

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

88'inci Birleşim 4 Mayıs 2017 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi 'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	892
II.- GELEN KÂĞITLAR	896
III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	898
<i>A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI</i>	<i>898:902</i>
1.- Batman Milletvekili Mehmet Ali Aslan'ın, 28 Nisan-4 Mayıs Kardeşlik Haftası'na ilişkin gündem dışı konuşması	898:899
2.- Mersin Milletvekili Serdal Kuyucuoğlu'nun, 6 Mayıs Deniz Gezmiş ve arkadaşlarının idam edilmelerinin 45'inci yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması	899:900
3.- Konya Milletvekili Halil Etyemez'in, 4-10 Mayıs İş Sağlığı ve Güvenliği Haftası'na ilişkin gündem dışı konuşması	900:902

IV.- AÇIKLAMALAR

- 1.- Mersin Milletvekili Ayтуğ Atıcı'nın, AKP'nin kendisine boyun eğmediği için Mersin'i cezalandırmaya devam ettiğine ilişkin açıklaması 902
- 2.- Kayseri Milletvekili Çetin Arık'ın, AKP iktidarının liyakati esas almayıp yandaş esas alan tutumuyla Türkiye Cumhuriyeti'nin temeline dinamit koyduğuna ilişkin açıklaması 902:903
- 3.- Mersin Milletvekili Hüseyin Çamak'ın, bir bürokratin milletvekilinin partisini sorarak ona göre muamele yapmasının kabul edilebilir bir şey olmadığına ilişkin açıklaması 903
- 4.- Adana Milletvekili İbrahim Özdiş'in, Ceyhan ile Erzin arasındaki sınır ihtilafı ve BOTAS yetki sahası içerisinde bulunan çeşitli firmaların iskelelerinin İskenderun'a devredilmesi konularının düzeltilmesi için ne zaman girişimde bulunulacağını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması 903
- 5.- Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç'ın, hakkını ve haddini bilmenin en büyük erdem olduğuna ilişkin açıklaması 904
- 6.- Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın, Başbakanı ve Bakanlar Kurulunu ülkenin ekonomisini düzeltmek adına gerekli adımların atılması konusunda göreve davet ettiğine ilişkin açıklaması 904
- 7.- Çanakkale Milletvekili Bülent Öz'ün, bir yanlış atamanın ülkeyi FETÖ'ye teslim edebileceğine, hukuk mücadelelerinin ve yarına umutla bakışlarının sürdüğüne ilişkin açıklaması 904
- 8.- İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, YSK müdahalesiyle meşruluğu tartışmalı hâlde gelen Anayasa değişikliğinin partili Cumhurbaşkanı maddesinin hayata geçirildiğine ve Cumhurbaşkanının partisini mi devleti mi temsil edeceğini öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması 905
- 9.- Denizli Milletvekili Kazım Arslan'ın, büyümesi düşen, ekonomisi tıkanmış piyasa için ne tür önlemler düşünüldüğünü, üretim odaklı ekonomiye ne zaman geçileceğini ve ihracatçıya kur garantisi verilip verilmeyeceğini öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması 905
- 10.- Şırnak Milletvekili Aycan İrmez'in, Silopi'de MHP ilçe binası önünde nöbet tutan polislerin alkollü araç kullanmaları sonucu yaşanan kazaya ve Valiliğin "kader" olarak bu olayın üzerini örtmesinin kabul edilemez olduğuna ilişkin açıklaması 905:906

11.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, 4-10 Mayıs İş Sağlığı ve Güvenliği Haftası'na ilişkin açıklaması 906

12.- İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, Suruç katliamının ilk duruşmasının bugün yapılacağına ve ailelerin, bu davanın ciddiyetle, yakınlarının anısına saygıyla yürütülmesini istediklerine, Dersim katliamının 80'inci yıl dönümüne ilişkin açıklaması 906:907

13.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Fatsa'yı halk komiteleriyle yöneten devrimci Belediye Başkanı Fikri Sönmez'in ölümünün 32'nci yıl dönümüne, 4-10 Mayıs İş Sağlığı ve Güvenliği Haftası'na, CHP olarak bugün görüşülmeye başlanan Suruç katliamı davasını yakından izleyip tüm sorumlularının yargılanıp ceza aldığı güne kadar da peşini bırakmayacaklarına ilişkin açıklaması 907:908

14.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, Hakkâri Çukurca'da teröristlerle çatışmada yaralanan 7 askere acil şifalar dilediğine, Türkiye Cumhuriyeti devletinin terörle mücadelede gösterdiği kararlılığın neticesi olarak terörün tamamen bitirilmesi konusunda önemli bir noktaya erişildiğine ilişkin açıklaması 908:909

15.- İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, polis araçlarının yaptığı kazalar konusunda İçişleri Bakanlığını göreve davet ettiğine ilişkin açıklaması 917:918

16.- Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'ın, şeker fabrikalarının ve şeker işçilerinin sorunlarının çözümü konusunda ortak bir anlayışta buluşmak gerektiğine ilişkin açıklaması 927

17.- Mersin Milletvekili Aytağ Atıcı'nın, anne ve bebek ölüm hızlarının bir ülkedeki sağlık hâlinin en iyi göstergelerinden biri olduğuna ve AKP döneminde bebek ölüm hızının arttığına ilişkin açıklaması 934

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

910,916

A) MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGELERİ

910:914,916:917

1.- Mersin Milletvekili Baki Şimşek ve 20 milletvekilinin, çiftçilerin üretim ve pazarlama konusunda yaşadıkları sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/515) 910:911

- 2.- Mersin Milletvekili Baki Şimşek ve 20 milletvekilinin, çocuk kaybolma vakalarının sebeplerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/516) 911:912
- 3.- Mersin Milletvekili Baki Şimşek ve 20 milletvekilinin, kayısı üretiminde yaşanan sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/517) 912:914
- 4.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili Manisa Milletvekili Özgür Özel, Halkların Demokratik Partisi Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, çölyak hastalığıyla ilgili farkındalık yaratılması, teşhis aşamasıyla ilgili önlem alınması, sebep ve sonuçlarının detaylı bir şekilde araştırılması ve bu hususlarda çözümler üretilmesi, ayrıca bu hastalığa maruz kalan hastalara kalıcı yardımlar sağlanması amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/518) 916:917

VI.- ÖNERİLER

915

A) DANIŞMA KURULU ÖNERİLERİ

915

1.- Danışma Kurulunun, çölyak hastalığının sebepleri ve sonuçlarını konu alan, Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili Manisa Milletvekili Özgür Özel, Halkların Demokratik Partisi Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay tarafından grupları adına imzalı ortak Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 4 Mayıs 2017 Perşembe günü birleşiminde okunmasına ve ön görüşmesinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına; söz konusu görüşmede Hükûmet, siyasi parti grupları ve önerge sahipleri adına yapılacak konuşmaların onar dakika olarak yapılmasına ilişkin önerisi

915

VII.- MECLİS ARAŞTIRMASI

918,927,934

A) ÖN GÖRÜŞMELER

918:926:927:933,934

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili Manisa Milletvekili Özgür Özel, Halkların Demokratik Partisi Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir ve Milliyetçi Hareket Partisi

Grup Başkan Vekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, çölyak hastalığıyla ilgili farkındalık yaratılması, teşhis aşamasıyla ilgili önlem alınması, sebep ve sonuçlarının detaylı bir şekilde araştırılması ve bu hususlarda çözümler üretilmesi, ayrıca bu hastalığa maruz kalan hastalara kalıcı yardımlar sağlanması amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/518)

918:926,927:933,934

VIII.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYON- LARDAN GELEN DİĞER İŞLER

935

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

935:939

1.- Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Ulaştırma Bakanlığı Arasında Meteoroloji ve Meteorolojik Araştırmalar Alanlarında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/606) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 358)

935

2.- Türkiye Cumhuriyeti Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Azerbaycan Cumhuriyeti Devlet Gümrük İdaresi Arasında Gümrük Alanında Ortak Komite Kurulmasına İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/684) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 359)

935:939

IX.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

940

1.- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, seçimlerden önce yurt dışından gelen yüksek tutarlı para girişlerinin kaynağına ilişkin Başbakan'dan sorusu ve Başbakan Yardımcısı Mehmet Şimşek'in cevabı (7/11968)

940:943

2.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, farklı eğitim durumlarındaki işsiz sayılarına ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mehmet Müezzinoğlu'nun cevabı (7/12372)

944:945

3.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Türkiye İş Kurumunda bulunan iş ve meslek danışmanı kadrolarına ve yapılan atamalara ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mehmet Müezzinoğlu'nun cevabı (7/12947)

946:947

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 14.00'te açılarak beş oturum yaptı.

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, 3 Mayıs Milliyetçiler Günü'ne,

İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal, Düzce ilinin sorunlarına,

Manisa Milletvekili Selçuk Özdağ, Konya Selçuk Üniversitesi eski Rektörü Profesör Doktor Erol Güngör'ün ölüm yıl dönümüne,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Bursa Milletvekili Erkan Aydın, Hükûmetin Bursa'nın dağ ilçelerini bağlayan yolların bitirilmesi için ciddi bir adım atmadığına,

Mersin Milletvekili Aytağ Atıcı, Mersin'in zehir ve ölüm saçan krom atıklarıyla kaderine terk edilmiş durumda olduğuna,

Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç, işçi ve işverenlerin birbirinin velinimetini olduğuna,

Mersin Milletvekili Hüseyin Çamak, Sağlık Bakanlığı Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu ve Türkiye Halk Sağlığı Kurumuna atananların bir kısmının güvenlik soruşturmasının yedi aydır tamamlanmamış olmasına,

Adana Milletvekili İbrahim Özdiş, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından Türkiye'nin çocuk işçilerle ilgili ILO sözleşmelerine neden uymadığını öğrenmek istediğine,

İstanbul Milletvekili Ravza Kavakçı Kan, 16 Nisanda yapılan referandumla gerçekleşen Anayasa değişikliğiyle 18-24 yaş arası gençlere seçilme hakkı verilmesinden heyecan duyduğuna,

Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu, ülke ekonomisindeki gizlenemeyen kötü gidişat nedeniyle iş yerlerinin birer birer kapanmaya devam ettiğine ve Hükûmetin bu konuda ne yapmayı düşündüğünü öğrenmek istediğine,

İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir, on beş yıllık AKP iktidarları döneminde öğrencilerin mutsuz ve başarısız, medya ile üniversitelerin baskı altında, gazetecilerin hapiste olduğuna ve demokrasi ve hukukun üstünlüğü mücadelesinin bu baskıcı ve otoriter düzene son vereceğine,

Sivas Milletvekili Ali Akyıldız, Sivas İl Özel İdaresi Genel Sekreterliği tarafından yapılmış olan ve birkaç defa törenle açılışı yapılan et süt kombinasyonunun gerçekten hizmete açılmasının düşünülüp düşünülmediğini öğrenmek istediğine,

Uşak Milletvekili Özkan Yalım, Uşak Merkez Karaağaç köylülerinin bir arazi sorunu nedeniyle mağdur durumda olduklarına ve bu konunun çözülmesini talep ettiklerine,

Balıkesir Milletvekili Mehmet Tüm, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanının AKP'ye üye olmakla tarafsızlık yemini boşa çıkan Cumhurbaşkanını yeniden ve yeni duruma göre yemin etmeye davet edip etmeyeceğini öğrenmek istediğine,

İstanbul Milletvekili Fatma Benli, 16 Nisanda yapılan halk oylamasında kabul edilen Anayasa değişikliğinin ilk tezahürüyle Cumhurbaşkanının kurucu lideri olduğu AK PARTİ'ye yeniden üye olduğuna ve sandıkta olumlu ya da olumsuz tercih belirten tüm Türkiye'ye teşekkür ettiğine,

İstanbul Milletvekili Ali Şeker, 3 Mayıs Dünya Basın Özgürlüğü Günü'nü kutladığına ve Twitter'da bazı hesaplara engelleme kararı alınmasına,

Giresun Milletvekili Bülent Yener Bektaşoğlu, fındık fiyatlarındaki düşüşe ve Hükûmetin hiçbir fındık politikası oluşturmayarak üreticiyi, alıcıyı, yerli sanayiciyi mağdur ettiğine,

Afyonkarahisar Milletvekili Hatice Dudu Özkal, yeni Anayasa'nın ilk meyveleri olarak piyasalardaki rahatlama ve güven ortamının tekrar sağlandığına ve Cumhurbaşkanının AK PARTİ'ye geri dönmesine,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, 3 Mayıs Dünya Basın Özgürlüğü Günü'nü kutladığına,

İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir, 3 Mayıs Dünya Basın Özgürlüğü Günü'nü kutladığına ve 3 Mayıs Bağımsız İletişim Ağı BİANET'in kuruluşunun 20'nci yıl dönümüne,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, 3 Mayıs Dünya Basın Özgürlüğü Günü'nü kutladığına, CHP Grubu olarak Genel Kurulu ziyaret eden Arel Üniversitesi siyaset bilimi öğrencilerini selamladıklarına ve İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, 16 Nisan referandumunun sonuçlarıyla ilgili "şâibeli" ifadesinin kullanmasının her şeyden önce millî iradeye yapılmış bir saygısızlık olduğuna ve herkesi demokrasinin kurum ve kurallarına riayet etmeye ve millî iradeye saygılı olmaya davet ettiğine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Arel Üniversitesi siyaset bilimi öğrencilerine "Hoş geldiniz." denildi.

Başkanlıkça, Adana Milletvekili Muharrem Varlı'nın Dilekçe Komisyonu, Denizli Milletvekili Emin Haluk Ayhan'ın Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu ve İstanbul Milletvekili İsmail Faruk Aksu'nun Plan ve Bütçe Komisyonu üyeliklerinden istifalarına ilişkin yazılarının 3/5/2017 tarihinde Başkanlığa ulaştığına ilişkin bir duyuruda bulunuldu.

Balıkesir Milletvekili İsmail Ok ve 21 milletvekilinin, Küçükkuyu-Dikili Arası Sahil Şeridi Su Temin Projesi'nin yöre iklimi, su kaynakları ve biyolojik çeşitlilik üzerindeki olumsuz etkilerinin ve yol açacağı ekolojik zararların (10/512),

Balıkesir Milletvekili İsmail Ok ve 22 milletvekilinin, çiğ süt üreticilerinin sorunlarının (10/513),

Mersin Milletvekili Baki Şimşek ve 20 milletvekilinin, ülkemizdeki su kirliliği konusunun (10/514),

Araştırmalarla alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergeleri Genel Kurulun bilgisine sunuldu; önergelerin gündemdeki yerlerini alacağı ve ön görüşmelerinin sırası geldiğinde yapılacağı açıklandı.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İsmail Kahraman ve beraberindeki Parlamento heyetinin, 12-13 Mayıs 2017 tarihleri arasında Akdeniz İçin Birlik Parlamenter Asamblesi (AİBPA) Genel Kurulu ve Parlamento Başkanları 4'üncü Zirvesi'ne katılmak üzere İtalya'ya ziyarette bulunmalarına,

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Ankara Milletvekili ve TBMM İdare Amiri Ahmet Gündoğdu'nun, Macaristan Ulusal Meclisi Başkanı Laszlo Köver'in vaki davetine icabetle 19-22 Mayıs 2017 tarihleri arasında Macaristan'a bir ziyarette bulunmasına,

İlişkin tezkereleri kabul edildi.

HDP Grubunun, 2/5/2017 tarihinde Grup Başkan Vekilleri İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir ve Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım tarafından, OHAL KHK'leriyle yapılan ihraçların neden olduğu sorunların ve hak kayıplarının tüm boyutlarıyla ortaya konulması ve bu hak kayıplarının ivedilikle giderilmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (4454 sıra no.lu),

CHP Grubunun, 2/5/2017 tarihinde Antalya Milletvekili Niyazi Nefi Kara ve arkadaşları tarafından, 687 sayılı KHK'yla kapatılan özel etüt eğitim merkezlerinin terör örgütleriyle ilişkileri tespit edilemeyenlerinin yeniden açılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (1157 sıra no.lu),

Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak 3 Mayıs 2017 Çarşamba günü (bugün) birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerileri yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

AK PARTİ Grubunun, gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında bulunan 372, 466, 469 sıra sayılı Kanun Tasarılarının bu kısmın sırasıyla 1, 77 ve 78'inci sıralarına alınmasına ve diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine; 26'ncı Dönem İkinci Yasama Yılı sonuna kadar çarşamba günleri sözlü soruların görüşülmemesine, salı günleri ise bir saat süreyle sözlü soruların görüşülmesini müteakip diğer denetim konularının görüşülmeyle gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesine ilişkin önerisi yapılan görüşmelerden sonra kabul edildi.

İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım'ın HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine,

Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un satışma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine,

İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım'ın yaptığı açıklaması sırasında şahsına,

İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, İstanbul Milletvekili Yakup Akkaya'nın HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un satışma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine,

İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in satışma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, tekraren, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un satışma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un AK PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına ve Cumhuriyet Halk Partisine,

İzmir Milletvekili Aytun Çıray, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un AK PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in satışma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında AK PARTİ Grup Başkanına,

Satışmaları nedeniyle birer konuşma yaptılar.

İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım'ın satışma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un satışma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Mehmet Bekaroğlu, Adıyaman Milletvekili Adnan Boynukara'nın HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Adıyaman Milletvekili Adnan Boynukara, İstanbul Milletvekili Mehmet Bekaroğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın satışma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın satışma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

MHP Grubuna ait olup boş bulunan:

İçişleri Komisyonu üyeliğine Muğla Milletvekili Mehmet Erdoğan,

Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu üyeliğine Erzurum Milletvekili Kamil Aydın,

Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu üyeliğine Antalya Milletvekili Ahmet Selim Yurdakul,

Tarım, Orman ve Köyîşleri Komisyonu üyeliğine Adana Milletvekili Muharrem Varlı,

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu üyeliğine İstanbul Milletvekili İzzet Ulvi Yöner,

Dilekçe Komisyonu üyeliğine Adana Milletvekili Seyfettin Yılmaz,

Plan ve Bütçe Komisyonu üyeliğine Denizli Milletvekili Emin Haluk Ayhan,

Seçildiler.

Gündemin “Oylaması Yapılacak İşler” kısmında yer alan, Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Çevre Bakanlığı Arasında Çevre Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/634) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 354) yapılan açık oylamasından sonra kabul edildi.

Gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmının:

1'inci sırasına alınan, Vergi Konularında Karşılıklı İdari Yardımlaşma Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/701) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 372) görüşmeleri tamamlanarak yapılan açık oylamasından sonra kabul edildi.

2'nci sırasına alınan, Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Ulaştırma Bakanlığı Arasında Meteoroloji ve Meteorolojik Araştırmalar Alanlarında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/606) ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 358),

3'üncü sırasına alınan, Türkiye Cumhuriyeti Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Azerbaycan Cumhuriyeti Devlet Gümrük İdaresi Arasında Gümrük Alanında Ortak Komite Kurulmasına İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/684) ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 359),

Görüşmeleri, Genel Kurul yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

Başkanlıkça, 2'nci Uluslararası Hacı Bayram-ı Veli Sempozyumu dolayısıyla yurt içi ve yurt dışından gelen ve Genel Kurulu ziyaret eden misafirlere "Hoş geldiniz." denildi.

Komisyonların bulunmayacağı anlaşıldığından, alınan karar gereğince, 4 Mayıs 2017 Perşembe günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşime 19.31'de son verildi.

Ayşe Nur BAHÇEKAPILI

Başkan Vekili

Fehmi KÜPÇÜ

Bolu

Kâtip Üye

Fatma KAPLAN HÜRRİYET

Kocaeli

Kâtip Üye

Mücahit DURMUŞOĞLU

Osmaniye

Kâtip Üye

No: 128

II.- GELEN KÂĞITLAR

4 Mayıs 2017 Perşembe

Teklif

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın; Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1703) (Plan ve Bütçe Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.05.2017)

Meclis Araştırması Önergeleri

1.- Mersin Milletvekili Baki Şimşek ve 20 Milletvekilinin, çiftçilerin üretim ve pazarlama konusunda yaşadıkları sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis Araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/515) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.02.2016)

2.- Mersin Milletvekili Baki Şimşek ve 20 Milletvekilinin, çocuk kaybolma vakalarındaki artışın nedenlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis Araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/516) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.02.2016)

3.- Mersin Milletvekili Baki Şimşek ve 20 Milletvekilinin, kayısının ülke ekonomisine daha fazla katkı sağlaması için yapılacak çalışmaların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis Araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/517) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.02.2017)

4.- AK Parti Grubu adına Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, CHP Grubu adına Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, HDP Grubu adına Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu'nun, MHP Grubu adına Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, çölyak hastalığı ile ilgili farkındalık yaratılması, teşhis aşaması ile ilgili önlem alınması, sebep ve sonuçlarının detaylı bir şekilde araştırılması ve bu hususlarda çözümler üretilmesi, ayrıca bu hastalığa maruz kalan hastalara kalıcı yardımlar sağlanması için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis Araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/518) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.05.2017)

4 Mayıs 2017 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.00

BAŞKAN: Başkan Vekili Ayşe Nur BAHÇEKAPILI

KÂTİP ÜYELER: Fatma KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli), Fehmi KÜPÇÜ (Bolu)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 88’inci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce üç sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Kardeşlik Haftası münasebetiyle söz isteyen Batman Milletvekili Mehmet Ali Aslan’a aittir.

Buyurun Sayın Aslan. (HDP sıralarından alkışlar)

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- Batman Milletvekili Mehmet Ali Aslan’ın, 28 Nisan-4 Mayıs Kardeşlik Haftası’na ilişkin gündem dışı konuşması

MEHMET ALİ ASLAN (Batman) – Sayın Başkan ve Sayın Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Tabii, bugün, bu hafta hem Kardeşlik Haftası hem Hıdırellez -yani Hazreti Hızır ve İlyas Haftası- hem Yunus Emre Kültür ve Sanat Haftası. Bundan dolayı hepsine değineceğim ama Kardeşlik Haftası’nda Adana’da, Mersin’de, Hatay’da AKP’li ve MHP’li belediyelerin Arapça tabelaları indirmesini şiddetle kınıyorum. Kaç gündür Arap yurttaşlarımız, kardeşlerimiz bu konudaki rahatsızlıklarını dile getiriyorlar, bize iletiyorlar. Kardeşlik Haftası’nda, “kardeş” dediğimiz insanların dillerine saldırmamalıyız, tabelalarına karışmamalıyız.

Bakın, bununla ilgili bir ayetikerime okumak istiyorum. Rûm suresi 22’nci ayette buyuruyor: “...”(x) Yani “Göklerin ve yerin yaratılması, dillerinizin ve renklerinizin farklı olmasında, bilenler için, akıl sahipleri için ibretler vardır.” diyor. Yani Allahutaala, dünyayı tek dilli yaratmadığı gibi Türkiye’yi de tek dilli yaratmamıştır. Ayetikerimede diyor ki: “Ben, sizi çok dilli ve çok renkli yarattım. “Dolayısıyla bizim bütün dillere, bütün renklere saygılı olmamız gerekiyor ve yine Kardeşlik Haftası’nın bir gereği olarak kardeşlikle ilgili bin dört yüz yıl önce söylenmiş bir hadisîşerifi de nakledeyim: “Kendiniz için istediğinizi, kendi nefsiniz için istediğinizi kardeşiniz için istemedikçe tam iman etmiş sayılmazsınız, tam mümin sayılmazsınız.” diyor.

Peki, biz, kendi dilimiz için, kendi ırkımız için, kendi kültürümüz için istediğimiz şeyleri neden bir başka kültür için, bir başka dil için istemiyoruz? Bizim buradan başlamamız gerekiyor. Bu anlamda AK PARTİ’li belediyelerden ve MHP’li belediyelerden de bu konuda açıklama bekliyoruz. Referandumda yaptıkları ittifakın ilk somut icraatı, Arapça dil tabelalarını indirmek olmuş. Arap kardeşlerimiz de bizler de buradan hesabını soruyoruz ve ben, bunu Arapça olarak da kınamak istiyorum: “...”(xx) Yani şimdi ben, Arapça konuşuyorum diye herhâlde gelip dilimi sökecek değilsiniz. Allah, bana bu dili bahşetmiş.

(x) Bu bölümde hatip tarafından Rûm suresinin 22’nci ayeti okundu.

(xx) Bu bölümde Hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

Lütfen, kardeşliğin gereğini yerine getirelim. Bu uygulamaların hiç kimseye bir faydası yoktur. Yabancı tabelalar da tabii, indirilmesin ama yabancı tabelalar yani İngilizce, Fransızca, Almanca, Japonca neyse duruyor ama Arapça tabelalara saldırı var. Bu da ayrıca tartışılması, görüşülmesi, konuşulması gereken bir meseledir.

Yunus Emre Kültür ve Sanat Haftası da dedik. Bakın ne demiş:

“Bir kez gönül yıktın ise

Bu kıldığın namaz değil.

Yetmiş iki millet dahi,

Elin yüzün yumaz değil.”

“Gelin tanış olalım.

İşi kolay kılalım.

Sevelim sevillelim.

Dünya kimseye kalmaz.”

Bir dörtlüğünü daha paylaşayım:

“Olsun be aldırma Yaradan yarıdır.

Sanma ki zalimin ettiği kârdır.

Mazlumun ahı indirir şahı.

Her şeyin bir vakti vardır.”

İyi ki Yunus Emre, bu zamanda, bu yüzyılda, bu yılda yaşamıyor yoksa büyük ihtimalle bu dörtlüklerinden dolayı “barış, kardeşlik” dediği için şu anda belki de Selahattin Demirtaş Eş Başkanımızla aynı koğuştaki şii yazacaktı, saz çalacaktı. Komik gelebilir ama Ayşe öğretmen “Çocuklar ölmesin, analar ağlamasın.” dediği için -ki hepiniz dinlediniz- on beş ay hapis cezası aldı. Yani kardeşlik istemenin, barış istemenin bu ülkede ceza değil, bilakis ödüllendirilmesi gerekiyor. Umarım bu yanlış yoldan bir an önce dönülür ve acı, gözyaşı dindirilir.

Ayrıca, dinlediğiniz için hepinize teşekkür ediyorum, hepinizin Kardeşlik Haftası da kutlu olsun. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Aslan.

Gündem dışı ikinci söz, Deniz Gezmiş ve arkadaşlarının idam edilmelerinin yıl dönümü münasebetiyle söz isteyen Mersin Milletvekili Serdal Kuyucuoğlu’na aittir.

Buyurun Sayın Kuyucuoğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

2.- Mersin Milletvekili Serdal Kuyucuoğlu’nun, 6 Mayıs Deniz Gezmiş ve arkadaşlarının idam edilmelerinin 45’inci yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 6 Mayısın, Türkiye devrimci hareketinin lideri Deniz Gezmiş ve arkadaşlarının idam edilişlerinin yıl dönümü olması nedeniyle gündem dışı söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

6 Mayıs 2017 yani iki gün sonra Denizlerin idamının 45’inci yılı. Emperyalizme ve işbirlikçilerine karşı çıktıkları için Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan ve Hüseyin İnan idam edildiler. O gün idam edilen sadece 3 devrimci değildi, adalet de vicdan da akıl da idam edildi. (CHP sıralarından alkışlar) Yargılamanın hiçbir aşamasında hukuk kuralları içinde kalınmadı, taraflı ve bağımlı mahkemelerin ürünü oldu bu cinayetler. Vicdanlar, intikamla kararmıştı; hortlayan karşı devrim, öç alma peşindeydi;

akılları, ihanetin altında ezilmiş, dumura uğramıştı. Tarihten ders alınmıyor, tarih geriye doğru aksın isteniyordu. Gençler, vatanlarına bağımsızlık ve demokrasi, halklarına kardeşlik ve birlik istiyorlardı. (CHP sıralarından alkışlar) Tarih, onları haklı çıkardı, yüceltti. Sınırlarımıza dayanan emperyalist ordular ve işbirlikçileri daha sonra, yıktıkları devletlerin ve yok ettikleri halkların üzerine basarak bize tehditler savuruyorlar, bayrak gösteriyorlar.

Elli yıl önce 1967’de ABD desteğindeki İsrail, yeni toprak kazanmak, yerleşik Filistin halkını vatanından uzaklaştırmak için komşularına saldırdı, işgal etti. Elbette Filistin halkı da direnişe geçti. İdam edilen 3 devrimci genç de direnen Filistin halkının yanında arkadaşlarıyla beraber savaşa katıldılar; halkların kardeşliği, özgürlüğü, bağımsızlığı için savaştılar; kanları, canları pahasına katıldılar halkların mücadele safalarına; üniversitelerinde, yaşadıkları şehirlerin sokaklarında, meydanlarında tam bağımsız Türkiye’nin mücadelesini verdiler. ABD 6’ncı Filo erlerini denize, Vietnam Kasabı Komer’i ülkesine iade ettiler. (CHP sıralarından alkışlar) İşçi, köylü direnişlerinin hep yanında ve ön safalarında oldular.

Bugün iyi biliyoruz ve hatırlıyoruz ki onlar, yüz yıldır halkların birbirine boğazlatıldığı bu koca kıtada halkların özgürlüğünü, kardeşliğini ve birliğini savunuyorlardı. Bugün, kırk beş yıl sonra kim haklı çıktı? Asılan devrimci gençler mi, onları asan ve bugün adları bile hatırlanmayan iş birlikçi yöneticiler mi? Emperyalistlerin yedeğinde onursuzca sürüklenirken bizi ve vatanımızı beka sorunuyla karşı karşıya bıraktılar. 1975 yılında ambargolarla kuşatılmış ülkemizde iç kargaşayı kışkırtarak 12 Eylül darbesine kadar sürüklediler.

12 Eylülün diktatörleri ve destekçileri, cumhuriyet devrimi kazanımlarını ortadan kaldırmak için tarikatçılığı, cemaatçılığı dayanak yaparak müttefik bulmaya çalıştılar; Irak’ın ABD tarafından işgalini fırsat olarak gördüler; Irak’ın parçalanmasının aracı olmayı “Demokrasi gelecek.” diye yutturmaya çalıştılar; zenginlikleri yağmalanırken utanmazca pay beklediler; Libya, haydutlar tarafından yağmalanırken pay almaya koştular. Sonra Suriye’ye geldi sıra. Arap-Müslüman dünyasındaki emperyalist yalanın adı “Arap Baharı” oldu. Bizimkiler de sınırları açarak katıldı kampanyaya. Sonuçta ABD bayraklı zırhlılar sınırlarımızda göründü.

Emperyalist işgalciler, Batı Akdeniz’den, Orta Doğu’dan çekilmelidir. Bölge halkları, kendi sorunlarını kendileri çözerler. Türkiye ve Orta Doğu üzerindeki Amerikan emperyalizminin hesapları ve oyunları devam ediyor. Bu işbirlikçi emperyalistlerin taşeronu olmaktan, tekçi ve baskıcı yönetimden ülkemizin kurtulması için birlik ve dayanışmaya ihtiyacımız vardır.

Değerli arkadaşlar, Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan ve Hüseyin İnan’ı bir kez daha saygı ve sevgiyle, özlemle anarken bütün heyecanımız ve samimiyetimizle tekrar haykırıyoruz: Kahrolsun emperyalizm! (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Kuyucuoğlu.

Gündem dışı üçüncü söz, iş sağlığı ve güvenliği haftası münasebetiyle söz isteyen Konya Milletvekili Halil Etyemez’e aittir.

Buyurun Sayın Etyemez. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

3.- Konya Milletvekili Halil Etyemez’in, 4-10 Mayıs İş Sağlığı ve Güvenliği Haftası’na ilişkin gündem dışı konuşması

HALİL ETYEMEZ (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 4-10 Mayıs tarihleri arası İş Sağlığı ve Güvenliği Haftası olması münasebetiyle gündem dışı söz almış bulunmaktayım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, 1 Mayıs Emek ve Dayanışma Bayramı'nı geçtiğimiz Pazartesi günü kutlayan emekçilerimizin ve sendikalarımızın huzur içerisinde yapmış oldukları bu dayanışma gününden dolayı kendilerine teşekkür ediyorum.

Sosyal uyumun ana unsurlarından birisi de çalışma barışıdır. Çalışma barışının tesisi için iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması gerektiği konusunda hiç şüphemiz yoktur. Bu açıdan bir ülkedeki iş sağlığı ve güvenliğinin seviyesi, aynı zamanda o ülkede insan hayatına verilen değerin bir yansımasıdır.

Değerli milletvekilleri, iş sağlığı ve güvenliği, tüm dünyanın çözüm üretmesi gereken ortak sorunudur. Dünyada her yıl 2 milyonu meslek hastalıkları, 350 bini iş kazaları nedeniyle toplamda 2 milyon 350 binden fazla çalışan, hayatını kaybetmektedir. İş kazalarının dünya ekonomisine maliyeti, yaklaşık olarak 600 milyar dolar civarındadır. Bu rakam, ülkemiz için 2016 yılında yaklaşık 12 milyar TL olarak hesaplanmaktadır.

İş sağlığı ve güvenliği alanında hem özel hem kamu olarak bütün çalışanlarımızı kapsayan ve ülkemizin ilk müstakil iş sağlığı ve güvenliği yasası olan 6331 sayılı Kanun'u yasalaştırarak çalışma hayatının hizmetine sunduk.

İş sağlığı ve güvenliği konusunda ülkemizin vizyonuna yakışır standartlara uygun mevzuata sahip olmanın yanında Uluslararası Çalışma Örgütü sözleşmelerinin onaylanması da büyük öneme sahiptir. 2013 yılına kadar onaylanmamış olan 155/161 sayılı sözleşmeler, çerçeve sözleşmeleri, 167 sayılı İnşaatlarda Sağlık ve Güvenlik Hakkındaki Sözleşme ile 176 sayılı Madenlerde Sağlık ve Güvenlik Hakkındaki Sözleşmeler imzalanmıştır. İş sağlığı ve güvenliği mevzuatının çağdaş ve uluslararası normlara uyumlu hâle getirilmesini sağlayan toplam 36 yönetmelik, 7 tebliğ yayımlanmıştır.

Değerli milletvekilleri, iş kazalarının yüzde 98'i, meslek hastalıklarının ise yüzde 100'ü önlenabilir. İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerinin uyulması gereken bir mecburiyetten ziyade çalışanların sağlığını ve güvenliğini gözeten, verimi ve kaliteyi artıran bir unsur olarak görülmesi gerektiğini düşünüyorum.

Kültürün oluşturulması, iş kazası ve meslek hastalıklarının önlenmesine katkı sağlayacak, maddi ve manevi kayıpların önüne geçecek, böylece "işçi" kavramı yerine "çalışan" kavramı getirilerek, tüm çalışanlar ve tüm iş yerleri aynı kanun altında toplandı. Kuralcı bir yaklaşım yerine risk değerlendirmesine dayalı proaktif yani önleyici, iyileştirici ve geliştirici bir yaklaşım benimsenmektedir.

İş kazaları ve meslek hastalıklarının azaltılması, çalışanların çalışma ortamlarının iyileştirilmesi ve yaşam kalitesinin artırılması amacıyla AK PARTİ Hükûmeti olarak önemli çalışmalar yaptık ve yapıyoruz. İşte, bu anlamda, bizler, önlemenin ödemekten daha ucuz ve insani olduğunun bilincinde hareket ediyoruz.

Eğitimde okul öncesinden yüksek öğretime öğrencilerin iş sağlığı ve güvenliği kültürüne sahip olmasını sağlayacak "İş Sağlığı ve Güvenliğinin Eğitim Sistemine Entegre Edilmesi Projesi" başlatılmıştır.

YÖK Kanunu'nda yaptığımız değişiklikle üniversitelerde, mezunları iş güvenliği uzmanı olabilecek fakültelerde iş sağlığı ve güvenliği derslerini zorunlu kıldık. Madenlerde kaza sırasında veya acil durum anında çalışanların hayatlarını kurtarabilecek sığınma odaları gibi uygulamaların iş yönetmelikle düzenlemesi yapıldı. Ayrıca ölümlü iş kazaları meydana gelen maden iş yerlerinde işveren, mahkeme kararıyla iki yıl kamu ihalesinden menedilecek. İş kazası olmayan iş yerleri ödüllendirilerek sosyal güvenlik işveren payı, yüzde 2'den yüzde 1'e indirildi. Yapı denetim kuruluşlarına iş sağlığı ve güvenliği şartlarını kontrol etme yükümlülüğü getirildi. 2017 yılı itibarıyla iş güvenliği uzmanı

ve iş yeri hekimi görevlendirilmesi yapıldı. İş yerlerine iş sağlığı ve güvenliği hizmetleri sunumunu gerçekleştiren ortak sağlık ve güvenlik birimleri sayısı 2.384'e ulaşmıştır. Bugün itibarıyla toplam 105.475 iş güvenliği uzmanı 32.974 iş yeri hekimi hizmet sunmak üzere belgelendirildi.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tüm süre içerisinde ifade edebildiğim ve edemediğim çalışmalarımıza baktığımızda iş sağlığı ve güvenliği alanında çıktığımız yol ve aldığımız mesafe, önemli ve kayda değerdir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Etyemez.

HALİL ETYEMEZ (Devamla) – Bu anlamda sadece çalışanlarımızın sağlık ve güvenliğini değil, tüm toplumun sağlık ve güvenliğinin değerini bilerek ve onu korumak adına gereken ne varsa yaparak 2023 hedeflerine emin adımlarla yürümekteyiz.

Tekrar yüce heyeti saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim, Sayın Etyemez.

Sayın milletvekilleri, şimdi sisteme giren ve söz isteyen sayın milletvekillerine yerlerinden birer dakikalık söz vereceğim.

Söz talebinde bulunan sayın milletvekillerinin isimlerini okuyorum: Sayın Atıcı, Sayın Arık, Sayın Çamak, Sayın Özdiş, Sayın Kılıç, Sayın Yalım, Sayın Öz, Sayın Özdemir, Sayın Arslan ve Sayın İrmez. Bugün 10 kişi söz talebinde bulunmuş.

Başlıyoruz.

Sayın Atıcı, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Mersin Milletvekili Aytuğ Atıcı'nın, AKP'nin kendisine boyun eğmediği için Mersin'i cezalandırmaya devam ettiğine ilişkin açıklaması

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, AKP, kendisine boyun eğmediği için Mersin'i cezalandırmaya devam ediyor. Mersin, Türkiye genelinde vergi ödemede 6'ncı sıradayken yatırım alma sırasındaysa 22'nci sıradadır. Yapılan yatırımlar ise Mersin'in öz varlıkları satılarak yapılmaktadır. Üstelik AKP, bu satışlardan da kâr etmektedir, Mersin'i açıkça sömürmektedir. Örneğin, Tefik Sırrı Gür Stadyumu TOKİ'ye satılmış ve bu gelirin sadece bir kısmıyla spor tesisleri yapılmıştır.

Şimdi de Mersin Taşucu Limanı açıkça peşkeş çekilmektedir. Taşucu Limanı'nın, otuz altı yıl süreyle işletme hakkının devredilerek özelleştirileceği ilan edilmişti. Şimdi ise bir hülleye limanın çok kıymetli olan geri sahası açıkça satışa çıkarılmıştır. Vatan toprakları, AKP tarafından parsel parsel satılmaktadır. AKP elini Mersin'den çekmelidir. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Arık...

2.- Kayseri Milletvekili Çetin Arık'ın, AKP iktidarının liyakati esas almayıp yandaş esas alan tutumuyla Türkiye Cumhuriyeti'nin temeline dinamit koyduğuna ilişkin açıklaması

ÇETİN ARIK (Kayseri) – Sayın Başkan, tarih, tarihten ders almayanlar için tekerrür eder. Görüyoruz ki AKP iktidarı, Türkiye'yi uçuruma sürüklediği onca olaya rağmen, yaşadığı ve yaşattığı olumsuzluklara rağmen tarihten ders almıyor. Dün yandaş atama uğruna Türkiye'nin kilit noktalarını

FETÖ'ye teslim edip bu güzel ülkeye 15 Temmuzı yaşatan AKP iktidarı, yine liyakati göz ardı edip düzmece mülakatlarla yandaş almaya devam ediyor. Hani yargı tarafsız ve bağımsız olacaktı? Bakın, atadığımız 341 hâkimin yüzde 90'ı, AKP'de yöneticilik yapan avukatlar. Tarafsız ve bağımsız yargıyı böyle mi sağlayacaksınız? Liyakati esas almayıp yandaş esas alan bu tutumunuzla Türkiye Cumhuriyeti'nin temelini dinamit koyuyorsunuz. Sizi uyarıyorum, hâkimin, polisin, öğretmenin yandaş olmaz; devletin hâkimi, polisi, öğretmeni olur. Atamaları yandşa göre değil, liyakate göre yapın.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Çamak...

3.- Mersin Milletvekili Hüseyin Çamak'ın, bir bürokratin milletvekilinin partisini sorarak ona göre muamele yapmasının kabul edilebilir bir şey olmadığına ilişkin açıklaması

HÜSEYİN ÇAMAK (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

KPSS'yle ataması çıkan ama aylardır bekletilen bir vatandaşın sadece göreve başlatılmama nedenini öğrenmek için bağlı olduğu kurumu aradım. Danışmanım “Mersin Milletvekili Hüseyin Çamak mümkünse ilgili kişiden bilgi almak ister.” deyince telefonda gelen tepki aynen şuydu: “AK PARTİ milletvekili, değil mi?” CHP milletvekili olduğumuzu öğrendikten sonra ilgili kişiden maalesef konu hakkında bilgi alamadık. Hepinize soruyorum: Muhalefet milletvekilleri bu milletin temsilcileri değil mi? Vatandaşa sunulmayan bilgi hakkı o vatandaşın vekiline de verilemeyecekse bizim bu Mecliste ne işimiz var? Bir bürokratin vekilin partisini sorarak ona göre muamele yapması kabul edilebilir bir şey değildir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Özdiş...

4.- Adana Milletvekili İbrahim Özdiş'in, Ceyhan ile Erzin arasındaki sınır ihtilafı ve BOTAŞ yetki sahası içerisinde bulunan çeşitli firmaların iskelelerinin İskenderun'a devredilmesi konularının düzeltilmesi için ne zaman girişimde bulunulacağını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

İBRAHİM ÖZDİŞ (Adana) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sorum, Sayın Ömer Çelik'e: Sizin de bilginiz var, müfettişlerin Ceyhan lehine rapor vermesine rağmen Ceyhan ile Erzin arasında bir sınır ihtilafı söz konusu. Daha bu çözülmemişken, şimdi de BOTAŞ yetki sahası içerisinde bulunan çeşitli firmaların iskeleleri İskenderun'a devredildi. Bu durumun Ceyhan başta olmak üzere tüm Adana'nın ekonomisini nasıl etkileyeceğini siz de benim gibi biliyorsunuz. Bu iki konuyu düzeltmek için ne zaman girişimde bulunacaksınız? Ceyhan ve Adana sahipsiz mi sanılıyor Sayın Bakan? Siz de Adanalısınız, Hükümetin Bakanısınız, Adana'ya bugün değil de ne zaman sahip çıkacaksınız?

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ederim ben de Sayın Özdiş.

Sayın Kılıç...

5.- Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç'ın, hakkını ve haddini bilmenin en büyük erdem olduğuna ilişkin açıklaması

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Hakkını ve haddini bilmek en büyük erdemdir. Ulu bir çınar ağacının yanında bir sarmaşık filizi, baharla birlikte boy verip kavak ağacının gövdesine sarılarak yükselmeye başlamış, hızla büyümüş ve neredeyse kavak ağacının boyuna yetişmiş. Bir gün kavak ağacına sormuş sarmaşık: “Sen kaç ayda bu hâle geldin?” Kavak: “On yılda.” demiş. Kibirle yapraklarını sallayıp gülmüş sarmaşık ve “On yılda mı? Ben neredeyse iki ayda seninle aynı boyda geldim bak.” demiş. Kavak “Doğrusun.” demiş ve başka bir şey söylememiş. Sonra, sonbahar gelmiş, sarmaşığın yaprakları savrulup solmaya ve büzülerek aşağıya doğru inmeye başlamış ve endişeyle “Bana ne oluyor?” diye kavağa sormuş. Kavak, haddini bildiren sözünü söylemiş sarmaşığa: “Benim on yılda geldiğim yere sen iki ayda gelmeye çalıştığın için.” demiş.

Hakk’a eğilene halk eğilir.

BAŞKAN – Sayın Yalım...

6.- Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın, Başbakanı ve Bakanlar Kurulunu ülkenin ekonomisini düzeltmek adına gerekli adımların atılması konusunda göreve davet ettiğine ilişkin açıklaması

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar ve de Türkiye Cumhuriyeti’ndeki bütün vatandaşlarımız; enflasyon, son sekiz buçuk yılın en yüksek oranına ulaşmıştır, ortalama 14’ü bulmuştur. İşsizlik şu anda 17’yi geçmiş, üretici mağdur, esnaf mağdur, fabrikatör mağdur durumdadır. Maalesef, AK PARTİ Hükûmeti referandumda ülkenin bütün bütçesini har vurup harman savurmuştur ve de korkarım bu rakamlar önümüzdeki yılbaşına kadar daha da yükselecektir. Ben buradan Başbakanı ve de Bakanlar Kurulunu göreve davet ediyorum. Ülkenin ekonomisini düzeltmesi adına gerekli adımların atılmasını özellikle belirtiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Öz...

7.- Çanakkale Milletvekili Bülent Öz'ün, bir yanlış atamanın ülkeyi FETÖ'ye teslim edebileceğine, hukuk mücadelelerinin ve yarına umutla bakışlarının sürdüğüne ilişkin açıklaması

BÜLENT ÖZ (Çanakkale) – Sayın Başkan, tarafsızlık yemini etmiş fakat partisiyle ilişkisi hiç kesilmemiş ve taraf olmaktan rahatsızlık duymayan Cumhurbaşkanının, AK PARTİ’ye hasret duyduğuna şaşırıyoruz. Üyelik esnasında ağlayan Başbakan da Başbakanlık gittiği için ağlamıştır herhâlde.

Referandum sonrası Sayın Cumhurbaşkanı, bizim söylediklerimizi kabul edercesine üstelik “Onlar kendilerini gayet iyi gizliyorlar.” diyerek hâlâ gizlenmiş FETÖ’cülerden bahsetti. Her seferinde uyardık ama “Olmaz öyle şey.” dediler. Bu bir itirafıdır. “Gizlenmiş” anlayışınız nedir? Ya kendini gizlemiş bir FETÖ’cü, Cumhurbaşkanı yardımcısı atanırsa yine “Aldatıldık.” mı diyeceksiniz? “Darbeler artık bitti.” diyenlere sesleniyorum: Bir yanlış atama ülkemizi FETÖ’ye teslim edebilir. Ülkemizi böyle bir tehlikeye atmamak için “hayır” dedik. “Bu, olur.” demiyoruz ama ihtimal dâhilindedir. Hukuk mücadelemiz ve yarına umutla bakışımız sürüyor çünkü “Hayır, daha bitmedi.” diyoruz.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Özdemir...

8.- *İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, YSK müdahalesiyle meşruluğu tartışmalı hâle gelen Anayasa değişikliğinin partili Cumhurbaşkanı maddesinin hayata geçirildiğine ve Cumhurbaşkanı'nın partisini mi devleti mi temsil edeceğini öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması*

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

YSK müdahalesiyle meşruluğu tartışmalı hâle gelen Anayasa değişikliğinin partili Cumhurbaşkanı maddesi hayata geçirildi. Partili Cumhurbaşkanı, önümüzdeki günlerde aynı zamanda bir siyasi partinin de genel başkanı olacak. Tarafsızlık yemini yapan partisiz Cumhurbaşkanı'na verilen tüm yetkileri kullanacak. Anayasa “Cumhurbaşkanı, devletin başıdır, bu sıfatla Türkiye Cumhuriyeti'nin ve Türk milletinin birliğini temsil eder.” derken partili ve siyasi parti genel başkanı olan bir Cumhurbaşkanı, kimin, nerenin başı olacak? Bu sıfatlarla devleti mi, yoksa âşığı olduğu partisini mi temsil edecek? Devletin mi yoksa partisinin mi çıkarlarını savunacak? Ülkemiz ve geleceğimiz için hayati olan bu soruları, bir kez daha tüm değerli milletvekillerinin ve milletimizin takdirlerine sunuyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim ben de.

Sayın Arslan...

9.- *Denizli Milletvekili Kazım Arslan'ın, büyümesi düşen, ekonomisi tıkanmış piyasa için ne tür önlemler düşünüldüğünü, üretim odaklı ekonomiye ne zaman geçileceğini ve ihracatçıya kur garantisi verilip verilmeyeceğini öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması*

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Ekonomi Bakanına soruyorum: Uygulamış olduğunuz yanlış ekonomik politikalar nedeniyle yıllık TÜFE enflasyonu yüzde 11,87 olmuş, üretici enflasyonu da yüzde 16,37 olmuştur. İşsizlik yüzde 13'e yükselmiş, genç işsizlerimizin oranı yüzde 25'in üzerine çıkmıştır. İş yaratma bakımından 187 ülke içinde 130'uncu sıradayız. OHAL ekonomisi, büyüme oranımızı düşürmüştür. 1950'den 2002'ye kadar tek parti ve koalisyon döneminde büyüme ortalaması yüzde 5,1 iken 2002'den 2016 arasındaki büyüme ortalaması yüzde 4,6'dır. Sürekli yüksek teknolojik mal alıyor, buna karşılık düşük katma değerli mal ihraç ediyoruz. Büyümesi düşen, ekonomisi tıkanmış bu piyasa için ne tür önlemler almayı düşünüyorsunuz?

Tüketim ve borçlanma ekonomisinden üretim odaklı ekonomiye ne zaman geçeceğiz?

Dalgalanan kurlar karşısında ihracatçımıza kur garantisi vermeyi düşünüyor musunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın İrmez...

10.- *Şırnak Milletvekili Aycan İrmez'in, Silopi'de MHP ilçe binası önünde nöbet tutan polislerin alkollü araç kullanmaları sonucu yaşanan kazaya ve Valiliğin “kader” olarak bu olayın üzerini örtmesinin kabul edilemez olduğuna ilişkin açıklaması*

AYCAN İRMEZ (Şırnak) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, dün gece saat bir sularında Silopi ilçemizde MHP ilçe binası önünde nöbet tutan polisler, fazlaca alkol almışlar ve alkol aldıkları hâlde araç kullanmışlar ve bu aracın kullanılması esnasında Furkan ve Muhammed isimli, 6 ve 7 yaşlarında 2 kardeş evin salonunda uyurken zırhlı aracın eve girmesi sonucu üzerlerine duvar yıkılıyor ve maalesef yaşamlarını yitiriyorlar. Bu kolluk kuvvetlerine görev başında alkol kullanma ve bu pervasız tutumlarda bulunmalarını yasal olarak

koruyan siyasi iktidar ve “kader” diyerek olayın vahametini ortadan kaldıran valilik, bu cinayetin ortağıdır. Özellikle bunu belirtmek istiyoruz. Valiliğin özellikle bu olaya “kader” diyerek üzerini örtmesi de kabul edilemez. Bu açık ve...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın İrmez.

Şimdi sisteme giren sayın grup başkan vekillerine söz vereceğim.

Sayın Akçay, buyurun.

11.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay’ın, 4-10 Mayıs İş Sağlığı ve Güvenliği Haftası’na ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – 4 ve 10 Mayıs tarihleri arası, İş Sağlığı ve Güvenliği Haftası’dır. Çalışanların çalışma ortam ve koşulları, sağlık ve güvenlik açısından sürekli bir iyileştirme alanıdır. İş sağlığı ve güvenliği, tavizsiz önem verilmesi gereken bir konudur. Bu alanı sadece teknik boyutuyla görmek gerekir. Meselenin hukuki ve toplumsal bilinç düzeyini ilgilendiren tarafları da vardır. 13 Mayıs 2014’te Soma’da 301 madencimizin hayatını kaybettiği kazadan sonra bir komisyon kurmuştuk. Komisyonun adı: “Manisa’nın Soma İlçesinde Başta 13 Mayıs 2014 Tarihinde Olmak Üzere Meydana Gelen Maden Kazalarının Araştırılarak Bu Sektörde Alınması Gereken İş Sağlığı ve İş Güvenliği Tedbirlerinin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu” Bu komisyonda çok önemli çalışmalar yaptık ve neticede 2 ciltlik büyük bir rapor ortaya çıktı. Bu raporda muhalefet şerhleriyle birlikte iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin çok önemli tespitler ve öneriler yer aldı. Ancak bu rapor Meclis Genel Kurulumuzda görüşülmedi.

İş Sağlığı ve Güvenliği Haftası’nı idrak ettiğimiz bugün itibarıyla Soma Maden Kazası Komisyonu raporunun Genel Kurul gündemine getirilerek görüşülmesi gerektiğini bir kez daha hatırlatmak istiyorum. Böylece, iş sağlığı ve güvenliğinin hukuki ve toplumsal bilinç boyutu Türkiye Büyük Millet Meclisinin bu yönde göstereceği iradeyle şekillenecektir. Bu görev, iş kazalarında, maden kazalarında hayatını kaybeden vatandaşlarımıza ve yüz binlerce çalışanımıza karşı bir görevdir. Bu vesileyle bir kez daha belirtmek isterim ki iş sağlığı ve güvenliği mevzuatlarının, gelişmiş ülke mevzuatları da dikkate alınmak suretiyle, ülkemizin ihtiyaçları da...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen Sayın Akçay.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - ...göz önünde bulundurularak yeniden ele alınma mecburiyeti vardır.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Ben de teşekkür ederim.

Sayın Kerestecioğlu...

12.- İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir’in, Suruç katliamının ilk duruşmasının bugün yapılacağına ve ailelerin, bu davanın ciddiyetle, yakınlarının anısına saygıyla yürütülmesini istediklerine, Dersim katliamının 80’inci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Yirmi bir ay önce gerçekleşen ve 33 kişinin hayatını kaybettiği, IŞİD ve bazı karanlık güçler tarafından gerçekleştirilen Suruç katliamının ilk duruşması bugün, Genel Kurulun şu saatlerinde Hilvan’da başlayacak.

Gencecik insanlar sınırların hemen öbür tarafında insanların yaşadıkları acılara ve IŞİD'in katliamlarına sessiz kalmamış ve tüm güzel ve devrimci duygularıyla, Kobane'de kreş yapmak, kütüphane yapmak için Suruç'a gelmişlerdi ve Suruç'ta bu yolculuklarıyla ilgili basın açıklaması yaptıkları sırada Türkiye tarihindeki en karanlık saldırılardan biri meydana geldi. Türkiye'deki barışa yönelik bu saldırı sonrası onlarca saldırı daha gerçekleşti ve binlerce sivil hayatını kaybetti. Bu planlı saldırının arkasında çok karanlık güçler olduğuna eminiz ve bunu planlayanlar bugün bu davada yargılanmıyorlar ama ileride mutlaka ortaya çıkarılacaklar.

Suruç katliamı davasında iddianame katliamdan tam on sekiz ay sonra hazırlanmıştı ve yirmi bir ay sonra, katliamdan yirmi bir ay sonra bugün ilk duruşma yapılıyor. Bu bile zaten Türkiye'de adaletin ve cezasızlığın varlığı durumu, noktayı gösteriyor. İddianamede yalnızca 3 sanık hakkında yüz dörder kez müebbet hapis cezası isteniyor. Sorumlu kamu görevlileriyle ilgili istenen bir ceza yok ve bugüne kadar yalnızca Suruç Emniyet Müdürü hakkında, görevi kötüye kullanmak suçundan 7.500 lira para cezası verilmişti.

Bugün mahkemede aileler bir kez daha davanın ciddiyetle, yakınlarının anısına saygıyla yürütülmesini istediklerini ifade ettiler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen Sayın Kerestecioğlu.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) - Esas failler yakalanana ve siyasi sorumlular yargılanana kadar bizler de adalet mücadelesinden vazgeçmeyeceğiz.

Bugün, aynı şekilde, Dersim katliamının da 80'inci yıl dönümü. Orada kaybettiğimiz insanları da saygıyla anıyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Kerestecioğlu.

Sayın Özel, buyurun.

13.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Fatsa'yı halk komiteleriyle yöneten devrimci Belediye Başkanı Fikri Sönmez'in ölümünün 32'nci yıl dönümüne, 4-10 Mayıs İş Sağlığı ve Güvenliği Haftası'na, CHP olarak bugün görüşülmeye başlanan Suruç katliamı davasını yakından izleyip tüm sorumlularının yargılanıp ceza aldığı güne kadar da peşini bırakmayacaklarına ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bugün Fatsa'yı halkla birlikte, halk komiteleriyle yöneten devrimci Belediye Başkanı Fikri Sönmez'in ölümünün 32'nci yıl dönümü. 1979'da Ordu'nun Fatsa ilçesinde bağımsız belediye başkanı olarak seçilen ve ilçeyi halkla birlikte yöneten Terzi Fikri'yi ve arkadaşlarını buradan rahmetle anıyoruz. Dönemin hedef tahtasına oturtulmuştu. 12 Eylülde gözaltına alınmıştı. Darbe koşullarında cezaevinde tutulmuş, işkence görmüş, bozulan sağlık koşullarına rağmen içeride tutulmaya devam etmiş ve o rejimin devamında 8 Temmuz 1980'de Kenan Evren'in talimatıyla başlayan operasyonun sonucunda 4 Mayıs 1985'te cezaevinde, geçirdiği iddia edilen bir kalp krizi sonucu, şüpheli şekilde hayatını kaybetmişti. Terzi Fikri'yi, onunla birlikte Türkiye'ye halkçı belediyciliği, halkla birlikte yerel yönetimi kazandıran tüm arkadaşlarını buradan minnetle ve rahmetle bir kez daha anıyoruz.

İçinde bulunduğumuz İş Sağlığı ve Güvenliği Haftası'nda, biraz önce Sayın Grup Başkan Vekili Erkan Bey'in de değindiği gibi, o dönemde üyesi bulunduğumuz Soma Komisyonu raporunun, deyim yerindeyse, o günlerde kamuoyundaki büyük beklentiye rağmen Meclisin tozlu raflarında kaldığı ve Genel Kurul gündemine bir türlü getirilmediği, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının bu konuda

yapması gereken çalışmaların hiçbirini yerine getirmedeği, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının çıkarmış olduğu yeni maden kanunlarında içindeki önerilerden hiç yararlanmadığı ve bir sonraki facia yaşandığında dönüp “Komisyon bunları söylemişti, o tedbirler alınsaydı bu acılar yaşanmazdı.” şeklindeki...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - ...yakınmalarına kadar Meclisin raflarında bekletilen bu rapora dikkat çekmek istiyoruz. İktidar partisinin bunun Meclisin gündemine alınması konusunda gösterdiği muhalefeti, gösterdiği geri duruşu anlamakta güçlük çekiyoruz gerçekten.

Bugün, yirmi bir ay sonra, Suruç'ta yaşanan o katliamın Hilvan'da davası görülmeye başladı. Genel Başkan Yardımcımız Veli Ağbaba'nın başkanlığında Sayın Şenal Sarıhan, Necati Yılmaz, Mahmut Tanal, Ali Şeker ve Mehmet Gökdağ milletvekillerimiz bugün davayı Hilvan'da takip ediyorlar. Cumhuriyet Halk Partisi olarak hem ailelerin, Suruç Dayanışma Platformu'nun hem de kamuoyunun bu davayı gerçek azmettiricileriyle ve kasta varan kusurlarıyla o katliama engel olamayanların da...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bir dakika daha vereyim size.

Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hem tüm bağlantılarıyla hem istihbarat zafiyetiyle hem kasta varan kusurlarıyla Suruç katliamının gerçekleşmesini, o günkü, 7 Haziran-1 Kasım arasında yaşanan o tartışmalı süreci de göz önünde bulundurarak, tüm boyutlarıyla ortaya çıkarılması için takipçisi olacağımızı ifade ediyoruz. Yirmi bir ay sonra başlamış olan bu davayı en yakından izleyip tüm sorumlularının yargılanıp ceza aldığı güne kadar da peşini bırakmayacağımızı açıkça ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Muş, buyurun.

14.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, Hakkâri Çukurca'da teröristlerle çatışmada yaralanan 7 askere acil şifalar dilediğine, Türkiye Cumhuriyeti devletinin terörle mücadelede gösterdiği kararlılığın neticesi olarak terörün tamamen bitirilmesi konusunda önemli bir noktaya erişildiğine ilişkin açıklaması

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, bugün Hakkâri Çukurca'da askerî üs bölgemize sızmaya çalışan teröristlerle çatışmaya giren, 8 teröristi etkisiz hâle getiren ve yaralanan 7 kahraman askerimize Cenab-ı Allah'tan acil şifalar diliyoruz.

Şu husus artık görülmektedir ki Türkiye Cumhuriyeti devletinin terörle mücadelede gösterdiği kararlılığın neticesi olarak son süreçte yürütülen büyük çaplı operasyonlarla terör örgütünün beli kırılmış ve terörün tamamen bitirilmesi konusunda önemli bir noktaya erişilmiştir. Kuzey Irak Sincar bölgesinde, Suriye'nin kuzeyinde ve yurt içinde yürütülen operasyonlarla terör örgütü çok ağır kayıplar vermiştir.

Özellikle Sincar'a yapılan çok ve ani hava operasyonları PKK inlerini darmadağın etmiş, mühimmat depolarını başlarına geçirmiş ve eli kanlı teröristleri perişan etmiştir. Sincar'da teröristin kafasına düşen her bomba teröre destek verenlerin hezeyan dolu sözlerinde yankı bulmuştur. Terörün sözcülüğünü yapanlar Sincar operasyonları sonrası halkı sokağa davet etmiş, ayaklanma çağrısında bulunmuş ve

orada ölen teröristleri kardeşleri olarak nitelendirme ihanetinde bulunmuşlardır. Sincar’a düşen bombayı Diyarbakır’a düşmüş gibi ifade eden bu aymazların ayaklanma çağrılarına kimse iştirak etmemiş ve hüsrana uğramışlardır. Kim ne yaparsa yapsın, hangi söylemlerle terörü masumlaştırmaya çalışırsa çalışsın Türkiye terörle mücadele etmekten ve operasyonlarını sürdürmekten geri durmayacaktır. Elinde silah olan bir terörist varsa; askerimize, sivil vatandaşlarımıza, çocuklarımıza kurşun sıkıyorsa o hain terörist eninde sonunda yok edilir ve kimse de bu eli kanlı teröristi kardeşi olarak niteleyip yok edilmesini engelleyemez.

Kahraman Mehmetçik Hakkâri’de teröriste karşı kahramanca mücadele verirken, şehit olurken, gazi olurken terör sözcüsü bazı siyasetçilerin teröristleri övmesi kamu vicdanını yaralamaktadır. Aklı, insaflı, vicdanı ve ahlaklı olan her bir siyasetçi eli kanlı teröristin siyasi avukatlığını yapar mı; çocukları öldüren bir teröristi savunur mu?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Bu gibi terörü övücü söylemleri gördükçe, bağımsız yargı tarafından terörü destekleyenlere yönelik yapılan hukuki tahkikatların ne kadar yerinde olduğunu milletimiz bir kere daha görmüştür.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, müsaadenizle bir konuyu tutanağa geçirip dikkatinize...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Tabii bir yoğunluk da yaşanıyor, Mersin Milletvekilimiz Sayın Hüseyin Çamak ifade ettiğinde belki dikkatinizden kaçmış olabilir.

Dün bir telefon görüşmesi yapıyor, Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu Başkanının Özel Kalemini arıyor, bir konuda bilgi almak istiyorlar. Kendisi “Vekilimiz AK PARTİ milletvekili mi?” diye soruyor. “Hayır, Cumhuriyet Halk Partisi milletvekili.” dediği andan itibaren bize bilgi verilemeyeceğini söylüyor Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu Başkanının Özel Kalemi. Telefon numarası 705 10 00 ve saat olarak da yaklaşık on bir civarında.

Bu bence sizin doğrudan ilgilenmeniz gereken bir husus. Biz bu konuda yaşananları, bu işin soruşturulmasını, Meclisin itibarı ve devlet kurumlarında görev yapan devlet memurlarının Hükümet memuru ya da iktidar partisi memuru değil, devletin memuru olduğu ve tüm Parlamentonun denetim ve vatandaşın sorunlarını dile getirme çabalarına karşı eşit mesafede davranmaları gerektiği gerçeğini hem tutanaklara geçirmek için hem de Başkanlık Divanının dikkatine arz ediyoruz bir kez daha efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Çamak, geçmiş olsun.

Gerçekten yaşanması istenmeyen bir durumla karşılaşmışsınız. İlgileneceğim konusunda size bilgi vermek istedim.

HÜSEYİN ÇAMAK (Mersin) – Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Meclis araştırması açılmasına ilişkin üç önerge vardır, ayrı ayrı okutuyorum:

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI**A) MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGELERİ**

1.- Mersin Milletvekili Baki Şimşek ve 20 milletvekilinin, çiftçilerin üretim ve pazarlama konusunda yaşadıkları sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/515)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Çiftçilerimizin üretim ve pazarlama konusunda yaşadıkları sorunların araştırılması, gübre ve mazot fiyatlarının makul seviyelere çekilebilmesi için gerekli araştırmaların yapılması, üretimin artırılabilmesi için tarımsal arazilerin uygun şekilde kullanılması ve saydığımız tüm bu sorunlara gerekli önlemlerin alınması amacıyla Anayasa'nın 98'inci, İç Tüzük'ün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılmasını arz ederiz.

1) Baki Şimşek	(Mersin)
2) Erkan Akçay	(Manisa)
3) Ahmet Kenan Tanrıkulu	(İzmir)
4) Emin Haluk Ayhan	(Denizli)
5) Ruhi Ersoy	(Osmaniye)
6) Mevlüt Karakaya	(Adana)
7) Mehmet Erdoğan	(Muğla)
8) Arzu Erdem	(İstanbul)
9) Edip Semih Yalçın	(İstanbul)
10) Atıla Kaya	(İstanbul)
11) Erkan Haberal	(Ankara)
12) Saffet Sancaklı	(Kocaeli)
13) Deniz Depboylu	(Aydın)
14) Ahmet Selim Yurdakul	(Antalya)
15) Oktay Öztürk	(Mersin)
16) Mustafa Mit	(Ankara)
17) Kadir Koçdemir	(Bursa)
18) Ümit Özdağ	(Gaziantep)
19) Nuri Okutan	(Isparta)
20) Ekmeleddin Mehmet İhsanoğlu	(İstanbul)
21) Zihni Açba	(Sakarya)

Gerekçe:

Türkiye'nin 77,9 milyon hektar olan toprak varlığının 26,3 milyon hektarını tarım arazileri oluşturmaktadır. Ancak son yıllarda birçok ilimizde çarpık kentleşmeden dolayı tarım arazileri bilinçsiz bir şekilde kullanılmıştır. Yine, ülke içindeki göçler sebebiyle büyük şehirlerimizde nüfus artışının getirdiği plansız ve sağlıklı bir yapılaşma tarım alanlarının bilinçsiz şekilde kullanılmasına neden olmuştur.

Mevcut tarım arazilerimizin, çarpık kentleşme, göç ve gerekli önlemlerin alınmaması sebebiyle büyük bir kısmı yok edilmiş, geriye kalan tarım arazileriyle uğraşan çiftçilerimiz için de üretim yapmak âdetâ imkânsız hâle gelmiştir. Öyle ki ülkemiz yakın zamana kadar tarım ürünleri açısından kendi kendine yetebilen 7 ülkeden biriyken son dönemlerdeki tarımda uygulanan yanlış politikalar, tarım ürünlerinin yurt dışından temin edilmesi, üreticilerin sattıkları ürünlerinin paralarını altı-on iki ay gibi geç bir zaman dilimi içerisinde almaları çiftçilerimizi âdetâ çıkmaza sokmuştur. Ek olarak, yüksek mazot fiyatları ve gübre fiyatlarını da eklediğimizde, çiftçilik ve üretimin nerelere geldiğini daha açık bir şekilde görebiliriz. 2002 yılında mazotun litre fiyatı 0,94 TL iken 2014 yılında 4,56 TL olmuştur. Aynı şekilde gübre fiyatlarında da çok büyük artışlar olmuş, 2002 yılında gübrenin tonu 162 TL iken 2014 yılında 546 TL olmuştur.

Çiftçilerimizin üretim ve pazarlama konusunda yaşadıkları sorunların araştırılması, gübre ve mazot fiyatlarının makul seviyelere çekilebilmesi için gerekli araştırmaların yapılması, üretimin artırılabilmesi için tarımsal arazilerin uygun şekilde kullanılması ve saydığımız tüm bu sorunlara gerekli önlemlerin alınması amacıyla Anayasa'nın 98'inci, İç Tüzük'ün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılmasını arz ederiz.

2.- Mersin Milletvekili Baki Şimşek ve 20 milletvekilinin, çocuk kaybolma vakalarının sebeplerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/516)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Son günlerde çocuk kaybolma vakalarında artışların olması nedeniyle bu vakaların sebeplerinin araştırılması, kamuoyunun aydınlatılarak endişelerin giderilmesi ve kayıpların önlenmesine yönelik çalışmaların neler olabileceği konularının araştırılarak tespit edilmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılmasını saygılarımızla arz ederiz.

1) Baki Şimşek	(Mersin)
2) Erkan Akçay	(Manisa)
3) Emin Haluk Ayhan	(Denizli)
4) Arzu Erdem	(İstanbul)
5) İsmail Faruk Aksu	(İstanbul)
6) Saffet Sancaklı	(Kocaeli)
7) Ruhi Ersoy	(Osmaniye)
8) Nuri Okutan	(Isparta)
9) Oktay Öztürk	(Mersin)
10) Mustafa Mit	(Ankara)
11) Mevlüt Karakaya	(Adana)
12) Celal Adan	(İstanbul)
13) Muharrem Varlı	(Adana)
14) Kadir Koçdemir	(Bursa)
15) Kamil Aydın	(Erzurum)
16) Mehmet Parsak	(Afyonkarahisar)

- 17) Mehmet Erdoğan (Muğla)
- 18) Edip Semih Yalçın (İstanbul)
- 19) Atila Kaya (İstanbul)
- 20) Erkan Haberal (Ankara)
- 21) Deniz Depboylu (Aydın)

Gerekçe:

Türkiye’de resmî kayıtlara göre yaklaşık 2 bin civarında çocuğun kayıp olduğu bilinmektedir. Çocukların suç örgütleri tarafından organ ticareti, uyuşturucu dağıtımı, fuhuş gibi korkutucu pek çok sebepten dolayı kaçırıldıkları şüphesi kamuoyunu ciddi olarak meşgul etmektedir.

Toplum artık neredeyse her hafta birkaç çocuğun kaybolması haberleriyle sarsılmaktadır. Kaybolan çocukların uzun süre bulunamaması toplumsal travmalara yol açmakta, ailelerin korku içinde yaşamalarına neden olmaktadır.

Türkiye’de kayıpların yüzde 75-80 oranında önemli bir bölümünün ilk on beş gün içinde bulunabildiği ve kayıpların bulunmasında en çok ailenin çabasının etkili olduğu ve geri kalan yüzde 20-25 oranında küçümsenmeyecek kayıpların ise ya hiç bulunmadığı ya da yıllar sonra bulunabildiği bilinmektedir. Bu durum toplumda bir tedirginliğe ve güvensizliğe neden olmaktadır.

Kayseri’de 2009 yılında Ramazan Bayramı’nın 2’nci gününde şeker toplamak üzere evden çıkan ve bir daha haberi alınamayan 3 çocuk bir buçuk yıl sonra bulunmuş, çocukların hunharca katledildiği görülmüştür. Yine geçtiğimiz aralık ayında Tokat’ın Reşadiye ilçesinde komşu çocukları olan 8 yaşındaki Bayram Erol ile 5 yaşındaki Dursun Kağan Taşçı’nın evlerinin yakınlarında parkta oynarken kaybolmalarının ardından çocuklardan hâlâ bir haber alınamamıştır.

Türkiye’de çocuklarını kaybetmenin üzüntüsünü yaşayan yüzlerce aile bulunmaktadır. Bu suretle hem ailelerin hem de çocukların kaçırılma olaylarına karşı eğitilmeleri önemli bir husustur. Çocuk kaçırılmasıyla ilgili yasal düzenlemelerimizin gözden geçirilmesi, varsa yetersizliklerinin giderilmesi, yasaların caydırıcı hâle getirilmesi de gereklidir.

Son günlerde çocuk kaybolma vakalarında artışların olması nedeniyle bu vakaların sebeplerinin araştırılması, kamuoyunun aydınlatılarak endişelerin giderilmesi ve kayıpların önlenmesine yönelik çalışmaların neler olabileceği konularının araştırılarak tespit edilmesi amacıyla Anayasa’nın 98’inci ve TBMM İhtüzüğü’nün 104 ve 105’inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılmasını saygılarımızla arz ederiz.

3.- Mersin Milletvekili Baki Şimşek ve 20 milletvekilinin, kayısı üretiminde yaşanan sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/517)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Ülkemizin en önemli ihraç ürünlerinden biri olan kayısının, Mersin’in Mut ilçesi başta olmak üzere, ülke ekonomisine daha fazla katkı sağlaması, Türkiye’nin ihracattaki payının artırılması ve sorunların giderilmesi için gerekli önlemlerin alınması hususunda Anayasa’nın 98’inci ve İç Tüzük’ün 104 ve 105’inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılmasını arz ederiz.

- 1) Baki Şimşek (Mersin)
- 2) Erkan Akçay (Manisa)
- 3) Ahmet Kenan Tanrıku (İzmir)

4) Emin Haluk Ayhan	(Denizli)
5) Ruhi Ersoy	(Osmaniye)
6) Mevlüt Karakaya	(Adana)
7) Mehmet Erdoğan	(Muğla)
8) Arzu Erdem	(İstanbul)
9) Edip Semih Yalçın	(İstanbul)
10) Atıla Kaya	(İstanbul)
11) Erkan Haberal	(Ankara)
12) Saffet Sancaklı	(Kocaeli)
13) Deniz Depboylu	(Aydın)
14) Ahmet Selim Yurdakul	(Antalya)
15) Oktay Öztürk	(Mersin)
16) Mustafa Mit	(Ankara)
17) Kadir Koçdemir	(Bursa)
18) Ümit Özdağ	(Gaziantep)
19) Nuri Okutan	(Isparta)
20) Ekmeleddin Mehmet İhsanoğlu	(İstanbul)
21) Zihni Açıba	(Sakarya)

Gerekçe:

Kayısı coğrafi olarak dünyanın hemen her yerine dağılmış olsa da üretiminin en yoğun yapıldığı ülkeler Avrupa ve Akdeniz’e komşu olan ülkelerdir.

Kayısı ağacı, yazları çok sıcak ve kurak geçen bölgelerde, dağların güneş gören güney eteklerinde ve su tutmayan bölgelerde çok iyi yetişmektedir. Ülkemizde kayısı üretiminde Malatya ili başta gelmektedir. Malatya çevresinde Baskil (Elâzığ), Elbistan (Kahramanmaraş), Gölbaşı (Adıyaman), Gürün (Sivas) ilçelerinde kayısı yoğun olarak üretilmektedir. Coğrafi olarak Malatya’ya da çok yakın olan bu bölgelerde üretilen kayısılar da hemen hemen Malatya kayısılarıyla aynı özelliklere sahiptir. Kayısı üretimi yapılan diğer iller ise Nevşehir, Kahramanmaraş, Iğdır, Kayseri, Elâzığ, İçel, Konya, Ankara, Sivas, ve Erzincan’dır. Malatya’nın yanı sıra Niğde, Elâzığ, Nevşehir ve Erzincan’da kurutmalık, diğer illerde ise sofralık kayısı üretimi yapılmaktadır.

“Kayısı” dendiği zaman aklımıza ilk Malatya gelse de Türkiye’nin sofralık kayısı ihracatının yüzde 80’ini Mersin’in Mut ilçesi karşılamaktadır. Gıda, Tarım ve Hayvancılık İlçe Müdürlüğü verilerine göre toplam 55.240 dekar kayısı bahçesinde 912.113 adet meyve verir kayısı ağacının bulunduğu ilçenin yıllık rekoltesi ise 80 bin ton civarındadır ancak kayısının bölge halkına ve ülke ekonomisine katkısı henüz istenilen düzeyde değildir.

Malatya kayısı üretimi, Türkiye yaş kayısı üretiminin yaklaşık yüzde 50-55’ini teşkil etmektedir. Ülkemizde ticari manada yapılan kuru kayısı üretiminin ise hemen hemen tümü Malatya ilinde gerçekleştirilmektedir. Üretilen kuru kayısının önemli bir bölümü ihraç edilmektedir.

Malatya’da halkın yarısından fazlası geçimini doğrudan ya da dolaylı olarak kayısıdan sağlamaktadır. Türkiye’de üretilen kayısıdan üreticiler değil, en çok yurt dışındaki aracılar kazanmaktadır. Markette satılan kayısı ile üreticiden çıktığı fiyat arasında kayda değer bir fiyat uçurumu vardır. Bu da üreticinin kayısıyı toplayana kadar yapmış olduğu elektrik, su, gübre ve benzeri masrafları karşılayamayacak duruma gelmesine ve aldığı kredileri ödeyemediğinden icra davalarıyla karşı karşıya gelmesine neden olmaktadır.

Fiyat istikrarsızlığı, ilkbaharda yaşanan don olayları, tarımsal işletme büyüklüklerinin yetersiz olması, aktif üretici ve ihracatçı birlikleri ile düzenleyici bir kurumun olmaması gibi temel sebepler nedeniyle kayısıdan istenilen düzeyde verim alınamamıştır.

Yine, kayısının ulusal ve uluslararası alanda medyada reklamı ya da tanıtımının ciddi bir şekilde yapılmaması, kayısı üretim ve pazarlama problemlerine dair bir çalışmanın olmaması üreticilerimizin bugünkü durumda olmalarının nedenlerinden biridir.

Kayısı üretimi hâlen geleneksel yöntemlerle yapılmakta, bu da ürünlere önemli ölçüde zarar vermektedir. Bu sebeple bilimsel yöntemlerle yeni tarım metotları kullanılmalıdır.

Kayısı çekirdeklerinin tatlı olanları çerez olarak tüketilmekte, acı olanları ise kozmetik ve ilaç sanayisinde ham madde olarak kullanılmaktadır. Ancak yapılan çalışmalarda yaş kayısı gibi kayısı çekirdeğinin de kabuk ve iç kabuk olarak değerlendirilmesi istenilen seviyede değildir.

Bu saydığımız sebeplerden dolayı kayısının bölge ve ülke ekonomisine daha fazla katkı sağlaması, Türkiye’nin ihracattaki payının artırılması ve sorunların giderilmesi için gerekli önlemlerin alınması için bir Meclis araştırması yaptırılmasını arz ederim.

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

Önergeler gündemdeki yerlerini alacak ve Meclis araştırması açılıp açılmaması konusundaki ön görüşmeler sırası geldiğinde yapılacaktır.

Sayın milletvekilleri, şimdi grupların önerilerini görüşeceğiz. Yalnız, öncelikle görüşeceğimiz Milliyetçi Hareket Partisinin grup önerisinde sanıyorum diğer partilerin de ortak bir tavır alma durumu söz konusu.

Bunun için on beş dakika ara veriyorum ve grup başkan vekillerini toplantıya davet ediyorum.

Kapanma Saati: 14.51

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.44

BAŞKAN: Başkan Vekili Ayşe Nur BAHÇEKAPILI

KÂTİP ÜYELER: Fatma KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli), Fehmi KÜPÇÜ (Bolu)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 88’inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Danışma Kurulunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VI.- ÖNERİLER

A) DANIŞMA KURULU ÖNERİLERİ

1.- Danışma Kurulunun, çölyak hastalığının sebepleri ve sonuçlarını konu alan, Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili Manisa Milletvekili Özgür Özel, Halkların Demokratik Partisi Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay tarafından grupları adına imzalı ortak Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 4 Mayıs 2017 Perşembe günü birleşiminde okunmasına ve ön görüşmesinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına; söz konusu görüşmede Hükûmet, siyasi parti grupları ve önerge sahipleri adına yapılacak konuşmaların onar dakika olarak yapılmasına ilişkin önerisi

Danışma Kurulu Önerisi

4/5/2017

Danışma Kurulunun 4/5/2017 Perşembe günü yaptığı toplantıda, çölyak hastalığının sebepleri ve sonuçlarını konu alan, Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili Manisa Milletvekili Özgür Özel, Halkların Demokratik Partisi Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay tarafından grupları adına imzalı ortak Meclis araştırması önergesinin Genel Kurulun 4/5/2017 günü (bugün) birleşiminde okunması, bu önerenin görüşmesinin Genel Kurulun 4/5/2017 günü (bugün) birleşiminde yapılması, söz konusu görüşmede Hükûmet ve siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların onar dakika, önerge sahipleri adına yapılacak konuşmaların onar dakika olarak yapılması önerilmiştir.

İsmail Kahraman

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

Özgür Özel

Cumhuriyet Halk Partisi

Grubu Başkan Vekili

Filiz Kerestecioğlu Demir

Halkların Demokratik Partisi

Grubu Başkan Vekili

Mehmet Muş
Adalet ve Kalkınma Partisi
Grubu Başkan Vekili
Erkan Akçay
Milliyetçi Hareket Partisi
Grubu Başkan Vekili

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Alınan karar gereğince gündemin “Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler” kısmına geçiyoruz.

Görüşülecek olan Meclis araştırması önergesi bilgiye sunulmadığı için, okutuyorum:

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)**A) MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGELERİ (Devam)**

4.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili Manisa Milletvekili Özgür Özel, Halkların Demokratik Partisi Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, çölyak hastalığıyla ilgili farkındalık yaratılması, teşhis aşamasıyla ilgili önlem alınması, sebep ve sonuçlarının detaylı bir şekilde araştırılması ve bu hususlarda çözümler üretilmesi, ayrıca bu hastalığa maruz kalan hastalara kalıcı yardımlar sağlanması amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/518)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Dünyada geleceğin hastalığı olarak görülen çölyak hastalığı ülkemizde de yaygınlaşan bir hastalıktır. Çölyak hastalığıyla ilgili farkındalık yaratılması, teşhis aşamasıyla ilgili önlem alınması, sebep ve sonuçlarının detaylı bir şekilde araştırılması ve bu hususlarda çözümler üretilmesi, ayrıca bu hastalığa maruz kalan hastalara kalıcı yardımlar sağlanması amacıyla Anayasamızın 98'inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılması için gereğini saygılarımızla arz ederiz.

Erkan Akçay	Özgür Özel
Manisa	Manisa
MHP Grup Başkan Vekili	CHP Grup Başkan Vekili
Filiz Kerestecioğlu Demir	Mehmet Muş
İstanbul	İstanbul
HDP Grup Başkan Vekili	AK PARTİ Grup Başkan Vekili

Gerekeçe:

Çölyak hastalığı, genetik yatkınlığı olan çocuk ve erişkinlerde çeşitli tahıl (buğday, çavdar, yulaf ve arpa) proteinlerinin (glüten) oluşturduğu ve daha çok ince bağırsaklarda emilim bozukluğunun ön planda olduğu sistemik bir hastalıktır.

Çölyak, çeşitli tahıl proteinlerinin oluşturduğu, ön planda ince bağırsağın hasara uğradığı ama neredeyse her organı da etkileyebilmektedir. Bu durumun sonucu olarak çölyak hastaları tahıl ve tahıl ürünlerinden yapılan (ekmek, pasta, kek vs.) hiçbir besin maddesiyle beslenememektedir. Ve bu mağduriyetleri dikkate alacak olursak günlük hayatta ne kadar zorluk çektiklerini tahmin etmek çok da güç olmayacaktır. Bu durumda, çölyak hastaları ömür boyu yediklerine, içtiklerine, giydiklerine hatta başka hastalıklar için tedavi amaçlı aldıkları ilaçlara dikkat etmek zorunda kalmaktadır.

Çoğunlukla gizli seyreden çölyak hastalığının teşhis edilebilmesi için öncelikle bu hastalığın bireyler tarafından tanınması ve bu hastalığa dikkat çekilmesi gerekmektedir. Bundan sonraki aşama ise kan testleri ve ince bağırsaktan biyopsiyle parça alınmasıyla hastalığın teşhisidir. Çölyak hastalığının farkında olmayan sağlık çalışanları yüzünden teşhisler gecikebilmektedir ve teşhis koyulması için yapılması gereken testin ücreti devlet tarafından karşılanmasına rağmen, farkındalığı olmayan sağlık çalışanları tarafından yapılmamaktadır. Ayrıca, sağlık çalışanlarının meslek sonrası literatürdeki yenilikleri de takip edip farkındalıklarını arttırmaları gerekmektedir. Aynı zamanda bu farkındalığı arttırmak için de hastanelerde bulunan gastroenteroloji bölümlerinin sayısının artırılması ve geliştirilmesi gerekmektedir.

Çölyak hastalığı teşhis edildikten sonra, tedavi şekli ancak ve ancak diyetle olmaktadır, başka tedavi yöntemi bulunmamaktadır. Bunun için glutensiz bir diyet yapılması gerekmektedir. Çölyak hastaları yediklerine ve içtiklerine dikkat etmeyip ömür boyu diyet yapmazlarsa kemik erimesinden kanserin birçok çeşidi gibi birçok hastalıkla karşı karşıya kalmaktadır.

Çölyak hastalarının diyetlerine dikkat edebilmesi için alacakları ürünlerin glutensiz olması gerekmektedir. Bu ürünler belirli büyük alışveriş merkezlerinde satılmakta ve fiyatları çok pahalıdır. Çölyak hastalarına devlet tarafından yapılan yardımlar ise çok azdır. Hastalara 0-5 yaş aralığında ise 78.75 TL, 5-15 yaş aralığında ise 120 TL ve 15 yaş üstü için 108,75 TL yardım yapılmaktadır.

Çölyak hastalarının sosyal hayatları da sekteye uğramaktadır. Dışarıda yemek yiyebilecekleri mekânlar kısıtlıdır. Çölyak hastaları için menü hazırlayan mekânlarda ise fiyatlar çok pahalıdır. Örneğin, 1 dilim su böreği 20 TL, 4 dilim baklava 50 TL, 1 simit 5 TL ve 1 gofret 12 TL'dir. Türkiye'de gıda ve diğer sektörler çölyak hastaları için özel üretim yapmadığından ürünler yurtdışından gelmektedir. Türkiye'de üretilen tek bir marka sadece kek ve bisküvi üretmektedir. Bu da yeterli değil ve bu ürünler her markette bulunmamaktadır. Ayrıca, yurtdışında çölyak hastaları için sadece gıda sektörü ürünleri değil, ilaç, kıyafet ve temizlik ürünleri de onlara göre üretilmektedir.

Yukarıda açıklanan nedenlerle çölyak hastalığıyla ilgili farkındalık yaratılması, teşhis aşamasıyla ilgili önlem alınması, sebep ve sonuçların detaylı bir şekilde araştırılması ve bu hususlarda çözümler üretilmesi, ayrıca bu hastalığa maruz kalan hastalara kalıcı yardımlar sağlanması amacıyla bir Meclis araştırması açılması gerekli görülmektedir.

BAŞKAN – Sayın Kerestecioğlu, söz talebiniz var.

Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

15.- İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, polis araçlarının yaptığı kazalar konusunda İçişleri Bakanlığını görevde davet ettiğine ilişkin açıklaması

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan, söz almak zorunda hissettim kendimi çünkü bu görüntü şimdi elimize ulaştı. Az önce Şırnak vekilimizin söz ettiği ve gece 01.00'de eve girip de bir evi bu hâle getiren zırhlı araçtan, polis aracından söz ediyoruz. Yani, insan hayatı gerçekten hiçbir dönem bu kadar ucuz olmamıştı. 6 ve 7 yaşlarında 2 çocuk uyurken öldüler. Yani herkes kendi çocuklarını düşünsün ve kendini bunun yerine koysun. Böyle bir şey olamaz ve bu araçlar şehirlerin her yerinde gayet fütursuzca dolaşmaya devam ediyorlar, insan hayatını hiçbir şekilde önemsemiyorlar. Örneğin, Van Edremit'te 17 Nisanda 3 yurttaşa çarpıyor polis aracı; 1 ölü, 2 yaralı var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

Bir dakika daha süre veriyorum.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Yine Van Edremit'te, aynı gün, 17 Nisanda 18 yaşında bir yurttaşa çarpıyorlar ve ağır yaralı. 23 Nisanda Elif Çağ, Van merkezde polis aracının çarpması sonucu yaralanıyor. En son da Silopi'de bu ve daha kaydedemediğimiz birçok olay var. Bununla ilgili açılmış olan hiçbir soruşturma da yok. Yani İçişleri Bakanlığının herhâlde biraz da bununla ilgilenmesi gerekiyor. Gerçekten insan hayatı, yaşam hakkı herkes için saygıdeğerdir ve herkesin buna dikkat etmesi gerekiyor başta İçişleri Bakanlığı olmak üzere. Bir talimat mı verilecek, ne yapılacak, şehir içlerinde bu araçların doğru dürüst hareket etmesi ve insanların yaşamına dikkat etmesi, özen göstermesi gerekiyor. Bunu nefretle kınadığımızı belirtmek isterim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın milletvekilleri, çölyak hastalığının sebeplerinin ve sonuçlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili Manisa Milletvekili Özgür Özel, Halkların Demokratik Partisi Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay tarafından grupları adına imzalı olarak verilen ortak Meclis araştırması önergesinin görüşmelerine başlıyoruz.

VII.- MECLİS ARAŞTIRMASI

A) ÖN GÖRÜŞMELER

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili Manisa Milletvekili Özgür Özel, Halkların Demokratik Partisi Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, çölyak hastalığıyla ilgili farkındalık yaratılması, teşhis aşamasıyla ilgili önlem alınması, sebep ve sonuçlarının detaylı bir şekilde araştırılması ve bu hususlarda çözümler üretilmesi, ayrıca bu hastalığa maruz kalan hastalara kalıcı yardımlar sağlanması amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/518)

BAŞKAN - Hükûmet? Yerinde.

İç Tüzük'ümüze göre Meclis araştırması açılıp açılmaması hususunda sırasıyla Hükûmete, siyasi parti gruplarına ve önergelerdeki birinci imza sahiplerine veya onların göstereceği bir diğer imza sahibine söz verilecektir. Konuşma süreleri, Hükûmet ve gruplar için onar dakika, önerge sahipleri için onar dakikadır.

Şimdi, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili Sayın Ahmet Selim Yurdakul konuşacak.

Buyurun Sayın Yurdakul. (MHP sıralarından alkışlar)

Siz, aynı zamanda hem önerge sahibi olarak hem de grubunuz adına konuşacaksınız, bu yüzden konuşma süreniz yirmi dakikadır.

MHP GRUBU ADINA AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya)- Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; genetik bir hastalık olan çölyak hastalığını ve çölyak hastalarının beklentilerini ifade etmek üzere Milliyetçi Hareket Partisi adına söz aldım.

Çölyak hastalığı genetik bir hastalık olup ince bağırsağın gluten adlı proteine karşı ömür boyu süren ve kronikleşen alerjisi ve hassasiyetidir. Bu alerji ve hassasiyet kişinin bağışıklık sistemini etkileyip vücutta birçok dengeyi bozarak başka hastalıkların oluşmasına sebep olmakta ve kişinin yaşam kalitesini maalesef kötü etkilemektedir.

Genetik bir hastalık olan çölyak hastalığı kimi zaman doğuştan, kimi zaman da çevresel faktörlerin tetiklemesiyle ileri yaşlarda da ortaya çıkabilmektedir. Geleneksel beslenme alışkanlıklarımızdan çok olumsuz etkilenen bir hastalıktır. Buğday, arpa, çavdar ve yulaf gibi gluten içeren tahıllar insanların beslenmesinde büyük yer kaplamaktadır.

Sayın milletvekilleri, muhterem vatandaşlar; genetik bir hastalık olan çölyak geleneksel beslenme alışkanlıklarımızdan çok olumsuz etkilenen bir hastalıktır. Bu hastalığa sahip olmayan vatandaşlarımızın rahatlıkla tüketebildiği gluten içeren ekmek, gofret, makarna hatta çikolata bile çölyak hastalarında çok ciddi rahatsızlıklara neden olmaktadır. Geçtiğimiz gün grubumuzu ziyaret eden çölyak hastaları Milliyetçi Hareket Partisine bu sorunlarını iletiler. Yaptığımız istişarelerde, birkaç değişiklikle,

bu hastalıkla mücadele eden vatandaşlarımızın hayatlarını rahatlıkla kolaylaştırabileceğimize kanaat getirdik. Hükûmetin de az sonra ileteceğimiz önerileri müspet bir şekilde değerlendireceğini düşünüyoruz.

Saygıdeğer milletvekilleri, çölyak hastalığıyla ancak özel bir diyetle mücadele edilmektedir. Bilinen tek tedavi biçimi glüten içermeyen gıdaların tüketilmesidir. Aslında çok basit olmasına rağmen, uygulama çeşitli nedenlerden dolayı çok zordur. Bunun için, devlet düzenleyici rolüyle çölyak hastalarına pozitif ayırım uygulamalıdır. Pozitif ayırımdan ne kastediyoruz? Örneğin, küçük bir mevzuat değişikliğiyle, belli metrekarelerin üstündeki marketlerde glütensiz yiyecek reyonları kurulması sağlanmalıdır. Glütensiz gıda üretimini teşvik etmek için vergilerde bir düzenleme yapılmalıdır. Tam sayısı bilinmemekle birlikte, ülkemizde yaklaşık 750 bin çölyak hastası olduğunu hatırlatmak isterim. Beraber yaşadığımız, beraber çalıştığımız ve bu ülke için hizmet eden kardeşlerimizin hayatını kolaylaştıralım.

Biz, Milliyetçi Hareket Partisi olarak, daha önce vermiş olduğumuz önerelerde ifade ettiğimiz gibi, beslenme hassasiyetlerinde tüm çölyak hastalarının ve ailelerin yanındayız. Yalnızca Ankara, İstanbul ve İzmir gibi büyük kentlerimizde bulunan glütensiz yiyeceklerin Anadolu'nun her bir tarafına yayılması şarttır. Biz, büyük bir ülkemiz Antalya İbradı'dan veya Nevşehir'den çölyak hastası bir çocuğumuza istediği bir çikolatayı sağlayamıyorsa veya makarnayı o kardeşimize ulaştıramıyorsa bu meseleyi hep birlikte çözüme kavuşturmalıyız.

Binlerce yıldır birçok medeniyete ev sahipliği yapan Anadolu, aslında tarım ve hayvancılıkla anıldı. Bugün bizler endüstriyel ziraata geçmek zorundayız. Gıda güvenliği için, genetiği değiştirilmiş organizmaları beslenme zincirimizden kesinlikle uzaklaştırmalıyız. Hükûmet ve devlet vatandaşlarının sağlığından sorumludur, sağlıklı nesiller oluşturma en önemli yolu da sağlıklı ve doğru bir beslenmedir. Devlet olarak sahip olduğumuz imkânlarla gıda sektörünü denetlemek ve vatandaşlarımızın taleplerini sağlamak çok kolay.

Bakın, çölyak hastalarının tüketmek zorunda olduğu birkaç glütensiz gıdanın fiyatını sizlerle paylaşmak istiyorum: Bizim 2 liraya aldığımız makarnanın glütensiz olanı 6 lira, 75 kuruşa satılan sıradan bir bisküvinin glütensiz olanı 9 lira, 50 kuruşa aldığımız krakerin çölyak hastalarının tüketebileceği tipi 9 lira ve bunu bulmak da gerçekten hiç kolay değil.

Saygıdeğer milletvekilleri, muhterem vatandaşlar; gördüğünüz gibi, çölyak hastaları beslenme tarzı itibarıyla önemli bir maliyetle karşı karşıyalar. Sosyal Güvenlik Kurumu, rapor sahibi bu hastalarımız için, yaş gruplarına göre, 78 lira ila 150 lira arasından bir ödeme yapıyor. Allah devletimizden razı olsun ancak bu ödeme günün şartlarına göre çok da uygun değil, düzeltilmesi gerekir. Çölyak hastalarının tükettiği çoğu gıda yurt dışından şu anda ithal edilebiliyor, sıradan gıdalar gibi vergilendirilen glütensiz gıdalar çölyak hastalarının yaşam şartlarını zorlaştırıyor. Bakın, domates fiyatlarının üç kat arttığı andan itibaren, bir haftadır domates fiyatları gündemimizde oysa çölyak hastaları yıllardır her aldıkları için en az üç kat para ödemek zorunda kalmaktadırlar. Bu nedenle, Sağlık Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Tarım ve Sanayi Bakanlıkları ortak bir çalışmayla glütensiz gıdaların ülkemizde üretimini teşvik edecek programları bir an önce hayata geçirmelidirler. Devlet destekleri planlanırken 1 milyona yakın çölyak hastasının ve ailelerinin yaşam şartlarını kolaylaştırmak gayet mümkün. Belki bugün bizler sağlıklıyız ancak bunun yarını da var, bir tedbir almak için başımıza bir musibet gelmesini veya bir hastalığa yakalanmayı beklemeyelim.

Büyük devletler, sağlık sisteminin her bir bileşenini ayakta tutmak için gerçekten büyük çabalar sarf eder. Sağlık sisteminin en önemli parçası da sağlık çalışanlarıdır. Yeri gelmişken ifade etmek isterim, özveriyle gece ve gündüz çalışan sağlık çalışanlarının alamadığı ve beklemediği bazı haklar var, yıpranma payı talebi de bu haklardan biri.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak, her söz hakkımızda yıpranma payını dile getirdik, bununla ilgili kanun teklifleri verdik, Sayın Sağlık Bakanlığımıza her 14 Martta ve akabinde yıpranma payı taleplerimizi ifade ettik. Gerek Adalet ve Kalkınma Partisi Hükûmeti, Başbakanları gerekse Sağlık Bakanlarımız bu hakkın verileceği sözünü çeşitli açılışlarda ve toplantılarda ifade ettiler, son olarak Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan da sağlık çalışanlarına yıpranma payı hakkını dile getirdi. Umuyoruz ki Sağlık Bakanlığımız, bu konuyla ilgili çalışmaları aradan geçen elli günün ardından neticelendirmek üzeredir, bu konuda da duyumlar almak üzereyiz. Adalet ve Kalkınma Partisinin hem kurucusu olan hem de Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın sağlıkçılara verdiği bu yıpranma payını artık gündeme getireceğini düşünüyoruz ve tekrar umuyoruz ki Sağlık Bakanlığımız en kısa zamanda bu konudaki düzenlemeyi hayata geçirecektir.

Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri, sevgili vatandaşlarımız; bu konuyu ısrarla dile getirmemizin sebebi şu: Ben de bir sağlık çalışanıyım ve bu sağlık çalışanları gerçekten bizleri ısrarla aramakta ve yıllardır, yaklaşık on beş yıldır bu isteklerinin bir an önce gerçekleştirilmesi için bu Mecliste bulunan tüm partilere bunları ifade etmektedirler. Aslında tüm partilerimiz de bu konuda hemfikirdir. Ben de umuyorum ki Cumhurbaşkanımızın da talimatıyla bu konu bir an önce Meclise gelir ve bu sağlık çalışanlarımıza bu müjdeyi hep birlikte veririz çünkü bu siyasi bir konu değil, uzun zamandır bekliyorlar. Ben de görüyorum ki tüm partilerin yetkilileri de –biraz önce konuştum- bu konuda hemfikirler. Hatta biraz önce Bakanımız da burada ifade etti, bu konuyu tekrar gündeme getireceğini söyledi. Dolayısıyla, aslında, Meclis olarak da sağlık çalışanlarımıza buradan bir müjde verebiliriz diye düşünüyorum.

Bununla birlikte, darbe girişimi, terör, yurt içi ve yurt dışı kaynakla mücadele ettiğimiz sıkıntılı bir dönemi Allah'ın izniyle geride bırakacağız. Çok şükür, Türk varlığını tehdit eden tüm odaklara hak ettikleri cevabı verebilecek güçlü bir devlete sahibiz. Bizi yıktıklarını düşündükleri anda arkalarında onlarca zırlı gemi enkazı bırakan devletler tarihten bir kez daha ders çıkarmalıdır. Tarih bize “Karamsar olma.” diyor; tarih bize “Hiçbir düşmandan korkmana gerek yok.” diyor; tarih bize “Düşmanlarına asla ama asla arkayı dönme.” diyor. Şimdi biz de Yüksek Seçim Kurulunun da onayladığı referandumun arkasından ülkemizi kalkındırmak ve güvenlik meseleleri başta olmak üzere vatandaşlarımızın huzuru amacıyla çalışmak durumundayız.

Genel Başkanımız ve liderimiz Sayın Devlet Bahçeli geçtiğimiz grup toplantımızda ülkemizin gündemini şu dört başlıkta özetlemiştir:

Birincisi, öncelikli olarak terörle mücadelenin çok etkin, çok acımasız, çok kararlı ve millî güç unsurlarının çok yoğun katılımıyla icrası ve devamı şarttır.

İkincisi, cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine istikrar içinde geçebilmek amacıyla uyum yasalarının uzlaşmayla çıkarılması, devlet ve toplum hayatının yeni sisteme bir an önce uyarlanması gerekir.

Üçüncüsü, ilk iki gündem konusuyla eş zamanlı olarak, gecikmiş, ihmale uğramış, vatandaşlarımızın umutla beklediği sosyal ve ekonomik iyileştirmeler ve yapısal reformlar acilen hayata geçirilmelidir.

Dördüncüsü ise dış politikadan kaynaklanan zincirleme açmaz ve kördüğümün bir an önce hep birlikte giderilmesi gerekmektedir. Bunun için de hep birlikte saygı ve sevgi içinde çalışmamız gerekir.

Ben burada konuşmama son verirken Milliyetçi Hareket Partisinin vermiş olduğu, çölyak hastaları ve onların yakınlarıyla ilgili beklentileri ifade ettiğimiz bu önerenin Türkiye Büyük Millet Meclisinde tüm gruplarla birlikte, başta Hükümetimiz ve muhalefetimiz olmak üzere hep birlikte kabul edilmesi için birlikte toplu bir önerge verildiği için ben hepinize huzurunuzda teşekkür ederim, saygı ve sevgilerimi iletirim. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Yurdakul.

Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Adana Milletvekili Sayın Meral Daniş Beştaş konuşacak.

Buyurun Sayın Daniş Beştaş. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; çölyak hastalığıyla ilgili sorunlar gerçekten çok ciddi bir aşamada. Biz partimiz adına da daha önce defalarca araştırma önergeleri vermiştik ama bugün dört partinin anlaşarak bu meselede ortak komisyon kurulması aşamasına gelmesi sevindirici bir durum. Öncelikle bunu ifade etmek istiyorum.

Partimiz Halkların Demokratik Partisi adına da şunu ifade etmek istiyorum: Gerçekten, çölyak hastalığıyla ilgili özellikle farkındalık yaratılması, teşhisin doğru temelde yapılması, önlemlerin alınması noktasında araştırmalar yapılması gerekiyor. Hatta Türkiye’de çölyak hastalığının haritasının tespit edilmesi gerekiyor ve buna ilişkin...

Çölyak hastaları, beslenme konusunda ekonomik olarak çok ciddi bir zorlukla da karşı karşıyalar yani partimize, grubumuza da yaptıkları ziyaretlerde ve bizim bilgimiz dâhilinde olduğu kadarıyla gerçekten beslenme ihtiyaçlarının çok pahalı karşılanması söz konusu. Buna dair kurulacak komisyonda da eminim bütün bu önlemlerin alınması değerlendirilecektir. Örneğin derneklerinin yaptığı tespite göre günlük beslenmeleri 120 lira yani bizim elimize geçen bilgiye göre. Biz simidi 1 liradan alıyoruz ama onlar 11 liradan almak zorunda ve glutensiz ekmeklerin olmaması, bu konuda fırınların olmaması, havaalanlarında, toplu alanlarda kendi yiyeceklerini alamamaları sebebiyle çok ciddi bir sıkıntıyla... Aynı zamanda, yaşamlarını devam ettirmeleri için hayati bir mesele bu uygun yiyecek bulma meselesi. Bütün bunlar bu komisyonla, umarız gerekli önlemleri almak suretiyle çözülecek diyorum ve parti olarak bu konuda bizim de komisyonda gerekli katkıları yapacağımızı ifade etmek istiyorum. Ama aynı zamanda cezaevlerinde de çölyak hastalarının olduğunu ve orada çok daha zor koşullarda bulunduklarını ifade etmek istiyorum. Yıllar önce hasta tutuklularla ilgili partimiz adına yaptığımız bir çalışmada, birçok hastanın olduğunu gördüm. Mesela, bizzat Nesimi Kalkan isimli hükümlüyle görüşmüştüm. Zorluklarını uzun uzun anlatmıştı. Dışarıda çölyak hastası olmak korkunç ama cezaevinde çölyak hastası olmak daha da korkunç bir aşamada. Umarız ileride bu komisyon en kısa zamanda gerekli önlemleri alır.

Değerli arkadaşlar, çölyak hastalarına ilişkin ortaklaştığımızdan dolayı bu konuyu daha fazla açmak istemiyorum, zaten herkes konuşacak. Ülke gündemi çok yoğun, gelişmeler çok sıcak. Aslında yargı konusunda bir önergemiz vardı, haftaya yine indireceğiz ama çok acil olduğu için birkaç başlıkla buna da değinmek istiyorum.

Bu arada, geldikten sonra öğrendim, basında da izlemiştim; bu KHK’lerle ihraçlar gerçekten artık yaşama mal olmaya başladı, birçok intihar haberi duyuyoruz cezaevlerinde, dışarıda ama bir tanesi yani başımızda meydana gelmiş, basından okudum. 27 Nisanda, yedi gün önce, burada, kulislerde, bizim kulislerimizde, muhalefet kulislerinde görev yapan bir polis memuru intihar etmiş; Hasan Erkuş. Yani o vasıta ile aynı zamanda bu KHK ve OHAL sisteminin ne kadar büyük zararlara sebebiyet verdiğini, bizim birlikte çalıştığımız güvenlik personelinin bile bundan ne kadar ağır etkilendiğini ifade etmek istiyorum.

Değerli milletvekilleri, her ne kadar boş olsa da sıralar ben yine de halkımız diyerek başlamak istiyorum. Yargı vahim bir pratik içinde. Son dönemlerde, Sayın Yarkadaş'ın da üzerinde durduğu, benim de bir iki önerge verdiğim ve dikkatle izlediğimiz kadrolaşma faaliyetleri var. Çok çok ileri boyutlara vardı ve 900 hâkim, savcıdan 800'ü AKP'li. Yani bu iddia değil, bunların hepsi gün gün açıklanıyor; isimler. “Bağımlı yargı” demek yetmiyor, başka bir şey oluyor burada. Artık, yargı var mı, yok mu, yargı ne yapıyor, aslında onu tartışmamız gerektiğine inanıyorum. Çünkü öyle bir süreçte yaşıyoruz ki yargı verdiği kararlardan dolayı tutuklanıyor, çok söyledik bunu. Tutuklanmamak için hâkimler tutuklama kararı veriyor. Bunu artık hiçbir zaman göz önünden ayırmayalım. Yani hukukçu arkadaşların birçok sınıf arkadaşı, okul arkadaşı vardır. Ben Dicle Üniversitesinde okudum ve o dönem hukuk fakülteleri çok azdı, sınıfımın yüzde 80'i hâkim, savcı oldu, birçoğuyla da zaman zaman görüşürüz. Emin olun, onun dışında da hâkim, savcılarla temasımız var, gördüğümüz her yerde, ufak temaslarda bile ne kadar baskı altında olduklarını, özgürlüklerinden yoksun olduklarını çok net bir şekilde görüyoruz. Korkuyla bile ifade edilemeyecek bir durum. Yani yargı, şu kadrolaşmayla birlikte aynı zamanda bağımlılık dışında, bağıllık dışında büyük de bir tehdit altında. Çünkü kendi görevini yapamıyor, vicdanıyla karar veremiyor.

Grup Başkan Vekilimiz İdris Baluken hâlâ Sincan Cezaevinde. Bu kürsüden çok söylendi, biz de söyledik, izledik de bunu, Diyarbakır 8. Ağır Ceza Mahkemesi Başkanı tahliye kararı verdi diye Ankara'ya icra hâkimi olarak atandı, cezalandırıldı. Yine, ben Silivri'deyken -bunu çok söylemeyeceğim ama aklıma geliyor, ne yapayım- 21 kişi Silivri'den tahliye oldu ve biz sabaha kadar uyumadık. Neden? Çünkü tahliyeler çıktı. Ne oluyor dedik “21 kişi tahliye olmuş.” dediler. Sonra tekrar gürültü başladı, görevlilere şimdi ne oluyor dedik “Vallahi, tekrar gözaltı kararı alınmış, geri geldiler.” dediler. Sabah bir haberlere baktık, aman Allah'ım, bütün mahkeme heyeti -işte önümde- Mahkeme Başkanı İbrahim Lorasdağı, Barış Cömert, Necla Yeşilyurt Gülbiçim, HSYK tarafından açığa alındı; bu heyet, tahliye kararı veren heyet. Üstüne üstlük onlar da tekrar geri götürüldüler gözaltına ve önemli bir kısmı tutuklandı. Şimdi, biz buna bir yargılama faaliyeti diyemeyiz, hiç kendi kendimizi kandırmayalım. Açığa alınacak, çocuğu var, eşi var, yaşamı var, kariyeri var. Açığa alınmamak için, ihraç edilmemek için, cezaevine girmemek için ne yapıyor? İstenilen doğrultuda karar vermek zorunda kalıyor. Yani aslında hâkim ve savcılar da özgür değiller, asıl hapisanede olan onlar. Onlar kendi vicdan muhasebesiyle vicdanlarına hapsolmuş durumdalar çünkü vicdanları doğrultusunda maalesef karar veremiyorlar.

Yani siyasetin müdahalesini falan, onları sonra önergemizde ayrıntılı konuşacağız ama kısaca çok büyük, vicdani kanaatine göre karar veren hâkimler ya tutuklanıyor ya açığa alınıyor ya ihraç ediliyor. E zaten AKP'den, iktidar partisinden doğru, alınanların böyle bir sorunu yok, zaten partililer, parti ne isterse onu yapıyor. Hâkim ve savcılar bence artık bu duruma bir son vermeli. Biz hâkim ve savcılar da direnişe davet ediyoruz, vicdanları doğrultusunda, adalet duygularını gerçekten unutmadan, daha fazla köreltmeden, vicdanlarının sesini, aldıkları hukuk eğitiminin gereğini yerine getirmeleri gerekiyor. Korku nereye kadar? Korkarak yaşanmaz, cesaretle yaşanır, direnerek yaşanır. Bizim her zaman temel bir sloganımız vardır “Direne direne kazanacağız.” diye. Gerçekten yargı direnmeli çünkü başka yolu yok. Yani birkaç hâkim çıkıp kafa tutsa “Ya ben artık bu vicdanıma hesap veremiyorum.” dese eminim peşinden binlerce yargı mensubu gelecek. Onlar karar veremiyorlar, ben görüyorum, duyuyorum, konuşuyorum, mektup alıyorum, temas ediyorum, eminim hepinizde var çünkü büyük bir baskı var ve şimdi bunu görenler temizleye temizleye... Bu arada hemen not düşeyim, iktidar partisi “Biz Gülen cemaatini, cemaatçileri temizleyeceğiz.” diye -bir türlü bu yargı düzelmedi, bitiremediler bu temizliği- her gün değişiklik yapıyorlar, 2010'da yaptılar, şimdi yeni pakette de diyorlar “HSYK'yı değiştireceğiz.” “Temizlik” dedikleri kendi emir ve talimatlarıyla çalışacak yargı mensuplarını aslında göreve almak.

Gerçekten, emirle, talimatla karar veren hâkimler demir parmaklıklar arasında değil ama bizce asıl onlar demir parmaklıklar arasında çünkü vicdanları ömür boyu onların yakasını bırakmıyor. Bu nedenle yargıyı suçlamak yerine aslında yargının özgürleşmesi için, tarafsız hâle gelebilmesi için hepimize de büyük görevler düşüyor diyorum ve bugünlerde en önemli meselelerden birinin bu olduğuna inanıyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Danış Beştaş.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Eskişehir Milletvekili Sayın Gaye Usluer konuşacak.

Buyurun Sayın Usluer. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA GAYE USLUER (Eskişehir) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bir hekim olarak Mecliste siyasi değil de tıbbi bir konuda konuşma yapıyor olmaktan, yapacak olmaktan gerçekten çok mutluyum.

Çölyak hastalığı toplumun bir yarası; hem sağlık personeli, hekimler açısından ciddi önemli konulardan biri hem de hasta popülasyonu, hastaların yakınları açısından son derece önemli bir konu. Bu konunun Mecliste bir araştırma önergesi şeklinde görüşmeye açılması, ardından dört siyasi partinin bu konuda uzlaşma içinde olması, konunun önemi, konudan muzdarip olan kişiler açısından çok önemli diye düşünüyorum. Bu açıdan da burada bulunan herkese bu uzlaşa için teşekkür etmek istiyorum.

Şimdi, Türkiye’de çölyak hastalığı gerçekten önemli sağlık problemlerinden biri. Her 150 kişiden 1’i çölyak hastası Türkiye’de. Görülme sıklığı aslında yüzde 1 ile binde 3 arasında değişiyor ki özellikle, akraba evliliklerinin fazla olduğu ülkelerde çölyak hastalığının daha da önemli bir sorun olduğunu biliyoruz.

Şimdi, bu hastaların -birçok ülkede aynı, bizim ülkemizde de- ancak yüzde 10’una tanı konulabiliyor. Türkiye’de tahmin edilen rakam, 250 bin ile 750 bin arasında çölyak hastası olduğu ancak tanı konulmuş hasta sayısına baktığımızda Türkiye’de 25 bin ile 75 bin arasında çölyak hastası olduğunu görüyoruz.

Şimdi, glüten alerjisi, yaşam boyu süren, hastanın yaşamını tehlikeye atan, hastanın yaşamsal fonksiyonlarını bozan bir gıda alerjisi ve yaşamı boyunca bireyin glüten içermeyen bir diyet alması gerekiyor. Şimdi, glüten dediğimizde aklımıza sadece arpa, buğday, çavdar, yulaf geliyor ve diyoruz ki ekmeksiz yaşam gibi bir yaşam; aslında değil. Bir kişinin ömür boyu ekmek yemediğini, makarna, pasta, baklava, gofret, boyoz yemediğini düşünün. Yaşamı buna göre şekillenecek ve yaşamı birtakım eksiklikler üzerinden devam edecek çocuklardan, erişkinlerden bahsediyoruz, yaşam boyu süren bir alerjiden.

Şimdi, sorunlar neler? Neden sağlık personeli, metabolizma hekimleri bu konuyu sıkça gündeme getiriyorlar? Neden hasta sahipleri burada bulunan tüm siyasi parti üyelerini, milletvekillerini sıkça çölyakla ilgili sorunlar nedeniyle ziyaret ediyorlar? Bir kere, hastalığın tanı sorunları var. Biraz önce söyledim, gerçek rakamlar, tanı konulan rakamlar ancak onda 1’lik bir grubu temsil ediyor. Bu şekilde baktığımızda, bu hastalar poliklinik poliklinik, hastane hastane dolaşıyorlar ve çok farklı tanımlar alıyorlar gerçek tanıya ulaşana kadar. Bir tanısal sorun çözümü gerekiyor iş birliğiyle.

Bir başka önemli sorun tedavi sorunları ki çölyak hastalarında tedavi dediğimizde glutensiz diyet, glutensiz besinlere kolay ulaşımı tartışmamız gerekiyor. Tabii ki burada diyetle birlikte, gıdaya kolay ulaşım ile birlikte maliyet sorunlarının da hemen devreye girdiğini görüyoruz. Bir kısmı erkek bu hastaların; erkek hastaların askerlikle birlikte bu işi, bu hastalığı birlikte götürebilmeleri mümkün değil, askerlik muafiyeti konusunda gerekli düzenlemelerin ve kolaylıkların sağlanması gerekiyor.

Bir başka önemli sorun, bu hastaları aynı zamanda engelli olarak kabul etmemiz gerekiyor mevcut durumları nedeniyle. Mutlaka engellilik durumlarının belirlenmesi, belgelenmesi ve tüm yaşamlarını da içermesi gerekmektedir.

Bakınız, 24'üncü Dönemde Grup Başkan Vekilimiz Sayın Özgür Özel'in konuyla ilgili bir yasa teklifi var. Gerçekten bu dönem önemli, geçtiğimiz dönem önemliymiş, ondan önceki dönemde de önemli ama bu dönemin farkı bir araştırma komisyonunun kurulacak olması, belki de çözüm yolunda gerekli adımların atılabilecek olması önemli diye düşünüyorum. Nisan 2004'te aslında Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarları döneminde bir düzenleme yapılmış, demişler ki: "Çölyak hastalığı bir metabolik hastalık, hastalara bir heyet raporu verilsin, bu heyet raporuyla hastalığın tanımı belirlensin ve bu hastaların gıdaya ücretsiz ulaşimleri sağlansın." Bakınız, son derece güzel bir düzenleme ve olması gereken bir düzenleme ama Mayıs 2006'da muhtemeldir ki maliyet çok fazlaya çıkınca yeni bir düzenleme getirilmiş, demişler ki: "Gıdaya ücretsiz ulaşım olmasın da kişi başı 5 kilogram glutensiz ürün verelim kişilere." Tabii, kişilerin yaş dağılımına baktığımızda çocuk hastaya verilen miktar ile erişkin hastanın miktarı birbirinden farklı olacak, dolayısıyla bu işin de çok fazla olumlu bir süreci dâhil etmediğini görüyoruz.

Şimdi, Türkiye'de glutensiz besinlerin üretimi yok, esas sorun bu. Türkiye bu soruna sorun diye yaklaşırken öncelikle bu ürünlerin üretimini sağlamamız gerekiyor. Glutensiz ürünler Türkiye'ye ithal ürünler olarak getiriliyorlar ve ithal edilen ülkelerde bu ürünlerin fiyatları son derece makul iken ithal edilmeleri nedeniyle üzerine gümrük vergisinin de ilave edilmesiyle örneğin glutensiz ekmeğinin fiyatının Türkiye'de yedi kat fazla olduğunu, gluten içermeyen yiyeceklerin fiyatlarının yurt dışından yedi kat, on kat daha fazla olduğunu görüyoruz. Demek ki birinci sorun ve çözmemiz gereken sorun, glutensiz ürünlerin Türkiye'de üretiminin sağlanması.

Bakın, 2011 yılında daha feci bir düzenlemeyle karşılaşılıyor. 11 Mart 2011'de Sosyal Güvenlik Kurumu bir tebliğ yayımlıyor ve diyor ki: "Çölyak hastaları için gıda ürünlerinin bir kısmında geri ödemeyi kaldırıyoruz." Bu ne demek? Bizim seçtiğimiz ürünleri çölyak hastaları yesinler ama bizim pahalı bulduğumuz ürünleri parası olan çölyak hastaları yesinler, paraları varsa alsınlar, onun dışında biz Sosyal Güvenlik Kurumu olarak bunu ödemiyoruz diyorlar ve ürünlerin hepsinin reçeteye yazılma zorunluluğu da 2011 yılında kaldırılıyor. Bakın, 2011 yılına kadar hekim raporuyla glutensiz diyet çölyak hastaları rahatlıkla ulaşabilirken 2011 yılından sonra bu iş değişiyor. Son noktada geldiği yere baktığımızda, diyorlar ki: "Artık biz bu reçete işinden de vazgeçiyoruz, çölyak hastaları bundan sonra nakdi yardımla glutensiz besinlere ulaşacaklar." Gıda satışında azalma ortaya çıkıyor. Örneğin bir aile başına glutensiz diyet için 5 bin lira nakdi yardım yapılıyorsa bakılıyor ki aileler bu nakdi yardımı glutensiz yiyecekleri almak yerine evin diğer ihtiyaçlarını da karşılamak için kullanıyorlar ve glutensiz besinlerin satışı 2011 yılındaki bu tebliğden sonra yüzde 50 oranında azalıyor. Hasta mı azalıyor? Hayır, hasta sayısı aynı ama çoğu yoksul olan aileler nakdi yapılan yardımı çocukları için değil, evdeki hastaları için değil, evin genel ihtiyaçları yönünde kullanma yoluna gidiyorlar.

Bir başka sorun, Türk Silahlı Kuvvetlerinde aslında Sağlık Yeteneği Yönetmeliği'ne göre çölyak hastaları askerlikten muaf. Buradaki sorun ne? Bu hastalar genelde üniversite hastanelerinde biyopsi yapılarak tanı konmuş hastalar ama askerlik yaşına gelince Millî Savunma Bakanlığı diyor ki: "Ben

bu tanıyı, bu teşhisi kabul etmem, ben sil baştan geçeceğim, yeniden tanı sürecini başlatacağım.” Ama tanı sürecinin başlayabilmesi için de hastaların glüten diyetine son veriliyor. Yani diyorlar ki: “Hele bir siz glütenli yemeye başlayın, semptomlar ya da bulgular ortaya çıksın, ondan sonra biz size tanı yöntemlerini uygulayalım.” İşte bu noktada da askerliğe gidişle birlikte kişilerin sağlık durumlarında bozulma görüyoruz. Burada da bir ortak noktanın oluşturulması gerekiyor.

Son bir sorun olarak da bu hastaların engellilik durumunun tartışılması gerekiyor. Bakın bu hastalar mutlaka ve mutlaka gıda engelli olarak kabul edilmelidirler; örneğin, Avusturya’da çölyak hastaları yüzde 65 oranında engelli hasta olarak kabul edilmektedir. Bizde de en az yüzde 50 oranında bir engellilik durumunun kabul edilmesi, gelir vergisinden muaf olmaları, sakatlık indirimi uygulanması, daha kolay iş bulmaları, erken emeklilik, kamu ulaşım araçlarından ücretsiz faydalanım; sanıyorum tüm bunları ele aldığımızda çölyak hastaları için daha umutlu bir geleceği hep birlikte inşa edeceğiz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Usluer.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Kütahya Milletvekili Sayın Vural Kavuncu konuşacak.

Buyurun Sayın Kavuncu.

AK PARTİ GRUBU ADINA VURAL KAVUNCU (Kütahya) – Kıymetli Başkanım, değerli arkadaşlar, değerli vatandaşlar, çölyak hastaları ve yakınları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Güzel bir önerge çünkü dört partinin ortaklaştığı, bir ortak sorun olarak algıladığı ve çözüm yolları araştırmak için çölyak hastalarının ve yakınlarının maruz kaldığı sıkıntılarla ilişkili bir araştırma komisyonu kurulması için. Dört parti grup başkan vekiline özellikle teşekkürlerimi iletiyorum bu duyarlılık ve hassasiyetleri için çünkü aslında bir hastalığın tedavisinde sadece şikâyetlerin giderilmesi veya hastalıkla ilişkili yeti yitiminin yerine konulması değil ama bu hastaların beraberinde toplumsal katılımı, mesleki katılımı ve “engellilik” diye tabir ettiğimiz o tamamlayıcı unsurların da yerine getirilmesi, mümkün olduğunca iyileştirilmesi yönünde yapılacak çalışmalar da artık sağlık tanımımızın içerisinde.

Ben burada bir sağlık dersi anlamında bir şeyler anlatmak istemiyorum ama çok kısaca çölyak hastalığıyla ilişkili çok basit birkaç tanımlama: Bahsettiler ama bu bir genetik zeminde bir immünolojik yani bağışıklık sistemiyle alakalı bir rahatsızlık. Tahılların içerisindeki “glüten” isimli proteine karşı bazı bünyelerin hassasiyeti var ve ne zamanki bu bünye bu proteinle, tahılla karşılaşır -yani bebekler için bu ek gıdaların başlandığı zamandır- ince bağırsaklarda bir alerjik reaksiyon gelişiyor. Oralarda bağırsakların emilimini sağlayan çok sayıda girinti ve çıkıntılar var. Bu bağışıklık sistemi nedeniyle, bozukluk nedeniyle bu girinti ve çıkıntılar bozulmaya başlıyor ve artık emilim bozuluyor; emilim bozulunca da çeşitli vitaminler, mineraller vücuda giremiyor, bazı eksiklikler ve sorunlar meydana çıkmaya başlıyor. Bunların ortaya çıkması çok sinsi olabiliyor, gizli kalabiliyor, seneler sonra ortaya çıkan veya hiç çıkmayan bazı glüten enteropatisi yani çölyak hastaları var. Bunlar da şöyle tahmin ediliyor: Bir görülme sıklığı var yüzde 0,3 ile 1 arasında yani Türkiye’de aslında 500-700 bin civarında bir hasta bu noktada olması öngörülürken şu anda kayıtlı olarak 67-68 bin kadar hastamız var yani yapacak daha çok iş var, henüz tanınamayan hasta grupları var. Bunların bir kısmı belki hastaların dikkatli olmaması, belki bir kısmı çeşitli nedenlerle hekim bakılarında yeterli dikkate maruz kalmaması nedeniyle olabilir. Tabii ki bunlar araştırma konusu. Ama bu hastalık eğer teşhis edilmezse artık geri dönüşümsüz hasarlar oluşabiliyor ve yaşam kalitesini bozan, bazen de yaşam süresini kısaltan nedenler ortaya çıkabiliyor. Tabii bunun için şüphelenilen vakalarda öncelikle alerji testleri var. Alerji testleri eğer müspet çıkarsa daha sonra da biyopsiyle kesin tanı konulabiliyor. Bu tanı konulduktan sonra,

tabii, asıl iş o zaman başlıyor; aileye ve hastaya yeni bir yaşam, yeni bir yaşam şekli merhaba diyor. Çünkü bu hastalığın tek tedavisi çok sıkı bir diyet ve bu diyetle asla “glüten” denilen proteinle de karşılaşılması gerekiyor. Bu kolay bir şey değil tabii. Öyle ki bir çay kaşığı miktarınca bu unla yani bu gluten içeren unla temas edildiği zaman bile hastalığın alevlenmesi söz konusu. Elbette bizim günlük yaşam alışkanlığı içerisinde kullandığımız besinlerin pek çoğundan muaf olmak, pek çoğunu engellemek... Hele çocuk yaşta bunların hepsi gerçekten önemli sorunlar. Bunları aşmak elbette vazifemiz.

Önce anlamak lazım, bu aileler, bu hastalar nelerle karşılaşılıyor? İşin maddi konusu bir yana ama ulaşılabilirlik açısından, örneğin bu hastalar istedikleri yerlerde bu gıdalara ulaşabiliyorlar mı özellikle toplu tüketim yerlerinde, marketlerde ve önemli alanlarda? Tabii bunun tüm Türkiye’de çok yaygın olduğunu da doğrusu söyleyemeyiz. Özellikle büyük şehirlerde bu yaygınlaşmış durumda ama herhâlde yapmamız gereken bütün Türkiye’de bu hastaların bu tip gıdalara en kolay bir şekilde ulaşması. Bunların önemli bir kısmı ithal ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının bir yönetmeliğine tabi, bu yönetmeliğe göre geliyor. Tabii yurt dışından geldiği zaman da fiyatlar farklılaşıyor. O zaman bunun yerli üretim modellerini desteklemek, zenginleştirmek ve yaygınlaştırma ihtiyacı ortaya çıkıyor. Burada bu hastalara diyet katkısı olarak -biraz evvel de bahsedildi- şu anda Sosyal Güvenlik Kurumu belirli yaş gruplarına göre yaklaşık 88 lira ile 120 lira arasında bir ödeme yapıyor. Tabii bu ödemeler hastaların ihtiyaçlarının tamamını karşılamaya yetecek bir düzeyde değil. Bunun için bununla ilgili düzenlemeler yapılabilir ama geleneksel ürünlerimizin glutensiz özel tahıllarla evde yapılabilecek şekillerinin de öğretilmesi ve geliştirilmesi lazım. Bu konuda derneklerin yaptığı faaliyetleri gerçekten takdir etmek lazım. Dernekler bununla ilişkili değişik formülleri üretebiliyorlar ve çeşitli web sayfalarında, sanal ortamda bunları hasta yakınlarına iletiyor ve mutfaklarını biraz daha zenginleştirmeye yönelik çalışma yapıyor.

Engellilikten bahsedildi. Tabii ki engellilik, sağlıkla ilişkili yeti yitimlerinin ortaya çıkardığı katılım sorunlarıdır yani bir hasta eğer sorunu nedeniyle günlük yaşamda bazı dezavantajlarla karşılaşıyorsa bunlar engelliliktir. Önce, engelliliği azaltıcı yönde çalışmalar yapmamız lazım. Bunun için bu eğitimlerin yanı sıra bu hastaların bu gıdalara ulaşabilmesinin kolaylaştırılması, bilinçlendirilmesi, tanının biraz daha farkındalık oluşturularak yaygınlaştırılması en önemli konular.

Ben kurulacak olan bu komisyonda bunların çok detaylı bir şekilde konuşulacağı ve önemli çözüm yolları üretileceği kanaatindeyim. Bununla ilişkili bakanlıklarımızın daha önce yapmış olduğu 2016-2020 Eylem Planı’nda da özellikle bu kronik hastalık ve çölyak eylem planında önemli bir yol haritası çıkarılmıştı. Bunlar da rehber olabilir, eğer eksikleri varsa bunlar tamamlanır üstüne konulur ve üstümüze düşen de en güzel bir şekilde yapılır.

Ben tekrar, bu duygularla bu önerenin verilmesine katkıda bulunan tüm gruplara teşekkürlerimi sunuyorum. Hasta derneklerine, sorumluluk sahibi hasta yakınlarına tekrar teşekkür ediyorum.

Komisyonumuzun güzel ve hayırlı sonuçlar getirmesi, hastalarımıza ve yakınlarımıza yaşam kalitesi getirmesi temennisiyle hepinize saygılarımı, sevgilerimi sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Kavuncu.

Şimdi, önerge sahipleri adına konuşmalar bölümüne geçeceğiz ancak Sayın Durmaz sisteme girmiş.

Buyurun Sayın Durmaz, size bir dakikalık bir süre veriyorum.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

16.- Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'ın, şeker fabrikalarının ve şeker işçilerinin sorunlarının çözümü konusunda ortak bir anlayışta buluşmak gerektiğine ilişkin açıklaması

KADİM DURMAZ (Tokat) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Bugün Türkiye Büyük Millet Meclisi örnek günlerinden birini daha yaşıyor. Bu anlamda, değerli grup başkan vekillerimize ve Başkanlık Divanına teşekkür ediyorum. 750 bin çölyak hastasının sorunuyla ortak mücadele ve gerekli yasal düzenlemelerin yapılmasıyla ilgili bir çalışma ve komisyon kurulacak. Bu anlayışla, emek verecek arkadaşlarıma şimdiden de teşekkür ediyorum.

Tam da bu noktada, tabii, bizim geri çekmek durumunda kaldığımız, şeker fabrikaları ve şeker işçilerinin sorunları da bu anlamda önem arz ediyor. Yani vücut organizmamızı tanımayan, doğal gıdalarla beslenmenin araştırılmasıydı. Bu konuda bu ülkede yarın fabrikası özelleştirilerek geleceğini göremeyen; mazotunu, gübresini, sulama parasını zor ödeyen; evlatlarını göçe kurban etmiş pancar üreticisi için sendikaların, ziraat odalarının, üretici birliklerinin, meslek odalarının ve tüm siyasi partilerin az önceki örnek anlayışla...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen, bir dakika daha veriyorum size Sayın Durmaz.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Teşekkür ederim.

...şeker fabrikalarımız ve şeker işçilerinin sorunları noktasına da ortak bir anlayışla yaklaşacaklarına inanıyorum.

Tabii, bu kapanan ofislerin açılıp köylüyü yeniden milletin efendisi yapmak; üretim için çiftçimize ÖTV'siz ve KDV'siz mazot vermek; onurlu emek mücadelesi veren şeker işçilerinin kadro sorunlarını çözmek; kaçak şeker girişine neden olan, üretimin engeli pancar ekim kotasını kaldırmak; cumhuriyetin ilk yıllarında üretim ve sosyal bir kalkınma projesi olan, ülkemize serpiştirilmiş şeker fabrikalarının özelleştirme havuzundan çıkartılması; çiftçiye 2016 yılı fiyatlarıyla 2017'de yapılan şeker pancarı ödemelerinin taban fiyat sistemiyle düzenlenmesi; ülkemiz insanının sağlığını tehdit eden nişasta bazlı şeker kotasının Avrupa Birliği ülkelerinde olduğu gibi sıfıra kadar indirilmesi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Durmaz, bir dakikalık bir ek süre daha veriyorum. Tamamlayın lütfen.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Sayın Başkanım, toparlıyorum.

...şekerle ilgili gelecek her türlü düzenlemede ortak hedefimiz olacak; üreticimiz köylüyü, ŞEKER-İŞ emekçilerini ve millî şeker üretim politikamız için herkesi ortak bir anlayışta buluşmaya davet ediyorum.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Durmaz.

VII.- MECLİS ARAŞTIRMASI (Devam)**A) ÖN GÖRÜŞMELER (Devam)**

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili Manisa Milletvekili Özgür Özel, Halkların Demokratik Partisi Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, çölyak hastalığıyla ilgili farkındalık yaratılması, teşhis aşamasıyla ilgili önlem alınması, sebep ve sonuçlarının detaylı bir şekilde araştırılması ve bu hususlarda çözümler üretilmesi, ayrıca bu hastalığa maruz kalan hastalara kalıcı yardımlar sağlanması amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/518) (Devam)

BAŞKAN - Şimdi, önerge sahibi olarak Mersin Milletvekili Sayın Aytuğ Atıcı konuşacak.

Süreniz on dakika Sayın Atıcı.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, çölyak hastalığının sebep ve sonuçlarının araştırılması için bir komisyon kurulmasını desteklemek üzere söz almış bulunuyorum. Çocuklarımızın toplumun ortak değeri olduğunu idrak eden, çocuklarını kendi emelleri için kullanmayan, çocuklar arasında ırk, ana dil, mezhep ayrımını gerçekten yapmayan milletvekillerini saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, çölyak hastalığıyla ilgili genel olarak söylenecekler söylendi, bana da bir özet yapmak düştü. Çölyak hastalığının bir ince bağırsak hastalığı olduğunu biliyoruz. İnce bağırsaklarda tahılların içinde bulunan “glüten” isimli bir proteine karşı bir alerjik durum sonucunda bir hastalık ortaya çıktığını biliyoruz. Çölyak hastaları bu glutenli yiyecekleri tükettiklerinde bağırsaklarının iç yüzleri alerji nedeniyle giderek küçülüyor ve besinler emilemez hâle geliyor ve bebekler açlık içinde oluyorlar. Böylece, sonuçta, beslenme bozukluğuna bağlı çok ciddi sorunlar ortaya çıkıyor. Ülkemizde de tanı konulmuş 70 bin civarında çölyak hastası olduğunu biliyoruz. Bu nedenle bu hastaların derdine derman olmak üzere bir komisyon kurulması, çok pahalı olan diyetlerin belki de daha ucuzlatılması ya da ücretsiz verilmesi gibi konulara parmak basılacak. Bu komisyonu canı gönülden destekliyoruz.

Peki, çölyak hastalarını anladık. Bunlar hasta, bunlar hasta oldukları için besinleri ememiyorlar ve zor durumda kalıyorlar. Peki, ülkemizde bağırsakları sağlam olduğu hâlde acaba çocuklar yeterince besleniyor mu ya da açlıktan ölüyor mu? Bütün mesele bu. 70 bin çocuğumuzu, hastamızı elbette başımızın üstünde taşıyacağız ama bağırsakları sağlam olanları acaba yeterince besleyebiliyor muyuz? Hükûmetin anayasal görevlerinden, devleti yöneten Hükûmetin anayasal görevlerinden biri toplumunu sağlıklı bir şekilde beslemektir.

Şimdi bakalım... Ben ana muhalefet partisinin bir milletvekiliyim, kendim sizlere bazı sonuçlar verirsem belki şüpheye düşebilirsiniz ama ben size TÜİK yani sizin elinizde olan bir kurum ve OECD yani Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü'nün bazı rakamlarını vereceğim. Örneğin TÜRK-İŞ -hani size de çok uzak değil ya- diyor ki: “Asgari ücretin 1.400 Türk lirası olduğu ülkemizde açlık sınırı 1.518 Türk lirasıdır.” Bunun anlamı nedir? Bunun anlamı asgari ücretle çalışan herkes bu ülkede açtır arkadaşlar. Şimdi, bu konudan kaçmak nereye kadar? Bu konunun üstüne gideceğiz. En az bunun kadar önemli, 1.400 lira asgari ücretin olduğu bir ülkede yoksulluk sınırını yine TÜRK-İŞ 4.945 lira olarak belirliyor. Yani özetle diyor ki: “5 haneden 1 tanesi yoksulluk sınırı altındadır.” Bakın, bunlar çölyaklı filan değil normal; anam, babam, evladım, kardeşim, bacım. Bunlar, her 5 haneden 1 tanesi yoksulluk sınırının altında. Daha çarpıcı bir rakam vereyim mi? Ülkemizde 6,6 milyon kişi açlık sınırının altında yaşıyor. Bunların bağırsakları sağlam, bunların bağırsaklarında glutene karşı herhangi bir hassasiyet ya da alerji yok. Evlatlarınızı düşünün. 6,6 milyon kişi bu ülkede açlık sınırının altında yani 2 milyon aile, 2 milyon aile ülkemizde açlık sınırının altında.

Şimdi gelelim, acaba Avrupa'dan nasıl görünüyoruz, Avrupa bizi nasıl görüyor? OECD rakamlarına göre Türkiye'de -utlanılacak bir durum- çocuklarımızın dörtte 1'i yani yüzde 25'i yoksuldur, OECD yeni güncelledi bu rakamları. Eşitsizlik raporuna göre yoksulluğun oranı genel anlamda Türkiye'de yüzde 17'yken çocuklar arasında yani 18 yaş altı çocuklar arasında yoksulluk oranı yüzde 25 yani her 4 çocuktan 1'i ülkemizde yoksul.

Peki, karnı doyanlar mutlu mu, bakalım kimin karnı doyuyormuş? OECD diyor ki; dikkat edin, size önemli bir rapor veriyorum: “Nüfusun en alta yer alan en fakir yüzde 10'luk dilimi toplam gelirinizin yüzde 2,5'ini alıyor, hatta 2,3'ünü alıyor.” Yani toplumun en yoksul yüzde 10'luk kesimi toplam gelirimizin sadece yüzde 2,3'ünü kullanıyor. Peki, toplumumuzun en üstteki yani cebi dolu, karnı tok, sırtı pek olan insanlar ne kadar kullanıyor? Yüzde 30. Bakın, yüzde 10'luk en yoksul kesim yüzde 2,3 geliri kullanırken en çok zengin olan yüzde 10'luk kesim gelirimizin yüzde 30'unu kullanıyor. Ben şimdi daha ne diyeyim size.

Elbette çölyak hastalarına bakacağız, elbette bütün hastalarımıza bakacağız. Ben bir çocuk hekimiyim, çölyagin ne demek olduğunu çok iyi bilirim, elbette onlarla uğraşacağız ama geride milyonlar var, sağlıklı ve devletimizin bakmakla yükümlü olduğu milyonlar var.

Bakın, OECD bize diyor ki: “Avrupa’da, daha doğrusu OECD ülkeleri arasında çocuklar açısından şartları en kötü olan ülke Türkiye’dir.” Yani açıkça bize “Türkiye’de çocuk olmayın.” diyor.

Bakın, birçok rakam veriyor, diyor ki: “Yoksulluk ortalaması OECD ülkelerinde yüzde 13,2 -bu rakamı unutmayın- Türkiye’de yüzde 25,3.” OECD ülkeleri derken öyle aklınıza büyük ülkeler gelmesin, örneğin en düşük yoksulluk Danimarka’da yüzde 2,7. Bırakın onu bir kenara bize yakın olanlara bakalım: Örneğin Macaristan, bizde 25,3 Macaristan’da 11,8; bizde 25,3 Estonya’da 14,3; bizde 25,3 beğenmediğiniz -ekonomik olarak beğenmediğiniz demek istiyorum- Yunanistan’da 18,7. Görüyor musunuz rakamları?

Peki, bu aç çocuklar, bu yoksul çocuklar bizim karşımıza nasıl geliyorlar? Bunlar eğitimden mahrum kalıyorlar. Her yıl 190 bin çocuk okulu bırakıyor yoksulluk ve açlık yüzünden, her yıl; 143 bini de bunların kız çocuğu. Bu çocuklar çocuk işçiliğine maruz kalıyorlar. 8 milyon çocuk aç ve yoksul olduğu için bu ülkede çalışıyor, çoğu mevsimlik tarım işçisi. Bunlar aç ve yoksul olduğu için erken evlendiriliyorlar. Kızların erken evlilik oranı yani 18 yaş altı evlilik oranı yüzde 26 aklıktan ve yoksulluktan dolayı. Bunların hiçbirisi çölyak hastası değil arkadaşlar. 18 yaşından önce babası bir an önce evinden gitsin istiyor. Çocuklar aç ve yoksul oldukları için uyuşturucu tuzağına düşüyor. Birazdan size uyuşturucu rakamlarını da vereceğim.

Bakın, sizi biraz daha rahatsız edeceğim. Her yıl 200 kişi ülkemizde açlıktan ölüyor, başka hiçbir sebepten değil, bunlar çölyaklı da değiller. Bu ülkede her yıl acından ölen 200 kişi var. 11.284 bebek her yıl çeşitli sebeplerden dolayı ölüyorlar, biz bunları yaşatamıyoruz.

Cezaevlerindeki çocuklar... Bakın, bir kitap hazırladık, çocuk cezaevlerini tek tek gezdik, dikkatinize sunduk; cezaevlerindeki çocuklar aç dedik size. 18 yaş altı her yıl yaklaşık 2 bin, 3 bin çocuk cezaevinde, 18-20 yaş arası 8-10 bin çocuk cezaevinde. Bunlar yeterince beslenemiyor; gittim, gördüm, rapor ettim çünkü bu çocukların beslenme ücretleri daha sonra tahsil ediliyor. Annenin yanında kalan çocuklar... Her yıl yaklaşık 500 çocuk cezaevinde annesinin yanında kalıyor. Cezaevi yönetimi diyor ki: “Ya sen yemek yiyeceksin ya çocuk yemek yiyecek.” Anne diyor ki: “Ben aç kalırım, çocuğuma verin bari.” Bunlar çölyaklı değil, bunlar yurdumuzun insanı ve iyi yönetilmediğimiz için açlık, yoksulluk altında suç işlemişler; anneleri suç işlemiş, cezaevine düşmüşler; şimdi de onları orada da besleyemiyoruz.

Değerli arkadaşlar, elbette çölyak hastaları önemli ama ülkemizin bütün çocuklarını hep birlikte korumalı, kollamalıyız; bunun için de daha fazla komisyonlar kurmalıyız.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Atıcı.

Önerge sahibi olarak şimdi de Muş Milletvekili Sayın Ahmet Yıldırım konuşacak.

Buyurun Sayın Yıldırım. (HDP sıralarından alkışlar)

Sizin de konuşma süreniz on dakika.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gerçekten rakam dile kolay, 750 bin çölyak hastası, ülkenin neredeyse yüzde 1’ine tekabül ediyor. Bu, önemli bir rakam ve artık böyle toplumsal bir mesele hâline gelmiş konuda Parlamentoda grubu bulunan siyasi partilerin bir ortaklaşma sağlamış olması, en

azından ilk adım açısından ortaklaşma sağlamış olması önemli. Ama umut ediyoruz ki kurulacak olan araştırma komisyonu, bu hastaların ihtiyaçlarını karşılayabilecek, onların derdine deva, hastalığına şifa olabilecek neticeyi de iktidar partisinin adım atması neticesinde sağlayabilirler.

Bu komisyona ve araştırma önergesine imza koyduk ve ortaklaştık, bundan yana şüphe yok ancak ben gerek Divanı gerek Genel Kurulu gerekse halkımızı farklı bir konuyla alakalı olarak bilgilendireceğim.

O konuya geçmeden önce, bugün 4 Mayıs. 4 Mayıs 2017 bizim açımızdan Dersim tertelesinin 80’inci yıl dönümü. 4 Mayıs 1937’de “Tunceli Tenkil Harekâtı” ismiyle bir Bakanlar Kurulu kararı yayımlanıyor ve onu takip eden on-on bir aylık süre içerisinde, maalesef, bugün adı “Tunceli” olan, dönemin adı itibarıyla “Dersim” olan kentimizde on binlerce kadın, çocuk, yaşlı, sivil bir göçe maruz bırakılıyor; bunların büyük bir çoğunluğu katlediliyor ve kız çocuklar ise ailelerinden koparılıp başka yerlere zorunlu evlatlık olarak veriliyor. Ben 4 Mayıs Dersim tertelesinin ve orada yaşanan dramın 80’inci yıl dönümünde bu tertele mağdurlarını saygıyla anıyorum.

Evet, benim dikkatinizi çekmek istediğim noktalardan biri, Diyarbakır merkez Sur ilçesinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığının TOKİ marifetiyle, aracılığıyla yürüttüğü bir proje kapsamında hâlâ insanların meskûn mahal olarak kullandığı evlerinin zorunlu kamulaştırma kararıyla boşaltılmaya tabi tutulmasıdır. Dünyada ve ülkemizde şiddetin gittikçe tırmandığı ve uygarlıkların birikim alanları olan kentlerin çatışmanın, yıkımın ve ayrışmanın öznelere hâline getirildiği bir süreçte yaşıyoruz. Diyarbakır’ı az biraz bilen biri, siyasi iktidarın Başbakanları ve sözcüleri tarafından dile getirilen “Sur’u Toledo yapacağız.” veya bugünkü adıyla bu söylemin sahibi olan Başbakan Başbakanlığı elinden alınıp düşürüldükten sonra yeni Hükümet tarafından “Sur’u sevgiyle yükseltiyoruz.” adı altında toplum vicdanında mahkûm olmuş bir proje yürütülmeye çalışılıyor.

Diyarbakır tarihî Sur kenti beş bin yıldır kesintisiz yaşamın devam ettiği bir yer. Bugün yeryüzünde Diyarbakır Sur kenti gibi nüfuz etmiş, yaşam bulmuş iki ayrı daha kent var: Biri Ege’de Faselis, diğeri ise aşağı Mezopotamya’da Ninova. Ancak Faselis de Ninova da şu anda varlığını sürdürebilen kentler değildir, Diyarbakır Sur kentiyle birlikte kurulmuş olan Faselis ve Ninova kentsel yaşamlarını sonlandırmışlardır. Diyarbakır Sur’u Toledo’ya benzeten bir iktidar anlayışı Sur’u aslında ne kadar tanıdığını da ele vermiş oluyor çünkü Diyarbakır Sur’a belli yerler benzetilebilir, Diyarbakır Sur’un bir yere benzetilebilecek bir tarafı yok. Toledo dediğiniz birkaç yüz yıllık geçmişe sahip. Diyarbakır Sur beş bin yıllık yaşamın kesintisiz hüküm sürdüğü bir antik kenttir ve bu kent şiirlere, söylencelere, edebi eserlere, türkülere konu olmuş bir kenttir. İnsanların hamuru bu kentin küçeleriyle birlikte yoğrulmuştur; acıları, sevgileri, ezgileri, tınıları bu kentin mabetleriyle, surlarıyla, yapılarıyla, camileriyle, kiliseleriyle birlikte yoğrulmuştur. Bunu bilmeyenlerin Ankara’dan merkezî kararlarla almış oldukları yok “Toledo yapma”, yok “Sur’u sevgiyle yükseltme” gibi projeler bir tek şeye hizmet etmektedir ki o da betonlaşmadır. Zaten, bakın, mevcut Çevre ve Şehircilik Bakanlarımızdan biri AKP iktidarı döneminde ne demişti? “Beton makinesinin sesi bu ülkede hiç eksik olmasın.” Bunu bir Çevre ve Şehircilik Bakanı söylüyor. “Beton makinesinin sesi bu ülkede hiç eksik olmasın. Bu beton makinesinden çok keyif alırım, onun sesinden, böyle pat pat vurdukça.” İşte tarih dediğiniz beton, yapı dediğiniz beton, siyasetin betonlaşması gibi.

Bu sadece Sur kentine hissedilen bir duygu değildir, Sur kentinin temsiliyetini ve vekâletini almış siyasetçilerini nasıl eş genel başkanlarıyla birlikte içeri tıkma, bir siyasi kararla yok etme, tasfiye etme çabası var ise, belediye başkanının nasıl bir kayyum ucubesiyle iradesini elinden alma ve zorla yönetme çabası var ise onun küçelerine yani sokaklarına, kentlerine, tarihî eserlerine de aynı duyguyla yaklaşmaktadır.

Buradan hareketle söyleyelim. Hani Diyarbakır Sur’u bilmeyenler karıştırabilir. Şu anda 1 Mayıs 2017 tarihi itibarıyla yıkım kararı alınmış olan iki mahalle, Diyarbakır Alipaşa ve Lalebey mahalleleri, Alipaşa ve Lalebey. İktidara bu konuda her eleştiri getirdiğimizde son bir yıllık sokağa çıkma yasakları ile oradaki çatışmalara çekerler. Hiçbir zaman sokağa çıkma yasağının ilan edildiği Sur bölümleri değil Alipaşa ile Lalebey ve 1 Mayıs 2017’den itibaren yıkım kararı almış olan Çevre Şehircilik Bakanlığının projesi de öyle 2015’in, 2016’nın projesi değil, 2010’da alınmış bu karar. Yerel yönetimler, halk, ahali itiraz edince 2012 yılında dönemin Cumhurbaşkanı Abdullah Gül “Surlar artık benim himayemdedir.” demiştir. Bu yıkım, bu talan kültürü, 2010-2011’e dayanmaktadır.

Mahalleli istemiyor. Mahallelinin avlusuyla birlikte evine biçilen değer 33 bin lira. Hadi ben herhangi bir AKP’li yönetici, milletvekili ya da bakana söyleyeyim: Biri gelsin size, kullandığımız, yıkılmamış, hâlâ içinde yaşamını sürdürdüğünüz ev için 33 bin lira versin, “Çıkm buradan.” desin bakayım.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Bakana hemen teklif edelim.

AHMET YILDIRIM (Devamla) – Bunun adı zorbalıktır, bunun adı yasa masa değildir.

Kaldı ki hani yasayla ilgili gidilecekse bu kararın aykırı olduğu Anayasa, bazı yasa ve uluslararası sözleşmeleri de söyleyeyim. Alipaşa ve Lalebey için alınan karar, bu yıkım kararı hem Anayasa’nın 46’ncı maddesindeki kamulaştırma hükmüne aykırıdır hem Anayasa’nın 35’inci maddesindeki mülkiyet hakkına aykırıdır hem de -burada bir aykırılıktan daha söz edeyim- Sur, tarihî Sur kenti çevresindeki Hevsel Bahçeleriyle birlikte 2015 yılında Dünya UNESCO Kültürel Miras Listesi’ne alınmıştır ve buradan hareketle, özellikle Sur’un Dünya Kültür Mirası Listesi’nde yer alması nedeniyle Türkiye’nin de onaylamış olduğu Dünya Kültürel ve Doğal Mirasın Korunmasına Dair Sözleşme’ye de aykırıdır. Anayasa’ya aykırılık var, yasa ucube, Anayasa’nın üzerinde kendini sayıyor ve yasaların, Anayasa’nın üzerinde olan uluslararası sözleşmelere, Türkiye’nin altına imza koymuş olduğu uluslararası sözleşmelere de aykırılık var.

Yıkım nerede biliyor musunuz? Yıkım... Sur içinde toplam 7.714 parsel var, yıkım 6.300 parsel için çıkarılmış yani yüzde 82’si için çıkarılmış yıkım kararı ve geri kalan yüzde 18’lik kısım ne oluyor biliyor musunuz? TOKİ tarafından kentsel dönüşüm kapsamında kamulaştırılan alanları kapsıyor. Tarihe yaklaşım bu, doğaya yaklaşım bu. Bu, sadece Diyarbakır Sur için mi böyle? Tabii ki değil. Bu ülkenin Çevre ve Şehircilik Bakanı beton makinesinin sesinden haz alıyorsa biz artık hayret etmiyoruz. AKP’nin çevreden, ekolojiden, şehircilikten anladığı betonlaşmadır; Hasaykeyf’ten biliyoruz, İztuzu Plajı’ndan biliyoruz, Bergama’daki siyanürle altın aramadan biliyoruz, Cerrattepe’den biliyoruz, Karadeniz’deki Yeşil Yol’dan biliyoruz, Munzur’dan biliyoruz. Bunu birçok açıdan söyleyebiliriz ve daha Yırca ormanlıkları, zeytinlikleriyle...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Yıldırım.

AHMET YILDIRIM (Devamla) – ...ilgili ve sayabileceğimiz daha birçok yerle ilgili, siyasi iktidarın, maalesef, özellikle doğaya ve tarihe karşı yaklaşımı oldukça hoyrattır diyorum, bütün Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Önerge sahipleri olarak şimdi de Kayseri Milletvekili Sayın İsmail Tamer konuşacak.

Buyurun Sayın Tamer. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Saygıdeğer milletvekilleri, çölyak hastalığıyla ilgili Mecliste grubu bulunan tüm partilerin birlikte, beraber bir Meclis araştırması komisyonu kurulmasıyla ilgili vermiş olduğumuz önerge hakkında konuşmak istiyorum. Hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Bu arada, 4 partideki bu arkadaşlarıma da ayrı ayrı teşekkür etmek istiyorum. Bu birlikteliğin bundan sonra da Meclisteki çalışmalarımıza yansımaları en büyük dileğim ve arzum olarak da ifade etmek istiyorum.

Benden önce konuşan değerli konuşmacılar, 4 doktor arkadaşım çölyakla ilgili konunun aşağı yukarı tamamını izah ettiler. Ben de kısaca şöyle ifade edebilirim: “Glüten” denilen proteinli maddelerin vücuda girmesiyle birlikte özellikle ince bağırsaklarda alerji meydana getirerek “villus” denilen bu çıkıntılardan emilimin yok olması anlamına geliyor. Emilim niçin yok oluyor? Buradaki villusları yok ederek yok oluyor. Dolayısıyla proteinler, vücuda giren gıdaların büyük bir kısmı da ince bağırsaklarda sindiriliyor ve ince bağırsaklardan emiliyor. Buna bağlı olarak emilemeyen bu gıdalar o zaman ince bağırsağın doku yapısında da bir bozukluk meydana getiriyor, dolayısıyla fonksiyonunda da bir bozukluk söz konusu oluyor. Fonksiyondaki bu bozuklukla birlikte de bağırsaktaki aşırı hızlanmayla ishaller meydana geliyor. Bu, çocuk yaşta da oluyor, hayatın diğer bir döneminde de ortaya çıkabiliyor.

Bunun teşhisi zor çünkü diğer hastalıklarla birlikte semptomları başka hastalıklarla da karıştığı için teşhiste zorlanılıyor ama kesin teşhisi de –daha önce arkadaşların belirtmiş olduğu gibi- doku biyopsileriyle yani ince bağırsak biyopsileriyle birlikte kesin teşhis konuyor.

Tedavisi ne? Tedavisi de glütenli gıdaların vücuttan uzaklaştırılması. Zaman içinde bozulan bu ince bağırsak villusları bu gıdalarla karşılaşmadığı andan itibaren de kendini yeniliyor ve eski hâline geliyor, hastalıktan kurtulmuş oluyor.

Tabii, değerli arkadaşlarım belirttiler, bu hastalık önemli bir hastalık, çölyak hastalığı; Türkiye’deki popülasyonu da ifade edildi, yüzde 0,3 ile yüzde 1 arasında görülmesi. Şöyle nüfusumuza oranladığımız zaman da aşağı yukarı 700-750 bin civarında hastanın olmasını beklememize rağmen, bizim tespit ettiğimiz rakam, Sağlık Bakanlığımızın da almış olduğu rakam 68 bin civarında hastanın olduğudur.

AK PARTİ olarak bizler hem metabolik hastalıklarda hem diğer hastalıklarda hem de çölyak hastalığıyla ilgili önemli çalışmalar yaptık. Bunu değerli Cumhuriyet Halk Partisinden konuşmacı arkadaşım da burada ifade ettiler. Özellikle 2004 yılında yapmış olduğumuz değişiklikler... Çünkü daha önceleri hiç devlet desteği yok iken o zaman belli bir yardım yapılmıştı. Sonra 2006, sonra 2011, daha sonrada da 2015 yılında yapmış olduğumuz değişikliklerle birlikte bu hastalarla ilgili önemli çalışmalar yaptık ve hastaları korumaya çalışıyoruz. Yeterli mi? Tabii ki değil. Daha yeni yeni bu hastalarla ilgili çalışmalar yaparak bu hastaların hem yaşam düzeylerindeki konforun artırılması hem de toplum içerisindeki bireysel haklarını bunlara iade etmemiz gerektiğini, sosyal devlet olarak en önemli, altını çizerek bunu yapan parti de biziz diye ifade etmek istiyorum.

İşte, kuracağımız bu Meclis araştırması komisyonuyla birlikte bu hastalara daha neleri yapabiliriz, ne iyilikler getirebiliriz, bunları birlikte inşallah o komisyonda tartışacağız, eksikleri belirleyeceğiz, ona göre de yeni yeni tedbirler alacağız. Gastroenterolog olan her hastanede bu hastalara verilen raporlarla birlikte bunların bir yıl kadar glütensiz gıdalara ücretsiz erişimlerini sağlamıştık. Bunlarda değişiklikler söz konusuydu. Özellikle 2011 yılında hasta yakınlarının bu gıdaların yetmemesiyle ilgili şikâyetleri üzerine Sosyal Güvenlik Kurumunun toplanmasıyla bunlarda artışlar olmuştu.

O konuyla ilgili özellikle ifade etmek istiyorum, sadece çölyak hastalıklarıyla ilgili değil, aynı zamanda protein emilimine bağlı diğer metabolik hastalıkları olan hastalara da bu yardımlar yapılmıştı. Aylara göre ifade edecek olursam -bunu protein metabolizması bozuk olan, metabolik hastalığı olan hastalar için söylüyorum- 0-12 aylık hastalara 31 TL verilirken yüzde 50 artışla bu rakam 46,50 TL'ye yükseltildi ve rakamlar 120 liraya kadar da çıktı. Çölyak hastalarında 78 ile 120 lira arasında değişiklikler söz konusu oldu. Son zamanlardaki bu artışlar yeterli mi? Yeterli bulmuyoruz. Sağlık Bakanlığımız bir çalışma yapıyor, bu çalışma kapsamında da inşallah bir yol haritası belirleyeceğiz. Özellikle STK'lar, üniversiteler, özel sektör... Erişkin bazı metabolizma hastalıkları, bunlar ne olabilir? Tiroit, tiroidit, osteoporoz, gut gibi hastalıklar da dâhil olmak üzere, çölyak hastalığında kontrol programıyla ilgili, Sağlık Bakanlığındaki yol haritası belirlenmiş oldu. Hep beraber, inşallah bu Meclis araştırma komisyonunda da bunların çalışmalarının içeriğini, genişliğini orada görmüş olacağız. Bu kapsamda, 2017-2021 eylem planını yapmış oluyoruz.

Tabii, Tarım Bakanlığının da hastalarla ilgili çalışmaları söz konusu çünkü benden önceki arkadaşların yine ifade etmiş oldukları gibi burada gıdaların büyük bir kısmı Türkiye'de üretilmemekte, bunlar yurt dışından ithal edilmektedir. İthal edilenler arasında da "glütensiz" denilmesine rağmen glütenli gıdaların olması da dikkat çekmektedir. Bunu ortadan kaldırmak adına Tarım Bakanlığı etkin bir şekilde bunların kontrolünü ve denetimlerini yapabilmektedir. Bunlar hatta bazen yüzde 20 glütenli gıdalara bile "glütensiz" yazıldığı görülmüştür. Bu açıdan, Tarım Bakanlığımızın da dikkatli bir şekilde üzerine giderek bu gıdaların ithalini daha doğru bir şekilde yapma adına çalışmaları mevcuttur. Bu bağlamda, tüm partilerin duyarlı olmasından dolayı herkese teşekkür etmek istiyorum.

Yine, ben, Milliyetçi Hareket Partisinden Ahmet Bey'in ifade etmiş olduğu özellikle yıpranma payıyla ilgili görüşlerini, onun kendisini bu kürsüden destekleyeceğimi ifade etmek istiyorum çünkü sağlık çalışanları gerçek anlamda emekçi kardeşlerimizdir, çünkü onlar geceleri gündüzleri olmadan, sabahlara kadar evlerine gitmeden nöbet tutmaktadırlar, ağır işçi konumundadırlar. Bunların yıpranma payını vermenin de bizim görevimiz olması gerektiğini ifade etmek istiyorum. Yine, sağlık çalışanlarıyla ilgili yapacağımız iyileştirmeler de çok önemli.

Tabii, "değerli kardeşim" diye hitap edeceğim Cumhuriyet Halk Partisinden Aytağ Bey'in birtakım eleştirileri söz konusu oldu, ona da buradan şunu ifade etmek istiyorum: Değerli kardeşim, Türkiye sağlık alanında çok önemli yerlere gelmiştir. Sen de biliyorsun ki özellikle bir ülkede sağlık oranlarına bakmak, sağlıkta ilerleme anne ölüm hızı ve bebek ölüm hızıyla tabir edilebilir, görülebilir. Türkiye'de binde 30'ların üzerindeki bebek ölüm hızları bugün binde 7'lere, Avrupa Birliği standartlarına çekilmiştir. Bu ne zaman yapılmıştır? On yıl içinde yapılmıştır. Gelişen ülkelerde bu, otuz yıl içerisinde yapılmıştır. Anne ölüm hızları da yine aynı, 100 bin kişide 64 iken bugün artık 17'lere kadar inmiştir. Bu da Türkiye'nin sağlık alanında yapmış olduğu büyük bir başarıdır diyorum ama yeterli mi? Değil. Daha ileriye gitmemiz lazım, daha çok çalışmamız lazım diyor, hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum, hoşça kalın diyorum.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Tamer.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Atıcı.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Açıklama mı yapacaksınız Sayın Atıcı?

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Evet Sayın Başkan, izniniz olursa bir dakika içerisinde...

BAŞKAN – Buyurun, bir dakika.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

17.- Mersin Milletvekili Aytuğ Atıcı'nın, anne ve bebek ölüm hızlarının bir ülkedeki sağlık hâlinin en iyi göstergelerinden biri olduğuna ve AKP döneminde bebek ölüm hızının arttığına ilişkin açıklaması

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Değerli arkadaşlar, anne ve bebek ölüm hızları bir ülkedeki sağlık hâlinin en iyi göstergelerinden bir tanesidir ve maalesef, Türkiye Cumhuriyeti kurulduğundan bu yana ilk defa AKP döneminde anne ölüm hızları da bebek ölüm hızları da artmıştır. Bakın, başka hiçbir hükümet döneminde böyle bir artış olmamıştır, AKP döneminde artmıştır. Daha sonra tekrar azalmıştır ama asla Avrupa standartlarına maalesef gelememiştir. Keşke gelse, ben de bunu çok arzu ederim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

VII.- MECLİS ARAŞTIRMASI (Devam)**A) ÖN GÖRÜŞMELER (Devam)**

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili Manisa Milletvekili Özgür Özel, Halkların Demokratik Partisi Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, çölyak hastalığıyla ilgili farkındalık yaratılması, teşhis aşamasıyla ilgili önlem alınması, sebep ve sonuçlarının detaylı bir şekilde araştırılması ve bu hususlarda çözümler üretilmesi, ayrıca bu hastalığa maruz kalan hastalara kalıcı yardımlar sağlanması amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/518) (Devam)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Meclis araştırması önergeleri üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi, Meclis araştırması açılıp açılmaması hususunu oylarınıza sunacağım: Meclis araştırması açılmasını kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir. (Alkışlar)

Biz de Divan olarak bütün parti gruplarına böyle anlamlı ve güzel bir harekette ortaklaşa hareket ettikleri için çok teşekkür ediyoruz.

Meclis araştırmasını yapacak komisyonun 15 üyeden kurulmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

Komisyonun çalışma süresinin başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip üyenin seçimi tarihinden itibaren üç ay olmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyonun gerektiğinde Ankara dışında da çalışabilmesi hususunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İyi çalışmalar diliyorum bu komisyonda görev alacak olan sayın milletvekili arkadaşlarımıza.

Gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyondan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1'inci sırada yer alan Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Ulaştırma Bakanlığı Arasında Meteoroloji ve Meteorolojik Araştırmalar Alanlarında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

VIII.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER****A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ**

1.- Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Ulaştırma Bakanlığı Arasında Meteoroloji ve Meteorolojik Araştırmalar Alanlarında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/606) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 358)

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

2'nci sırada yer alan Türkiye Cumhuriyeti Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Azerbaycan Cumhuriyeti Devlet Gümrük İdaresi Arasında Gümrük Alanında Ortak Komite Kurulmasına İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

2.- Türkiye Cumhuriyeti Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Azerbaycan Cumhuriyeti Devlet Gümrük İdaresi Arasında Gümrük Alanında Ortak Komite Kurulmasına İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/684) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 359) (x)

BAŞKAN – Komisyon burada.

Hükûmet burada.

Komisyon Raporu 359 sıra sayısı ile bastırılıp dağıtılmıştır.

Tasarının tümü üzerinde söz isteyen yok.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1'inci maddeyi okutuyorum:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI İLE AZERBAYCAN CUMHURİYETİ DEVLET GÜMRÜK İDARESİ ARASINDA GÜMRÜK ALANINDA ORTAK KOMİTE KURULMASINA İLİŞKİN MUTABAKAT ZAPTININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- (1) 15 Ocak 2015 tarihinde Ankara'da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Azerbaycan Cumhuriyeti Devlet Gümrük İdaresi Arasında Gümrük Alanında Ortak Komite Kurulmasına İlişkin Mutabakat Zaptı”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – 1'inci madde üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Didem Engin konuşacak.

Buyurun Sayın Engin. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA DİDEM ENGİN (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Hazreti Mevlâna bir şiirinde “Ya olduğun gibi görün ya da görüldüğün gibi ol.” der. Bu referandumda Adalet ve Kalkınma Partisi olarak olduğunuz ya da görüldüğünüz gibi değil, gerçekleri tamamen gizleyerek, halkımızı aldatma ve yanıltma üzerine Makyavelist bir anlayışla kurguladığınız bir tiyatroyu oynadınız.

(x) 359 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

Bir taraftan kuvvetler birliğini hedefleyerek yargının siyasileşmesi için teklif hazırladınız, diğer taraftan “Yargı bağımsızlığı için evet” pankartları astınız. Bir taraftan, Meclisin yetkilerini sınırlandıran, milletvekillerinin sözlü soru sorma imkânını bile kaldıran ve ülkemizdeki tüm yetkileri tek bir kişide toplayan maddeleri hazırladınız, diğer taraftan “Güçlü Meclis için evet” pankartlarıyla her yeri donattınız. İyi niyetli vatandaşlarımızın oylarına göz diken sinsî siyasetçilerin yalanlar üzerine kurulu bir propagandayı nasıl yürütebildiklerini tüm dünyaya gösterdiniz ve ülkemizin demokrasi tarihine kara bir leke olarak kayda geçirdiniz. Bu Anayasa değişikliğiyle ülkemizi bir ateşin, bir kaosu içine atarak her türlü dış kumpasa açık hâle getirdiniz. Tarih, 26’ncı Dönem Meclisini kendi yetkilerini ve işlevselliğini kısıtlayarak, alkışlarla demokrasimizi rafa kaldıran bir Meclis olarak kayda geçirmiştir. Bu onur “evet” oyu veren tüm milletvekillerine yeter. Partili Cumhurbaşkanlığıyla Cumhurbaşkanlığı makamının manevî saygınlığını yok ettiniz, ülkemizin birlik ve bütünlüğünün altına dinamit konulmasına göz yumdunuz. Bundan sonra Cumhurbaşkanı cumhurun başkanı olamayacaktır, sadece kendi partisinin başkanı olacak ve bu şekilde karşılık bulacaktır.

Adalet sistemini siyasileştirerek hukuk devletini yok ettiniz. Şimdi bütün dünyanın önünde milletimizin gözüne bakarak “Buna da alışacaklar.” umursamazlığı içinde Hâkimler ve Savcılar Kurulunun siyasi yapısını oluşturuyorsunuz.

Baskılarınızla “evet” demek zorunda kalan vatandaşlarımızın bile gönlünde kabul görmeyen bu Anayasa değişikliğiyle, halkımızın sahip olduğu demokrasi bilincine rağmen ülkemizi bu şekilde yönetemezsiniz. Çünkü bu Anayasa değişikliğiyle oluşacak hukuk sistemiyle Türkiye içte ve dışta öngörülemez bir ülke konumuna düşmüştür. İşte, AGİT ve Venedik Komisyonu raporları ve son olarak Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi kararı.

Siz istediğiniz kadar mezarlıkta ıslık çalarak “Bu kararların hiçbir kıymetiharbiyesi yoktur.” deyin, bu referandum sonucunun meşruiyeti sadece ülkemizde değil, tüm dünyada sorgulanmaktadır. Yürüttüğünüz dış politikayla zaten dünyadan tecrit edilmiş duruma getirdiğiniz ülkemize bu kararların hem dış politikada hem de ekonomide faturası çok ağır olacaktır. Hem yerli hem de yabancı yatırımcıların, yatırımların durmasının, ülkemizden sermaye çıkışlarının hızlanmasının, ihracatın her geçen yıl daha da gerilemesinin, turizm gelirlerinin her yıl daha da azalmasının, finansman bulunmasının zorlaşmasının, cari açıkların tolere edilemez boyutlara ulaşmasının, ekonomimizdeki çarkların yavaşlamasının, iflasların hızla artmasının, sokaklarımızı çığ gibi büyüyen işsizler ordusunun kaplamasının, ülkemizin içinden çıkılmaz bir girdabın içine sürüklenmesinin müsebbibi bu sorunları görmezden gelerek sadece kendi çıkarlarını düşünen ve kendi menfaatleri için Anayasa değiştiren, olağanüstü hâl sürecinde referandum düzenleyen ve güzel ülkemizi bir parti devletine dönüştürmeye çalışan AKP olacaktır.

Hemen her fırsatta millet iradesinden bahsediyorsunuz. Bu Mecliste her tartışmada millet iradesinin arkasına sığınıyordunuz, “Millet iradesinin başımızın üzerinde yeri var.” diyordunuz.

Şimdi soruyorum: Referandumda milletimizin iradesinden neden korktunuz? Neden milletimizin iradesinin özgürce sandığa yansımaları engellemek için her türlü baskıyı denediniz? Milletimizin vergilerini neden “evet” için hesapsızca harcadınız? Neden bütün vatandaşlarımızın cebinden çıkan vergileri kullanarak dağıtış “evet” afişleriyle donattınız? Neden “hayır” afişlerine tahammül edemediniz? Neden “hayır” pankartlarının çoğunu asıldığı gün kestiniz, yırttınız, kaldırdınız? Neden lise öğrencilerini, kamu çalışanlarını “evet” propagandası yaptığınız açılışlarına, mitinglerinize katılmaya zorladınız? Neden taşeron işçileri ve belediye çalışanlarını işten atma tehditleriyle “evet” oyu vermeye zorladınız ve bu oylarını fotoğraflarla ispatlama mecburiyetinde bıraktırdınız? Neden “hayır” diyen vatandaşlarımıza “terörist”, “vatan haini”, “çukur” yakıştırmalarını yaptınız? Neden?

Bu referandumun bir faydası oldu, o da sizin “millet iradesi” söylemlerinizin cıcalarını dökerek, o cıcanın altındaki gerçek yüzünüzü halkımıza göstermiş olmasıdır.

Bu Anayasa değişikliği teklifiyle ilgili Genel Kurulda şunları söylemiştim: AKP, bu defolu Anayasa değişikliği teklifiyle üzerine yapışan bu kapkara lekeyi asla silemeyecektir. Teklif bu Meclisten geçsin ya da geçmesin, demokrasi tarihimize bir ibret vesikası olarak zaten geçmiştir. Kapalı kapılar ardında hazırlanan, dar bir kadro tarafından hazırlanan metni görmeden imzalayan milletvekilleriyle, eleştiri ve önerilerin görmezden gelinmesiyle, konuşmaların televizyondan canlı yayınlanması talebimizin gerekçesiz reddedilmesiyle, sivil toplum kuruluşlarına, anayasa hukukçularına, akademisyenlere Komisyonda söz hakkı verilmemesiyle, kifayeti müzakere önergeleriyle, Genel Kurulda gizli oylamada açık “evet” oyu kullanılmasıyla, bu teklif artık AKP ruhunun silinemez alametifarikası olmuştur.” 16 Nisan referandumu ise bu alametifarikayı tescillemiştir. Mühürsüz oy pusulaları ve zarfların Yüksek Seçim Kurulu tarafından geçerli sayılmasıyla, Türkiye’nin her yerinde devletin tüm imkânlarının “evet” için seferber edilmesiyle, baskıyla, hileyle, kanunsuzlukla, “Evet çıkması için her yol mubahtır.” anlayışıyla ölümlere bile “evet” oyu verdirilmesiyle, silahla oy kabinlerinin önünde bekleyen yandaşların vatandaşlarımızı “evet”e zorlamasıyla, oy vermeye gitmeyen seçmenlerin yerine “evet” oyu kullanılmasıyla, seçim kurullarının “tercih” mührü yerine “evet” mühürleri dağıtmasıyla, şaibeli milyonlarca oyla bu alametifarika ilelebet tescillenmiştir. Tüm bu yaşananlar AKP Türkiye’sinin artık bir hukuk devleti olmadığının acı birer göstergesidir.

İşte gerçek yüzünüz, itaat etme ve boyun eğme üzerine kurgulanmış yönetim felsefeniz, işte sizin demokrasi anlayışınız. Bundan sonra demokrasiden bahsedemeyeceksiniz çünkü her “demokrasi” diye ağzınızı açtığınızda, her “millet iradesi” diye övündüğünüzde “İşte sizin demokrasi anlayışınızın alametifarikası bu Anayasa değişikliği teklifi ve bu referandumdur.” cevabını alacaksınız. Milletimiz, demokrasimizi rafa kaldıran bu Anayasa değişikliği teklifini devlet terörüne ve her türlü baskıya rağmen, sahip olduğu demokrasi bilinciyle reddetmiştir. Halkımız, hâkimiyetin kayıtsız şartsız millete değil bir tek kişiye ait olduğu dayatmasını, bu oldubittiği hiçbir zaman kabul etmeyecektir; asla itaat etmeyecek ve asla boyun eğmeyecektir.

Son Meclis konuşmamda “Bu referandum AKP’nin çöküş sandığı olacaktır.” demiştim. AKP’nin çöküş ve izmihlali de bu referandumla başlamıştır. Alkışlarla kabul ettiğiniz partili Cumhurbaşkanlığıyla da bu çöküş hızlanmıştır. Minareyi kılıfına uydurduğunuzu zannediyorsanız, “Bu iş oldu da bitti maşallah.” diyorsanız, “Kurduğumuz düzene halkımız nasıl olsa zamanla alışır.” diyorsanız yanıldığınızı kısa sürede anlayacaksınız. Kaçırdığınız at henüz Üsküdar’a varamamıştır ve maç da henüz bitmemiştir.

Referandum sürecinde ve oy sayım gecesinde yaşadıklarımız hem “evet” diyen hem de “hayır” diyen tüm yurtsever vatandaşlarımızın vicdanını sıplatmıştır. Vicdanı sızlayan bütün vatandaşlarımızın mühürsüz seçim yapanlarla ve bu mizansenli hazırlayanlarla ilk sandıkta görülecek bir hesabı vardır. Bu defa elinizdeki sopayla, tehditle, baskıyla, zulümle milletimizi korkutamayacaksınız. Ne sandıkta yapacağınız katakulliler ve ne de seçim kurullarınız sizleri kurtaramayacaktır.

Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Engin.

1’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 1’inci madde kabul edilmiştir.

Sayın Muş...

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, bir açıklamada bulunmak istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın hatip referandumla alakalı aslı astarı olmayan pek çok ifadede bulundu. Dün, yapılan referandumla ilgili gerekli açıklamaları yaptım. Türkiye’de yapılan referandum Anayasa ve yasalara uygun bir şekilde yapılmıştır. Referandum sürecinde, az önce hatibin kullandığı bir ifade vardır, “devlet terörü” ifadesini kullanmıştır. Bu, kesinlikle kabul edilemez bir ifadedir ve bunu düzeltmeye davet ediyorum hatibi. “Devlet terörü” diye bir ifade Cumhuriyet Halk Partili bir milletvekiline yakışmaz, doğru değildir.

DİDEM ENGİN (İstanbul) – Gerçeklerin düzeltilmesini istememeniz lazım.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Eğer bu ifadelerinde ısrar ederlerse bunu milletimize şikâyet edeceğimizi ifade etmek isterim. Kimsenin de minareye bir şey uydurduğu yok. Millet her şeyi olduğu gibi uydurmuş vaziyette teslim etmiştir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

DİDEM ENGİN (İstanbul) – Sayın Başkan, ben de tutanaklara geçirilmesini istiyorum. Gerçekler sadece AKP grup başkan vekilinin söyledikleri değildir. Gerçekler, referandum sürecinde ve referandum oylarının sayıldığı gece bütün milletimizin gözlerinin önünde tecelli etmiştir. Medyanın kısıtlanmasına, bütün baskılara rağmen gerçekleri milletimiz... O yüzden konuşmamda bahsettim, “evet” oyu veren ve “hayır” oyu veren bütün vatandaşlarımızın vicdanını sıplatmıştır bu süreç.

Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

2’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN - 2’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3’üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN – 3’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, tasarının tümü açık oylamaya tabidir.

Açık oylamanın elektronik cihazla yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Oylama için iki dakika süre veriyorum ve süreyi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.28

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 17.50****BAŞKAN: Başkan Vekili Ayşe Nur BAHÇEKAPILI****KÂTİP ÜYELER: Fatma KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli), Fehmi KÜPÇÜ (Bolu)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 88’inci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

359 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın yapılan açık oylamasında toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi tasarının açık oylamasını elektronik cihazla tekrarlayacağım.

Oylama için üç dakika süre veriyorum ve oylamayı başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylamaya başlandı)

BAŞKAN – Pusula veren sayın milletvekilleri lütfen Genel Kuruldan ayrılmasınlar.

(Elektronik cihazla oylamaya devam edildi)

BAŞKAN – Pusula veren sayın milletvekillerinin isimlerini okuyorum:

Sayın Halil Yıldız? Burada.

Sayın Mustafa Yeneroğlu? Burada.

Sayın Selçuk Özdağ? Burada.

Sayın Abdullah Ağralı...

Sayın Nurettin Nebati? Burada.

Sayın Nurettin Canikli? Sayın Nurettin Canikli’yi vekâleten Veysi Kaynak oy kullanmıştır.

Sayın Bennur Karaburun...

Sayın Serkan Bayram...

Sayın Emine Yavuz Görgeç? Burada.

Sayın Emrullah İşler...

Sayın Hasan Karal...

Sayın Harun Karaca...

Sayın Selva Çam...

Sayın milletvekilleri, yapılan ikinci yoklamada da toplantı yeter sayısı bulunamadığından, sözlü soru önergeleri ile kanun tasarısı ve teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 9 Mayıs 2017 Salı günü saat 15.00’te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 17.59

IX.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, seçimlerden önce yurt dışından gelen yüksek tutarlı para girişlerinin kaynağına ilişkin Başbakan'dan sorusu ve Başbakan Yardımcısı Mehmet Şimşek'in cevabı (7/11968)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'na

Aşağıda yazılı sorularımın Anayasa'nın 98 ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddesi gereğince ~~Ekonomi Bakanı Sayın Nihat ZEYBEKÇİ~~ tarafından yazılı olarak yanıtlanması konusunda gereğini arz ederim.

Saygılarımla,

Murat BAKAN
İzmir Milletvekili

Ekonomik-siyasi beklentilere göre, yabancı sermaye başka bir ülkede yatırım yapacağı zaman, o ülkenin ekonomik, politik ve güvenlik koşullarını göz önünde bulundurarak, ülkedeki tehditleri ince ince değerlendirerek, son derece temkinli hareket eder. Seçim veya referandum öncesi gibi, ülke koşullarının belirsizlik arz ettiği ve her türlü dalgalanmaya açık olduğu dönemlerde, hele ki henüz gelişmiş ülke statüsünde yer almayan “gelişmekte olan bir ülke”ye yatırım yapmaktan imtina eder. Hatta var ise mevcut sermayesini de o ülkeden çekmeye çalışır. Ekonomik anlamda rasyonalite bunu gerektirir.

Türkiye'ye baktığımızda ise, hemen hemen tüm seçimlerden önce kaynağı ve sahibi belli olmayan çok yüksek tutarlarda dış kaynaklı para girişi olmaktadır. 2014'te gerçekleşen yerel seçimler öncesinde 9.4 milyar dolar, 7 Haziran 2015 genel seçimleri öncesinde ilk 5 ayda toplam 8.9 milyar dolar “kaynağı ve sahibi meçhul” paranın ülkeye sokulduğu görülmektedir.

Türkiye'nin kredi notunun düştüğü, Türk Lirasının döviz karşısında değer kaybettiği, terör eylemlerinin yoğunlaştığı, iç ve dış güvenlik tehditlerinin arttığı ve hukukun işlerliğini yitirdiği bir ortamda, ülkeye 2016 yılı sonu itibarıyla net hata ve noksan kaleminde görülen, 11 milyar dolar kaynağı sahibi meçhul para girişi olmuştur.

Açıklanan son ödemeler dengesi bilançosu rakamları, 16 Nisan 2017'da gerçekleşecek referandum öncesi için de aynı beklentide olunabileceği görüşünü doğrulamaktadır. Bu bağlamda;

- 1) Türkiye'ye seçimlerden önce kaynağı ve sahibi belli olmayan çok yüksek tutarlarda dış kaynaklı para girişi hangi ülkelerden ve kimlerden sağlanmaktadır?
- 2) Ülkeye yasal ve kayıtlı yollardan giren döviz miktarı azalmasına rağmen vuku bulan meçhul para girişleri kayıt dışı ekonomiyi ve “kara para”yı desteklemez mi? Bu konuda alınan tedbirler nelerdir?

T.C.
BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI

Sayı : 15671364-610-0844
Konu : 7/11968 sayılı
yazılı soru önergesi

3 / 5 / 2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : a) TBMM Başkanlığı'nın 31/3/2017 tarihli ve 24301011-91320 sayılı yazıları.
b) Başbakanlığın 6/4/2017 tarihli ve 55607020-610-E.21384 sayılı yazıları.

İlgi yazı eki İzmir Milletvekili Murat Bakan tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan 7/11968 sayılı yazılı soru önergesinin cevabına ilişkin olarak, T.C. Merkez Bankası'nın yazısı ekte sunulmaktadır.
Bilgilerine arz ederim.

Mehmet ŞİMŞEK
Başbakan Yardımcısı

Ek: TCMB'nin 26/4/2017 tarihli ve
30059 sayılı yazısı ve eki

**TÜRKİYE CUMHURİYET
MERKEZ BANKASI**

İDARE MERKEZİ

26 Nisan 2017
ANKARA,

Cevaplarda şu işaretlerin tekrarını dileriz:

B.02.2.TCM.0.00.00.00-610/ 30059

Konu: Soru Önergesi

T.C. BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI
(Sayın Mehmet ŞİMŞEK)
ANKARA

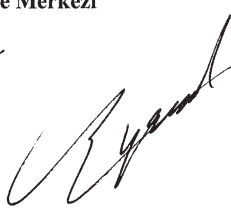
İlgi: 11.04.2017 tarih ve 15671364-610-0708 sayılı Evrak Akış ve Talimat Formu

İlgide kayıtlı yazı ekinde Bankamıza ulaşan İzmir Milletvekili Murat BAKAN'ın 7/11968 esas numaralı yazılı soru önergesine ilişkin olarak, Bankamız değerlendirmesi ekte yer almaktadır.

Bilgilerinize saygılarımızla arz ederiz.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI
İdare Merkezi

Murat ÇETİNKAYA
Başkan

Murat UYSAL
Başkan Yardımcısı

Ek: 1

T.C. BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI	
TARİH:	26.4.2017
SAYI:	0844

EK 1

İZMİR MİLLETVEKİLİ MURAT BAKAN'IN
7/11968 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN
TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI DEĞERLENDİRMESİ

Bankamız elektronik ağ sayfası “İstatistikler / Ödemeler Dengesi ve İlgili İstatistikler / Ödemeler Dengesi İstatistikleri” başlığı altında yayımlanan “Ödemeler Dengesi İstatistiklerine İlişkin Yöntemsel Açıklama” başlıklı detay bilgi setinde de yer aldığı şekilde; ödemeler dengesi istatistikleri bir ekonomide yerleşik kişilerin (Genel hükümet, parasal otorite, bankalar, gerçek ve tüzel kişiler), diğer ekonomilerde yerleşik kişiler (yurt dışında yerleşikler) ile belli bir dönem içinde yapmış oldukları mal, hizmet ve sermayeye ilişkin ekonomik işlemlerin sistematik kayıtları olarak tanımlanan ve çift kayıt ilkesi doğrultusunda Bankamız dahil tüm bankalardan, diğer kamu kurumlarından ve çeşitli anketler gibi farklı kaynaklardan toplanan veriler kullanılarak aylık olarak hazırlanmaktadır.

Ödemeler dengesinin her işlemin iki ayrı işaretle (alacak ve borç kaydı) kaydedildiği bir muhasebe sistemi olması nedeniyle, ödemeler dengesi konusu her işlem, mahiyeti itibarıyla ilgili kaleme kaydedilirken, karşı kaydının da bir başka kaleme yer alması, başka bir deyişle, her işlemin eşit değerde alacak ve borç kayıtlarıyla kaydedilmesi, böylece ödemeler dengesi tablosundaki “I-Cari İşlemler Hesabı” ve “II-Sermaye Hesabı” kalemleri toplamının her zaman “III-Finans Hesabı” kalemine mutlak değer olarak eşit olması gerekmektedir. Ancak, uygulamada; bu teorik sonuca ulaşmak her zaman mümkün olmamaktadır. Verilerin değişik kaynaklardan elde edilmesi, değerlendirme, ölçme ve kayıt zamanı farklılıkları yaratmakta; sonuç itibarıyla oluşan farklar “IV-Net Hata ve Noksan (NHN)” kalemine “kalıntı” şeklinde yansımaktadır. Diğer bir ifadeyle, NHN kalemi ayrıca hesaplanan bir kalem olmayıp, alacak (+) ve borç (-) kayıtları arasındaki farktan oluşan bir kalıntıdır.

Bankamız elektronik ağ sayfası “Yayınlar / Raporlar” başlığı altında çeyreklik dönemler itibarıyla yayımlanmakta olan “Ödemeler Dengesi ve Uluslararası Yatırım Pozisyonu Raporu”nun aşağıdaki sayılarında Net Hata ve Noksan kalemine ilişkin olarak yapılmış çalışmalara erişilebilmektedir:

- 1) 2011 II. Çeyrek Raporu, Kutu 3: Yurt İçi Yerleşiklerce Net Efektif Karşılığı Açılan Mevduatlar Kapsamında Net Hata ve Noksan Kaleminin Analizi
- 2) 2012 I. Çeyrek Raporu, Kutu 2: Türkiye’de Yerleşik Kişilerin Yurt Dışındaki Mevduatları ve Net Hata ve Noksan
- 3) 2012 III. Çeyrek Raporu, Kutu 2: Kredi Mektuplu Döviz Tevdiat (KMDTH) ve Süper Döviz Hesabı (SDH) Hareketleri ile Net Hata ve Noksan
- 4) 2013 I. Çeyrek Raporu, Kutu 3: Net Hata ve Noksan Kalemindeki Çıkış Yönlü Hareket,
- 5) 2014 I. Çeyrek Raporu, Kutu 3: Net Hata ve Noksan Kalemindeki Güncellemeler
- 6) 2014 III. Çeyrek Raporu, Kutu 3: Net Hata ve Noksan Kalemi ve Seçilmiş Ülkeler Bazında Karşılaştırması
- 7) 2015 III. Çeyrek Raporu, Kutu 4: Net Hata ve Noksan: 2008 Yılı ve Sonrası
- 8) 2016 IV. Çeyrek Raporu, Kutu: Net Hata ve Noksan Kalemi

2.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, farklı eğitim durumlarındaki işsiz sayılarına ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mehmet Müezzinoğlu'nun cevabı (7/12372)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki Sorularımın Anayasa'nın 98, İçtüzüğü'nün 96. Maddesi Gereği Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Mehmet Müezzinoğlu Tarafından Yazılı Olarak Yanıtlanmasını Arz Ederim. Saygılarımla. 08.03.2017

Ömer Fethi GÜRER

Niğde Milletvekili

- 1) Ülkemizde orta ve lise mezunu olup işsiz olan ve iş arayan kişi sayısı kaçtır?
- 2) Meslek yüksekokulu mezunu olup iş arayan kişi sayısı kaçtır?
- 3) Üniversite mezunu olup işsiz olan sayısı kaçtır?

T.C.
TÜRKİYE İŞ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı

Sayı : 62629037-610-12913

03/05/2017

Konu : Soru Önergesi TBMM(7/12372)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

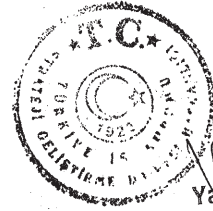
İlgi : 21.03.2017 tarih 89520 sayılı yazı.

Niğde Milletvekili Sayın Ömer Fethi GÜRER tarafından Sayın Bakanımıza tevcih edilen 7/12372 Esas No'lu yazılı soru önergesi incelenmiştir.

2017 yılı Ocak sonu itibarıyla, İŞKUR'a kayıtlı orta ve lise mezunu işsiz sayısı 651.152, meslek yüksekokulu mezunu işsiz sayısı 257.004, lisans ve üstü eğitim mezunu işsiz sayısı 320.108'dir. İŞKUR tarafından sunulan hizmetlere ilişkin detaylı istatistiklere www.iskur.gov.tr adresinde yayımlanan aylık istatistik bülteni ve istatistik yıllıkından ulaşılabilir.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Mehmet MÜEZZİNOĞLU
Bakan

Yaşar BALCI
Y.H.K.I.

Güvenli Elektronik
İmzalı Aslı ile Aynıdır.

03.05.2017

3.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Türkiye İş Kurumunda bulunan iş ve meslek danışmanı kadrolarına ve yapılan atamalara ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mehmet Müezzinoğlu'nun cevabı (7/12947)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

ANKARA

Aşağıda belirtilen sorularımın, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mehmet Müezzinoğlu tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını Anayasa'nın 98. ve TBMM İç Tüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince saygıyla talep ederim. **06.04.2017**

Av. Mahmut Tanal
CHP İstanbul Milletvekili

- 1) Bakanlığınıza bağlı Türkiye İş Kurumunda kaç adet İş ve Meslek Danışmanı bulunmaktadır?
- 2) Dolu durumda bulunan kadrolardan ayrı olarak kaç adet İş ve Meslek Danışmanı kadrosu açık durumdadır?
- 3) Açık durumda olan kadrolara son 1 yılda kaç atama yapılmıştır? Bu atamaların kaç tanesi kurum içi memurlardan kaç tanesi açılan sınav sonucu kurum dışından yapılmıştır?
- 4) Kurum içi memurların bu kadrolara atanmasına öncelik verilmesiyle ilgili bir çalışma yapılacak mıdır? Buna öncelik verilmesi kamu yararının gereği değil midir?
- 5) Kurumca yapılan sınavların ücretlendirilmesi hangi kısıtlar göz önüne alınarak belirlenmiştir?
- 6) İdareye hâkim olan ilkeler ve mevzuat hükümleri uyarınca kamu yararının gözetilmesi ve teşkilat planlamasının buna göre düzenlenmesi gerekli değil midir?

T.C.
TÜRKİYE İŞ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı

Sayı : 62629037-610-16736
Konu : Soru Önergesi 7/12947 (TBMM)

03/05/2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 20.04.2017 tarih 94262 sayılı yazımız.

İstanbul Milletvekili Av.Mahmut TANAL tarafından Sayın Bakanımıza tevcih edilen 7/12947 Esas No'lu yazılı soru önergesi incelenmiş olup, söz konusu önergeye ilişkin cevap ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Mehmet MÜezzinoğlu
Bakan

EK :
Ek-1 : Cevap Metni

Güvenli Elektronik
İmzalı Aslı ile Aynıdır.

03.05.2017

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN MAHMUT TANAL TARAFINDAN SAYIN
BAKANIMIZA TEVCİH EDİLEN 7/12947 ESAS NUMARALI YAZILI SORU
ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAP**

İŞKUR'da 26.04.2017 tarihi itibari ile 3.515 İş ve Meslek Danışmanı (İMD) görev yapmaktadır. Kurumun personel ihtiyacı doğrultusunda, kurum içinden veya kurum dışından İş ve Meslek Danışmanı alımına yönelik kadro ve planlama çalışmaları devam etmektedir.

İş ve Meslek Danışmanlığı Mesleki Yeterlilik sınavı yapma ve sertifika verme yetkisi, Mesleki Yeterlilik Kurumu tarafından yetkilendirilmiş kurumlarca yürütülmektedir.

DÖNEM: 26

YASAMA YILI: 2

88'İNCİ BİRLEŞİM
4 MAYIS 2017 PERŞEMBE
SAAT: 14.00

DANIŞMA KURULU ÖNERİSİ

Genel Kurulun toplantı günlerinden Salı gününün denetim konularına (Anayasanın süreye bağladığı konular hariç), Çarşamba ve Perşembe günlerinin de “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler”in görüşülmesine ayrılması, Salı ve Çarşamba günlerinde birleşimin başında bir saat süre ile “Sözlü Sorular”ın görüşülmesi, “Sunuşlar” ve işaret oyu ile yapılacak seçimlerin her gün yapılması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 15.12.2015 tarihli 14’üncü Birleşiminde kabul edilmiştir.)

GRUP ÖNERİLERİ

1.- 307 Sıra Sayılı Kanun Teklifi’nin İhtüzüğün 91’inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi ve birinci bölümünün 1 ila 8’inci maddelerden, ikinci bölümünün Geçici Madde 1 dâhil olmak üzere 9 ila 17’nci maddelerden oluşması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 25.04.2016 tarihli 80’inci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

2.- Genel Kurulun, 26’ncı Dönem 2’nci Yasama Yılı sonuna kadar Salı günleri 15.00 – 21.00, Çarşamba ve Perşembe Günleri 14.00 – 21.00 saatleri arasında çalışmalarını sürdürmesi önerilmiştir.

(Genel Kurulun 04.10.2016 tarihli 2’nci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

3.- Genel Kurulun, 2’nci Yasama Yılı sonuna kadarki birleşimlerinde saat 24.00’e kadar çalışmalarına devam etmesi önerilmiştir.

(Genel Kurulun 22.01.2017 tarihli 65’inci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

4.- 466 ve 469 Sıra Sayılı Kanun Tasarıları’nın İhtüzüğün 91’inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi,

466 Sıra Sayılı Kanun Tasarısı’nın birinci bölümünün 1 ila 16’nci maddelerden, ikinci bölümünün 17 ila 27’nci maddelerden (25’inci maddenin birinci fıkrası; ikinci fıkrası; üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkraları; altıncı fıkrası; yedinci fıkrası; Geçici 1’inci madde; Geçici 2’nci madde; Geçici 3’üncü madde; Geçici 4’üncü madde; Geçici 5’inci madde dâhil) oluşması,

469 Sıra Sayılı Kanun Tasarısı’nın birinci bölümünün 1 ila 25’inci maddelerden, ikinci bölümünün 26 ila 49’uncu maddelerden (Geçici 1’inci madde; Geçici 2’nci madde; Geçici 3’üncü madde dâhil) oluşması,

önerilmiştir.

(Genel Kurulun 14.03.2017 tarihli 81’inci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

5.- 26’nci Dönem 2’nci Yasama Yılı sonuna kadar Çarşamba günleri “Sözlü Sorular”ın görüşülmemesi, Salı günleri ise bir saat süre ile “Sözlü Sorular”ın görüşülmesini müteakip diğer denetim konularının görüşülmeyle Gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesi önerilmiştir.

(Genel Kurulun 03.05.2017 tarihli 87’nci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

KOMİSYON TOPLANTILARI

*** Dışişleri Komisyonu**

4.5.2017 Perşembe - Saat: 11.00

*** Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon**

4.5.2017 Perşembe - Saat: 16.00

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

88'İNCİ BİRLEŞİM

4 MAYIS 2017 PERŞEMBE

SAAT: 14.00

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

3 – SEÇİM

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

7 – SÖZLÜ SORULAR

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

- 1.- **(S. Sayısı: 358)** Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Ulaştırma Bakanlığı Arasında Meteoroloji ve Meteorolojik Araştırmalar Alanlarında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/606) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**
- 2.- **(S. Sayısı: 359)** Türkiye Cumhuriyeti Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Azerbaycan Cumhuriyeti Devlet Gümrük İdaresi Arasında Gümrük Alanında Ortak Komite Kurulmasına İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/684) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**
- 3.- **(S. Sayısı: 362)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Romanya Hükümeti Arasında Meteoroloji ve Hidroloji Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/696) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**
- 4.- **(S. Sayısı: 364)** Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/403) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**
- 5.- **(S. Sayısı: 365)** Tütün Ürünlerinin Yasadışı Ticaretini Önlemeye Yönelik Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/575) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**
- 6.- **(S. Sayısı: 366)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Balıkçılık ve Su Ürünleri Alanında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/589) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**
- 7.- **(S. Sayısı: 367)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/630) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**
- 8.- **(S. Sayısı: 368)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ormancılık ve Su Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/631) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**
- 9.- **(S. Sayısı: 369)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ormancılık Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/633) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**
- 10.- **(S. Sayısı: 370)** Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Tarım Bakanlığı Arasında Orman ve Ormancılık Araştırmaları Alanlarında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/635) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**
- 11.- **(S. Sayısı: 371)** Çiftçilik Amaçlarıyla Beslenen Hayvanların Korunmasına Dair Avrupa Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/647) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**

() İktüzüğün 91'inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi kabul edilmiştir.**

(X) Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.

12.- **(S. Sayısı: 373)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Romanya Hükümeti Arasında Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/703) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**

13.- **(S. Sayısı: 374)** Havaaraçlarında İşlenen Suçlar ve Diğer Bazı Eylemlere İlişkin Tokyo Sözleşmesini Tadil Eden Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/469) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**

14.- **(S. Sayısı: 375)** Yasa Dışı, Kayıt Dışı ve Düzenlenmemiş Balıkçılığı Önleme, Caydırma ve Ortadan Kaldırmaya Yönelik Liman Devleti Tedbirlerine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/471) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**

15.- **(S. Sayısı: 376)** 2001, Gemilerdeki Zararlı Organik Tutunma Önleyici Sistemlerin Kontrolüne İlişkin Uluslararası Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/562) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**

16.- **(S. Sayısı: 379)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Gabon Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İkili Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/685) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**

17.- **(S. Sayısı: 382)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna-Hersek Bakanlar Kurulu Arasında Yolcu ve Eşyanın Karayoluyla Uluslararası Taşınmasına İlişkin Anlaşma ve Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/705) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**

18.- **(S. Sayısı: 384)** Balınacılığın Düzenlenmesine İlişkin Uluslararası Sözleşme ile Sözleşmeye Ait Protokole Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/593) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**

19.- **(S. Sayısı: 385)** Geçici İthalat Sözleşmesinde Yapılan Değişikliklere İlişkin Belgelerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/712) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**

20.- **(S. Sayısı: 389)** Yüksek Öğretimde Yeterliklerin Tanınmasına İlişkin Asya-Pasifik Bölgesel Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/399) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.06.2016) **(X)**

21.- **(S. Sayısı: 391)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Yükseköğretim ve Bilimsel Araştırma Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/568) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 28.06.2016) **(X)**

22.- **(S. Sayısı: 394)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/613) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 28.06.2016) **(X)**

23.- **(S. Sayısı: 345)** Bölgesel Radyokomünikasyon Konferansı (RRC-06)'nın Sonuç Kararlarının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/651) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 30.06.2016) **(X)**

24.- **(S. Sayısı: 393)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Eğitim ve Mesleki Eğitim Alanlarında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/602) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 30.06.2016) **(X)**

25.- (S. Sayısı: 350) Türkiye Cumhuriyeti Bayındırlık ve İskan Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti İskan ve İnşaat Bakanlığı Arasındaki Müteahhitlik ve Müşavirlik Alanında Mutabakat Zaptı ile Mutabakat Zaptında Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/424) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.07.2016) (X)

26.- (S. Sayısı: 377) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İpsala-Kipi Sınır Geçiş Bölgesinde İki Ülke Arasında İkinci Bir Karayolu Sınır Geçiş Köprüsünün Konumunun ve Üzerinden Geçecek Sınır Hattının Belirlenmesine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/645) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.08.2016) (X)

27.- (S. Sayısı: 415) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Filistin Devleti Arasında Eğitim ve Yükseköğretim Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/734) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.08.2016) (X)

28.- (S. Sayısı: 459) Gözden Geçirilen Uluslararası Taşımacılıkta Hayvanların Korunmasına İlişkin Avrupa Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/773) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 24.02.2017) (X)

29.- (S. Sayısı: 460) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Arasında Afet ve Acil Durum Halinde Yardım Sevkiyatının ve Yardım Personeline Ait Eşyanın İthalat, İhracat ve Transitini Hızlandırmaya Yönelik Önlemlerin Alınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/764) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 24.02.2017) (X)

30.- (S. Sayısı: 461) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği Arasında Ev Sahibi Ülke Anlaşması ile Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına İlişkin Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/787) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 24.02.2017) (X)

31.- (S. Sayısı: 457) AB-EFTA Ortak Transit Ortak Komitesinin 20 Mayıs 1987 Tarihli Ortak Transit Rejimine İlişkin Sözleşmeyi Değiştiren 28/04/2016 Tarihli ve 1/2016 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/745) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 28.02.2017) (X)

32.- (S. Sayısı: 463) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna Hersek Bakanlar Konseyi Arasında Bilim ve Teknolojide İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/667) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 28.02.2017) (X)

33.- (S. Sayısı: 464) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Eğitim Alanında İşbirliği Anlaşması ile Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/723) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 28.02.2017) (X)

34.- (S. Sayısı: 139) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/357) ile Milli Savunma ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

35.- (S. Sayısı: 140) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/368) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

36.- (S. Sayısı: 284) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Namibya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/580) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

37.- (S. Sayısı: 325) Türkiye Cumhuriyeti ile Nijer Cumhuriyeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/661) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

38.- (S. Sayısı: 334) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Madagaskar Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanlarda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/669) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

39.- (S. Sayısı: 332) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/664) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) (X)

40.- (S. Sayısı: 5) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanlarda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/308) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 24.12.2015) (X)

41.- (S. Sayısı: 10) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/316) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 24.12.2015) (X)

42.- (S. Sayısı: 98) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kapsamlı İşbirliğine Dair Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/395) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) (X)

43.- (S. Sayısı: 100) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İtalya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Başta Terörizm ve Örgütlü Suçlar Olmak Üzere Ağır Suçlarla Mücadelede İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/436) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) (X)

44.- (S. Sayısı: 101) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fransız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İç Güvenlik Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunmasına Dair Kanun Tasarısı (1/437) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) (X)

45.- (S. Sayısı: 102) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Adına Jandarmanın Genel Komutanlığı ile Moğolistan Hükümeti Adına Moğolistan İç Kuvvetler Komutanlığı Arasında Eğitim ve Öğretim Alanında İşbirliğine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/438) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) (X)

46.- (S. Sayısı: 103) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kongo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/439) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) (X)

47.- (S. Sayısı: 104) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Moğolistan Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/440) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) (X)

48.- (S. Sayısı: 105) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Polis Eğitimi İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/441) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) (X)

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

49.- (S. Sayısı: 108) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında Eğitim İşbirliğine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/445) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) (X)

50.- (S. Sayısı: 110) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Maldivler Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/447) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2016) (X)

51.- (S. Sayısı: 112) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/449) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2016) (X)

52.- (S. Sayısı: 111) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gana Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Başta Terörizm ve Örgütlü Suçlar Olmak Üzere Ağır Suçlarla Mücadelede İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/448) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

53.- (S. Sayısı: 113) Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Jandarma Genel Komutanlığı ve Kazakistan Cumhuriyeti Milli Muhafız Birlikleri Genel Komutanlığı Personelinin Eğitim ve Öğretimi Alanında Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/450) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

54.- (S. Sayısı: 114) Türkiye Cumhuriyet Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/451) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

55.- (S. Sayısı: 115) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/452) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

56.- (S. Sayısı: 121) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Suçluların İadesi Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/479) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

57.- (S. Sayısı: 122) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlü Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/480) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

58.- (S. Sayısı: 124) Türkiye Cumhuriyeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Arasında Cezai Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/483) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

59.- (S. Sayısı: 125) Türkiye Cumhuriyeti ile Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti Arasında Suçluların Geri Verilmesi Andlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/484) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

60.- (S. Sayısı: 143) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İspanya Krallığı Arasında Savunma Sanayi Konusunda Gizlilik Dereceli Bilginin Korunması Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/511) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

61.- (S. Sayısı: 147) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) Hükümeti Arasında Türkiye-KKTC İkili Sualtı Taarruz (SAT)/Özel Harekât Timleri Müşterek Tatbikatlarının İcrasına İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/528) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

62.- (S. Sayısı: 134) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/502) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

63.- (S. Sayısı: 156) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında Bilimsel ve Teknik İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/412) ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

64.- (S. Sayısı: 144) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Portekiz Cumhuriyeti Arasında Askeri Alanda İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/513) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

65.- (S. Sayısı: 150) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarımsal İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/404) ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

66.- (S. Sayısı: 24) Türkiye Cumhuriyeti ile Afganistan İslam Cumhuriyeti Arasında Stratejik Ortaklık ve Dostluk Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/325) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.01.2016) (X)

67.- (S. Sayısı: 361) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/691) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

68.- (S. Sayısı: 142) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Hükümeti Arasında Askeri İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/509) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

69.- (S. Sayısı: 50) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji ve Hidrokarbon Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/369) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.01.2016) (X)

70.- (S. Sayısı: 167) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/428) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.03.2016) (X)

71.- (S. Sayısı: 363) Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Üye Devletleri Arasında Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ile Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Üye Devletleri Arasında Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın 9/7 nci Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/706) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

72.- (S. Sayısı: 275) Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ve Amerika Birleşik Devletleri Avrupa Özel Harekat Komutanlığı Arasında Birleşik Özel Harekat Kuvvetleri Tatbikatlarının İcrasına İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/487) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

73.- (S. Sayısı: 262) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Şehircilik Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/413) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

74.- (S. Sayısı: 207) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yolcu ve Eşyanın Karayoluyla Uluslararası Taşınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/367) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

75.- (S. Sayısı: 324) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Eğitim ve Öğretim İş Birliği Anlaşmasına Dair 1 Numaralı Değişiklik Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/659) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) (X)

76.- (S. Sayısı 466) Türkiye Uzay Ajansı Kurulması ve Uzaya Yönelik Faaliyetlerin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı (1/823) ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 07.03.2017) (**) (X)

77.- (S. Sayısı 469) Yüksek Teknolojiler Araştırma Merkezi ve Bilim, Teknoloji ve Sanayi İcra Kurulu Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/827) ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 13.03.2017) (**) (X)

78.- (S. Sayısı: 408) Kocaeli Milletvekili Haydar Akar'ın Organize Sanayi Bölgeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/839) ve İçtüzük'ün 37'nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (Dağıtma tarihi: 27.07.2016)

79.- (S. Sayısı: 386) Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/724) ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 15.06.2016) (X)

80.- (S. Sayısı: 289) Kamu Denetçiliği Kurumu 2015, 2014 ve 2013 Yıllık Raporları Hakkında Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporları (5/5, 5/4, 5/3) (Dağıtma tarihi: 24.05.2016)

81.- (S. Sayısı: 307) Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı ve Sakarya Milletvekili Ayhan Sefer Üstün ile 97 Milletvekilinin Siyasi Etik Kanunu Teklifi (2/1000) ve Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ile Anayasa Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 23.04.2016) (**) (X)

82.- (S. Sayısı: 465) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Gümrük Konularında Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/763) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 28.02.2017) (X)

83.- (S. Sayısı: 452) 682 Sayılı Genel Kolluk Disiplin Hükümleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/808) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 17.02.2017)

84.- (S. Sayısı: 420) 670 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınması Gereken Tedbirler Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/755) ve İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 18.10.2016) (X)

85.- (S. Sayısı: 423) 672 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Kamu Personeline İlişkin Alınan Tedbirlere Dair Kanun Hükmünde Kararname (1/758) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 24.10.2016)

86.- (S. Sayısı: 424) 673 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/759) ve İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 24.10.2016)

87.- (S. Sayısı: 436) 675 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/782) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 24.11.2016)

88.- (S. Sayısı: 437) 676 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/783) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 24.11.2016) (X)

89.- (S. Sayısı: 444) 677 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/789) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 19.12.2016)

90.- (S. Sayısı: 445) 678 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/790) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 19.12.2016) (X)

91.- (S. Sayısı: 448) 679 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/806) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 06.02.2017)

92.- (S. Sayısı: 449) 680 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/805) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 06.02.2017) (X)

93.- (S. Sayısı: 450) 681 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Milli Savunma ile İlgili Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/804) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 06.02.2017) (X)

94.- (S. Sayısı: 453) 683 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/809) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 17.02.2017)

95.- (S. Sayısı: 454) 684 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/810) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 17.02.2017) (X)

96.- (S. Sayısı: 455) 685 Sayılı Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonu Kurulması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/811) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 17.02.2017) (X)

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

97.- **(S. Sayısı: 467)** 686 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/813) ile İçtüzük’ün 128’inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 08.03.2017)

98.- **(S. Sayısı 468)** 687 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/814) ile İçtüzük’ün 128’inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 08.03.2017) **(X)**

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

26

YASAMA YILI

1

SIRA SAYISI: 359

Türkiye Cumhuriyeti Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Azerbaycan Cumhuriyeti Devlet Gümrük İdaresi Arasında Gümrük Alanında Ortak Komite Kurulmasına İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/684) ve Dışişleri Komisyonu Raporu

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda

“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic”
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 1/684 Esas Numaralı Tasarının

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı4

- Gerekçesi4

• Dışışleri Komisyonu Raporu5

• Tasarı Metni7

• Dışışleri Komisyonunun Kabul Ettiğı Metin7

• Mutabakat Zaptı8

T.C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Genel Müdürlüğü
Sayı: 31853594-101-1173-535

24/2/2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığı’nca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu’nca 11/1/2016 tarihinde kararlaştırılan “Türkiye Cumhuriyeti Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Azerbaycan Cumhuriyeti Devlet Gümrük İdaresi Arasında Gümrük Alanında Ortak Komite Kurulmasına İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı” ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Ahmet Davutoğlu
Başbakan

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (1/684)	
ESAS	Dışişleri Komisyonu
TALİ	Plan ve Bütçe Komisyonu

GEREKÇE

“Türkiye Cumhuriyeti Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Azerbaycan Cumhuriyeti Devlet Gümrük İdaresi Arasında Gümrük Alanında Ortak Komite Kurulmasına İlişkin Mutabakat Zaptı” ile taraflar her iki ülkenin gümrük idaresi başkanlarından oluşacak bir ortak komite kuracaklardır. Mezkur komite ile taraflar gümrük konularında işbirliğinin bütün yönleriyle geliştirilmesini hedeflemektedir. Bu çalışmalar ortak komite bünyesindeki kurumsallaşmış çalışma grupları dahilinde gerçekleştirilecektir. Söz konusu ortak komite ayrıca, dolaşımdaki eşyaya ilişkin verilerin doğruluğunu kontrol etmek, gümrük kontrollerinin etkinliğini artırmak, gümrük alanında kolluk faaliyetlerinde işbirliği sağlamak, kaçakçılıkla mücadele faaliyetleri ve fikri mülkiyet haklarının korunması gibi konularda iki Ülke arasında işbirliğinin geliştirilmesine katkı sağlayacaktır.

Mutabakat Zaptı ile kurulması planlanan söz konusu ortak komite Azerbaycan ile Türkiye arasında gümrük konularındaki gelişmeleri koordine edip temel işbirliği alanlarını tanımlayacak ve geliştirecektir.

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

2/5/2016

Esas No: 1/684

Karar No: 343

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışışleri Bakanlığı tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulunca 24/2/2016 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 10/3/2016 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak Plan ve Bütçe Komisyonuna havale edilen “Türkiye Cumhuriyeti Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Azerbaycan Cumhuriyeti Devlet Gümrük İdaresi Arasında Gümrük Alanında Ortak Komite Kurulmasına İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı” Komisyonumuzun 26’ncı Yasama Dönemi 28/4/2016 tarihli 27’nci toplantısında Dışışleri Bakanlığı ile Gümrük ve Ticaret Bakanlığı yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde Tasarı ile; Türkiye Cumhuriyeti Gümrük Bakanlığı ile Azerbaycan Cumhuriyeti Devlet Gümrük İdaresi arasında gümrük alanında Ortak Komite kurulmasına ilişkin olarak 15 Ocak 2015 tarihinde İstanbul’da imzalanan Mutabakat Zaptının onaylanmasının uygun bulunmasının amaçlandığı görülmektedir.

Komisyonumuzda Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerde Hükümet temsilcileri tarafından; kurulacak ortak komite bünyesinde kurumsallaşmış çalışma grupları dâhilinde iş birliği faaliyetleri gerçekleştirileceği, böylece gümrük konularında Türkiye-Azerbaycan arasındaki iş birliğini koordine ve teşvik etmenin amaçlandığı, ayrıca, bu konuda kurulacak iki komite ile gümrük işlemlerinde daha etkin ve verimli olunmasının planlandığı ifade edilmiştir.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy birliği ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının 1’inci, 2’nci ve 3’üncü maddeleri ile tümü aynen ve oy birliği ile kabul edilmiştir.

Komisyon üyelerinden Hatay Milletvekili Fevzi Şanverdi, İstanbul Milletvekili Azmi Ekinci, Aksaray Milletvekili Mustafa Serdengeçti ve Mardin Milletvekili Ceyda Bölünmez Çankırı Tasarı ile ilgili özel sözcü seçilmişlerdir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkanvekili	Sözcü	Kâtip
<i>Cemalettin Kani Torun</i>	<i>Sena Nur Çelik</i>	<i>Hasan Basri Kurt</i>
Bursa	Antalya	Samsun
Üye	Üye	Üye
<i>Talip Küçükcan</i>	<i>Mustafa Serdengeçti</i>	<i>Fevzi Şanverdi</i>
Adana	Aksaray	Hatay
	(Bu raporun özel sözcüsü)	(Bu raporun özel sözcüsü)

Üye	Üye	Üye
<i>Serkan Topal</i>	<i>Azmi Ekinci</i>	<i>Ravza Kavakcı Kan</i>
Hatay	İstanbul	İstanbul
	(Bu raporun özel sözcüsü)	
Üye	Üye	Üye
<i>Oğuz Kaan Salıcı</i>	<i>Serap Yaşar</i>	<i>Recep Şeker</i>
İstanbul	İstanbul	Karaman
Üye	Üye	Üye
<i>Ceyda Bölünmez Çankırı</i>	<i>Osman Aşkın Bak</i>	<i>Hasan Karal</i>
Mardin	Rize	Rize
(Bu raporun özel sözcüsü)		
	Üye	
	<i>Halil Özcan</i>	
	Şanlıurfa	

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

TÜRKİYE CUMHURİYETİ GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI İLE AZERBAYCAN CUMHURİYETİ DEVLET GÜMRÜK İDARESİ ARASINDA GÜMRÜK ALANINDA ORTAK KOMİTE KURULMASINA İLİŞKİN MUTABAKAT ZAPTININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- (1) 15 Ocak 2015 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Azerbaycan Cumhuriyeti Devlet Gümrük İdaresi Arasında Gümrük Alanında Ortak Komite Kurulmasına İlişkin Mutabakat Zaptı”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN

KABUL ETTİĞİ METİN

TÜRKİYE CUMHURİYETİ GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI İLE AZERBAYCAN CUMHURİYETİ DEVLET GÜMRÜK İDARESİ ARASINDA GÜMRÜK ALANINDA ORTAK KOMİTE KURULMASINA İLİŞKİN MUTABAKAT ZAPTININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- Tasarının 1’inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Tasarının 2’nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Tasarının 3’üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Ahmet Davutoğlu

Başbakan

Başbakan Yardımcısı

N. Kurtulmuş

Başbakan Yardımcısı

Y. T. Türkeş

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı

S. Ramazanoğlu

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

S. Soylu

Ekonomi Bakanı

M. Elitaş

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı

F. Çelik

Kalkınma Bakanı

C. Yılmaz

Millî Eğitim Bakanı

N. Avcı

Sağlık Bakanı

M. Müezzinoğlu

Başbakan Yardımcısı

M. Şimşek

Başbakan Yardımcısı

L. Elvan

Avrupa Birliği Bakanı

V. Bozkır

Çevre ve Şehircilik Bakanı

F. G. Sarı

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

B. Albayrak

Gümrük ve Ticaret Bakanı

B. Tüfenkci

Kültür ve Turizm Bakanı V.

A. Ç. Kılıç

Millî Savunma Bakanı

İ. Yılmaz

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı

B. Yıldırım

Başbakan Yardımcısı

Y. Akdoğan

Adalet Bakanı

B. Bozdağ

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı

F. Işık

Dışişleri Bakanı

M. Çavuşoğlu

Gençlik ve Spor Bakanı

A. Ç. Kılıç

İçişleri Bakanı

E. Ala

Maliye Bakanı

N. Ağbal

Orman ve Su İşleri Bakanı

V. Eroğlu

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
İLE
AZERBAYCAN CUMHURİYETİ DEVLET GÜMRÜK İDARESİ
ARASINDA
GÜMRÜK ALANINDA ORTAK KOMİTE KURULMASINA İLİŞKİN
MUTABAKAT ZAPTI**

Türkiye Cumhuriyeti Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Azerbaycan Cumhuriyeti Devlet Gümrük Komitesi (Bundan sonra "Taraflar" olarak anılacaktır);

Taraflar arasında sağlam bir şekilde tesis edilmiş işbirliğine dayalı mevcut ilişkiyi TEYİT EDEREK;

Gümrüklerin, gümrük sınırlarını koruma ve ticareti kolaylaştırarak ekonomik büyümeyi teşvik etme hususunda oynadığı rollerin önemini KABUL EDEREK;

İki Gümrük İdaresinin bilgi paylaşmaya yönelik çabalarının, eşya, hizmet, sermaye ve insan kaynaklarının iki taraflı akışını teşvik etmeye katkı sağlayacağını VURGULAYARAK;

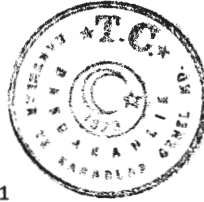
Türkiye Cumhuriyeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Arasında 13 Kasım 2013 tarihinde gerçekleştirilen Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi (YDSK) Üçüncü Toplantısı Sonuçlarına İlişkin Ortak Açıklama'nın eki olarak kabul edilen "Türkiye Cumhuriyeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Arasında İlişkilerin Derinleştirilmesine İlişkin 2014-2015 Yılları Eylem Planı"nın 23. Maddesinin uygulanmasını SAĞLAMAK İÇİN;

Aşağıdaki hususlarda mutabakata varmışlardır:

MADDE 1

GENEL HÜKÜMLER

- 1) Taraflar, Gümrük Konularında Ortak Komite (bundan sonra "Ortak Komite" olarak adlandırılacaktır) kurar.
- 2) Taraflar arasında işbirliğinin bütün yönleriyle geliştirilmesi, Ortak Komite ve Ortak Komite bünyesindeki çalışma grupları dâhilinde gerçekleştirilecektir.

MADDE 2

ORTAK KOMİTENİN GÖREVLERİ

- 1) Ortak Komite, Türkiye ile Azerbaycan arasında gümrük konularında işbirliğini koordine ve teşvik edip geliştirecek ve temel işbirliği alanlarını ve istikametlerini tanımlayacaktır.
- 2) Ortak Komite, aşağıdaki alanlarda Taraflar arasındaki işbirliğini denetleyip koordine eder:
 - a) Dolaşımdaki eşyaya ilişkin verilerin doğruluk oranını artırmak amacıyla gümrük işlem ve muayenesinde yararlanılan teknolojilerin geliştirilmesi ve iyileştirilmesi alanında işbirliği yapılması;
 - b) Projelerin, gümrük kontrollerinin etkinliğini artırmak ve Taraflar arasında eşya ve taşıtlara ilişkin bilgileri aktararak, gümrük işlemlerini hızlandırmak amacıyla uygulanması;
 - c) Gümrük konularında kolluk alanında işbirliği, kaçakçılıkla mücadelede ivedilikle iki taraflı faaliyetlerin gerçekleştirilmesi ve fikri mülkiyet haklarının korunması;
 - d) Gümrük konularıyla ilgili diğer işbirliği alanları.

MADDE 3

ORTAK KOMİTENİN YAPISI

Taraflar, usulü gereği, Ortak Komite üyelerini belirler ve yapılan değişiklikleri birbirlerine bildirirler.

- 1) Ortak Komite Başkanları, her iki ülkenin gümrük idarelerinin başkanlarıdır;
- 2) Ortak Komite üyeleri-başkanlar, başkan yardımcıları (birim başkanları düzeyinde) çalışma grubu başkanları, çalışma grupları başkan yardımcılarıdır.

Ortak Komite bünyesindeki Çalışma Grupları şunlardır:

- a) Gümrüklerde iyileşme hususunda tesis edilen Türk - Azeri çalışma grubu;
- b) Gümrük konularında kolluk alanında işbirliği hususunda tesis edilen Türk - Azeri çalışma grubu.

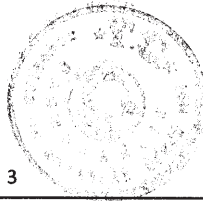
Taraflar, üyelerini belirleyecek ve çalışma grubu başkanlarını tayin edeceklerdir. İlgili birim başkanları, çalışma gruplarının başkanlığını; iki ülkenin merkezi gümrük idarelerindeki birim başkan yardımcıları da çalışma gruplarının başkan yardımcılığı görevlerini üstlenirler.

İşbirliğini geliştirmek amacıyla ve diğer alanlarda işbirliğinin gerekli olması halinde, mevcut çalışma gruplarına ilaveten başka çalışma grupları da tesis edilebilir. Taraflar, çalışma grubu üyeleri ve bunlarda meydana gelecek değişikliklerden birbirlerini haberdar eder. Çalışma grupları, işbu Mutabakat Zaptı ve Ortak Komite oturumlarında benimsenen kararlar rehberliğinde hareket edecek ve yaptıkları çalışmadan elde edilen sonuçları, düzenli olarak Ortak Komite'ye rapor edeceklerdir.

MADDE 4

ORTAK KOMİTE TOPLANTILARI

- 1) Ortak Komite toplantıları, yılda bir defa olmak üzere, sırayla Türkiye Cumhuriyeti'nde ve Azerbaycan Cumhuriyeti'nde gerçekleştirilir.
- 2) Toplantının gerçekleştirileceği tarih ve yapılacak tartışmaların konusu, toplantıdan bir ay önce Taraflar arasında müzakere edilir. Ortak Komite Başkanları, başka hususların da oturuma dâhil edilmesini teklif edebilir ve tartışmalarda başka hususları gündeme getirebilir.
- 3) Gerekli görülmesi halinde, Taraflardan her biri, Ortak Komite bünyesinde tartışılan konularla ilgili diğer hükümet mercileriyle uzmanlarını da toplantılara katılmaya davet edebilir.
- 4) Tarafların temsilcileri, Ortak Komite'nin olağan toplantıları arasında acil konularda istişarede bulunabilir ve tartışılan konuyla ilgili ortak kararları benimseyebilir ve bu kararları, Ortak Komite'nin gerçekleştireceği en yakın toplantının Protokolü'ne dâhil edebilir.
- 5) Ortak Komite toplantılarında kabul edilen her karar, Ortak Komite toplantıları sonunda başkanlar tarafından imzalanmak üzere kayda geçirilir. Ortak Komite toplantılarının kayıtları, Türkçe ve Azerice olmak üzere iki nüsha halinde tutulur.

3

MADDE 5

ORTAK KOMİTENİN MALİ GİDERLERİ

Ortak Komite toplantılarının hazırlanması ve gerçekleştirilmesiyle ilgili masraflar, ev sahibi Taraf tarafından karşılanır. Ortak Komite toplantıları katılımcılarının seyahat masrafları ise, bizzat Taraflar tarafından karşılanır.

Taraflardan her biri, Ortak Komite üyelerinin faaliyetleriyle ilgili gerekli tüm masrafları üstlenir.

MADDE 6

DİĞER ANLAŞMALAR

Bu Mutabakat Zaptı'nın hükümleri Tarafların, taraf oldukları diğer uluslararası anlaşmalardan kaynaklanan hak ve yükümlülüklerini etkilemeyecektir.

MADDE 7

ANLAŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜLMESİ

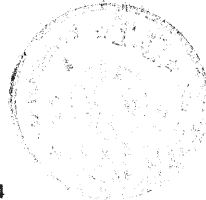
Bu Mutabakat Zaptı'nın yorumlanmasından ve uygulanmasından kaynaklanan her türlü anlaşmazlık Taraflar arasında yürütülecek müzakere ve görüşmeler ile çözülür.

MADDE 8

EKLEMELER VE DEĞİŞİKLİKLER

Bu Mutabakat Zaptı'na yapılacak ekleme ve değişiklikler Tarafların karşılıklı rızasıyla yapılabilir.

Bu tür ekleme ve değişiklikler, bu Mutabakat Zaptı'nın ayrılmaz bir parçası sayılacak münferit Protokoller ile yapılır ve işbu Mutabakat Zaptı'nın 9. Maddesinin hükümleri uyarınca yürürlüğe girer.

MADDE 9

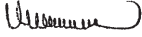
YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ, SÜRE VE FESİH

Bu Mutabakat Zaptı, Tarafların, Mutabakat Zaptı'nın yürürlüğe girmesi için gerekli tüm iç yasal usullerinin tamamlandığını birbirlerine diplomatik yollarla bildirdikleri son yazılı bildirimin alındığı tarihte yürürlüğe girer.

Bu Mutabakat Zaptı, süresiz olarak akdedilmiş olup Taraflardan biri en az altı ay önce bu Mutabakat Zaptını feshetme niyetini karşı tarafa diplomatik kanallar aracılığı ile yazılı olarak bildirmediği sürece yürürlükte kalır.

Ankara'da, 15 Ocak 2015 tarihinde, tüm metinler eşit derecede geçerli olmak üzere Türkçe, Azerice ve İngilizce dillerinde ikişer nüsha halinde imzalanmıştır. Bu Mutabakat Zaptı'nın yorumunda farklılık olması halinde, İngilizce metin esas alınır.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
GÜMRÜK VE TİCARET
BAKANLIĞI
ADINA**

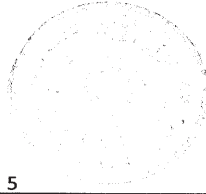

**NURETTİN CANIKLI
BAKAN**

**AZERBAIJAN CUMHURİYETİ
DEVLET GÜMRÜK KOMİTESİ
ADINA**

**ŞAHİN MUSTAFAYEV
EKONOMİ VE SANAYİ BAKANI**

5

TBMM Basımevi - 2016